

מה שכתב אי . ידיד נפשי . ישלשת היוחסין . הרב הנאון הגדול פ"ה ע"ה הנודע למשגב ע"פ תב"ב בחיבוריו היקרים . בספר דגן שמים ויש"ם . כו' כו' בקש"ת מו"ה צבי יחזקאל . מיכלאזהן אבד"ק פלונסק והגדיל יע"א שריט"א

ב"ה יום ג' בא תרע"א פלונסק .
ל"ד המופלג השגון וו"ח איש חמדות .
 במעלות ומידות כש"ה מו' משה
 מנחם ש' וואלדען מכתבו קבלתי . אשר
 ביקש ממני לכתוב לו חיזה ענינים מהרה"ק
 החוזה מלובלין ז"ל הנה ת"ל אחי רבות
 וערדוטי עלומים ולא אוכל להאריך כחפני
 עכ"ז אכתוב לו חיזה דברים הרב הקדוש
 אור העולם רשכבה"ג הרבי מלובלין זוקלה"ה .
 היה בן הרה"ק הנדיק מ' אליעזר אבד"ק
 יוועפאף . שהיה בן נכד להש"ה הקדוש
 זי"ע . ונודע מהמעשה שהרבי מלובלין
 זללה"ה אמר לתלמידו הרה"ק ר' נפתלי לבי
 מראפשיץ . ידענו שזקינינו הש"ה הקדוש
 היה אלליכס בשמחת תורה בשעת הקפוח .
 ואמו של הרבי מלובלין הייתה בת הרב
 הגאון הקדוש ר' קאפיל מכפר ליקאו סמוך
 לעיר טארניגראד . וראיתי בהקדמה לשו"ת
 פני ילחק שכתוב בשם הרה"ל ר' בונם
 מענדל בן הרה"ק רבי ר' שמעון מיערסלוב .
 שאמר לו אביו הרה"ש שהיה ג"כ נכד הרה"ק
 ר' קאפיל אשר פ"א בא אל זקינו הרה"ק קאפיל
 מכתב מק"ק אמשטרדם לאמור שמבקשים
 אלוה להיות רב והרה"ק השיב להם תשובה
 חן ע"ז . אבל בעיקר הדבר השיב כי חנן
 אותו השי"ת שיהיה "אב המון גוים" (כי
 היה מחזיק אראנדה בכפר ליקאו . ולא
 להיות אב ב"ד) וידוע אשר הרה"ק הרבי
 מלובלין אמר להרה"ק רבי ר' ברוך זללה"ה
 ממעזיבו בעת שהיה לו קלת קפידא עליו
 מה זה שאחס מחזיקים עלמיכס לגדול ממני
 אם אחס נכד הבעש"ט ז"ל הלא אני נכד
 הרה"ק קאפיל מליקאו ובספר סיפורי
 יעקב אלה לא ובספר אהל אלימלך אלה

קכ"ב . הובא ענינים מהה"ק ר' קאפיל
 ז"ל . ומנוחו כבוד בק' טארניגראד וזה
 נוסח מלכתו . וילא יעקב מבאר שבע שהיה
 משביע לכל עובר ושז והלך לדרכו בקדושה
 קדוש יאמר לו בשנת תקכ"ט לפ"ק בשושן
 פורים קטן יום ד' נטלו המאורות ונשבה
 ארון הקודש ונהבקש בישיבה של מעלה
 הארצי הרבני המוכלג בתורה ובגמ"ח
 המופרכים לשבח מו"ה יעקב קאפיל בה"מ
 קלוינימוס . ויחר הדברים לא נהנו עוד
 לקרות בכתחית המלכה . ומפורסם בק"ק
 טארניגראד גדול לרקתו ודברי נפלאותיו :
ושמעתי מהרה"ג מ' ישראל ז"ל הצד"ק
 קראסניטאו [חתן הרה"ג
 מ' פישלי אבד"ק שטערלין בן הרה"ל ר'
 לייבס חתן הרה"ק ר' שמעון מיערסלוב
 בן הרה"ק ר' ישראל מליקאווי שהובא בשו"ת
 פרי הבואה בן הרה"ק ר' קאפיל הנ"ל]
 כי הרה"ק ר' ישראל בשמעו אשר בנו הרה"ר
 שמעון נחקרב לחסידים והוא היה מתנגד
 גדול על תלמידי הבעש"ט ז"ל היה לו דין
 תורה עם בנו מטעם כיבוד אב ואם וזכה
 בנו בדין וקודם פטירתו שלח לבנו ר'
 שמעון בגזירה שאם יגיד בקדיש . וילמח
 פרקניה . כנוסח החסידים אז מוטב שלא
 יגיד אחריו קדיש כלל והבטיח בנו שיגיד
 בנוסח אשכנז וסיפרו להחולה וקפץ מהמטה
 ורקד ואמר עוד שמעון בני חיונפטר ל"ע .
 וקיים ר' שמעון ואמר קדיש בלי וילמח וכו'
 כל שלושים ולאחר שלושים היה בלובלין
 ואמר לו הרבי מלובלין זללה"ה אביך דודי
 ר' ישראל היה אללי וביקש ממני להגיד
 לך שהוכל להגיד וילמח וכו' כי בעולם העליון
 נודע לו שדרך החסידים אחימי וקיים כן
 ואמר

ואמר ויליח וכו' רק בכל יארלייט אמר בלי וילמח וכו' .

גם סיפר הרב הנ"ל כי פ"א נסע ר' קאפיל בדרך וראה עני הולך קרוע ובלוי וביקשו שיטע על עגלה שלו ולא רצה ולא הועילו כל ההפלות ושוב ביקשו שילבש מלבוש חס שלו כי היה בחורף וקור ולא רצה בשום אופן והלך לדרכו וכאשר שב הר"ר קאפיל לביתו סיפרו לו שבא עני ויושב אחורי הסגור ואינו רוצה לאכול ולשתות אף שהפירו בו מאוד ואינו מדבר כלל וכלל וכנס הרה"ק וראה שהוא הוא העני שפגע בדרך ושאלו על זה ואמר לו שהוא הבט"ד שבא ליקח נשמתו למרומים ואמר ר' קאפיל . האם תמנו לגוע היינו האם כבר השלמנו בעוה"ז ככל המוטל עלי שאמות טהה והשיבו הבט"ד החק שלי הוא לעשות שליחותי רק כאן שראיתי מכס הכנסת אורחים גדול כזה ובקשות והפלות לעשות עמי בטובה אישי למעלה לעשות שאלה וכן היה והוסיפו לו ט"ו שנים על שנתינו ע"כ

בנודע למד מה"ק מלובלין זלה"ה בילדותו בישיבת זקני הגה"ק הרבי ר' שמעלקי מנ"ש וכתוב אלי ש"כ הרה"ג מ' כהנא נ"י אבד"ק בראדשין כי אז למד בישיבה גם הגה"ק ר' מרדכי בנעט ז"ל ויען כי הר"מ בנעט היה מגדל ממדינת אשכנז היה ג"כ בעל נימוס וד"א ועל כן היה דרכו למשל לאמור שבתא טבא גם להרבנית הלדיקת אשת רבו הרר"ש . אמנם הר"ר יעקב ילחק שהיה מגדל בפולניא לא היה דרכו בכך רק על דרך החסידים ופעם אחת אמרה זאת הרבנית לבעלה לאמור מרדכלי הוא בחור בעל נימוס גם בהיות עולם אמנם אייליקיל הוא חסיד ביומר על זה השיב לה הרר"ש ז"ל בסגנון זה . מרדכלי הן אחת שהוא עמיד להיות אבד"ק ניקלשבורג נימנס אייליקיל אליו יגהרו אלפי ישראל והוא יבא עולם על שמנו לדדריכס וסיפר הרה"ק ז"ל מספינקא שרבינו הקדוש מלובלין זלה"ה

אמר שבעת שלמד בישיבת הרר"ש מנ"ש ש"ע אור"ה הרגיש בעת לימודו ר"ח גן עדן והרר"ש הסתיר הדבר וכל עם לימודו היה על השלחן מיני בשמים כדי שאם ירגיש אחד מחלמידיו יוכל להסתיר הדבר ע"כ .

והררי"ט כתב אלי הענין שהובא בפתחא זעירא (דף ח') בראש ס' לבא רב בזה הלשון סיפר הרבי מלובלין זלה"ה לזקינו הר"ר ליבוש ר' טעבלים ז"ל שהיה מוכר לזקינו הג"מ ליבוש אבד"ק אמשטרדם אשר שמו בקרבו וסיפר לו היאך מכיר היה אותו . כי בהיותו הולך ברגליו בדרך לקבל פני רבו הרר"ש זלה"ה ופגע בדרך הולך לקראתו איש זקן ומקלו בידו וכובע ספאדיק על ראשו ושאל אותו אבד"ק אנה אתה הולך והשיבו לקבל פני רבי הרר"ש ואמר לו אני אלמדך דרך היאך לעבוד את השם יתברך . כי אבד"ק עליו ללמוד דברי חז"ל גמרא בכל יום ובסיום מסכת לראות לחדש חזית ד"ת . ואני הוא הרב ר' ליבוש אבד"ק אמשטרדם אשר ילאתי לקראתך ללמדך דרך הש"י . וכיים הרבי מלובלין ואני מקיים דבריו . והג' הנזכר מאמשטרדם כבר היה נפטר כמו עשרים שנה בעת שהוא עכ"ל .

ועיין בספר חפלה למשה פרשת לך לההיק ר"מ סאמבורר מציא ששאל לאחיו ההיק ר"ל זידיטשבור בעת שהולך חוץ לעיר בין העשבים אזי מחפלל בהתלהבות המנחה והשיבו כי נשמות לדיקים הם שם בין הלזמים ורעים אחר איש חי ומתדבקים בו ומזה מחלהב ע"ש :

וישיבתי מרב גדול כי בעת שלמד הרבי מלובלין זלה"ה בילדותו בישיבת זקני הרר"ש זי"ע מנ"ש היה לו עוד חבר אחד ממדינת י"סא שלמדו יחד אלל רבס הרר"ש זי"ע והיו אוהבים גדולים . וכשנפטר זקני הרר"ש היה המנהג של אותו גדול ולדיק חזירו מרוסא לנסוע בכל שנה לניקלשבורג על יום היא"ל על קצרו של רבו

חזירו ולדחקו כי כל יהודי הוא ספר . ושאלו
הה"ץ ר' געליל הלא מותר ליתן ספר על
ספר אחר והשיב הקדוש מווארקי שכל אחד
ואחד משראל מחויב לומר על עצמו שאינו
ספר . ואז היה שם על הה"ץ חו"ץ הגה"ק
ר' משולם זלמן אשכנזי אבד"ק לובלין ז"ל
ואמר אלו באתי לשמוע דבר זה די :
שמעתי שאמר הגה"ק ר' חנוך העניך
ז"ל מאלכסנדר בשם רבו הגה"ק

הרבי ר' בונם ז"ל שהגה"ק הרבי מלובלין
ז"לה"ה . נעשה רבי בהפסוק הזה "זה
עני קרא וה' שומע" והר"ר בונם בעצמו
נעשה רבי בפסוק "אמור לחכמה אחותי
את" ובעת שאמר הה"ק הק"ר בונם דברים
הכ"ל אז גחין ולחיש הגה"ק הרמ"מ מקאלק
להה"ק הר' חנוך העניך ז"ל מאלכסנדר
שצריך אדם לזעוק ברחובות ובשווקים הפסוק
הזה "שמעו בת וראו וכו'" . ואז יתאל המלך
יפיד . ואמר הה"ק שבזה הפסוק נעשה רבי
הה"ק מקאלק ז"לה"ה .

הרה"ק מלובלין ז"לה"ה אמר פירוש
וירא בלר להם בשמעו את

רינתם אימתי רואה השי"ת בלר לאדם
באם שהאדם הוא בשמחה וברינה על כל
מה שעובר עליו ומקבל הכל באהבה וזהו
בשמעו את רינתם וסיפר מרבו הקדוש
הר"ר שמעלקע מנ"ש עם אחיו הקדוש בעל
הפלאה זי"ע ששאלו להמגיד הקדוש ממעזריטש
זי"ע איך אפשר לקיים דברי חז"ל חייב אדם
לברך על הקעה כשם שמברך על הטובה
ולקבלונה בשמחה והשיב להם המגיד הקדוש
שילכו אל הבהמ"ד שם יש אחד ושמו ר'
זושא הוא שוחה בלילקע ליבין הוא יגיד לכם
פירוש המשנה אזלי לבהמ"ד ואפרו להר"ר
זושא שהמגיד אמר להם לשאול אותו . פתח
פיו הקדוש בדרך לחוק ואמר להם תמוס
לי שוה לכם לשאול אותי הכי שיך לשאול
זאת לאדם אשר לא היה לו עוד שום רע
מעולם . אפילו רגע אחד . כי מיום הולדתי
יש לי כל טוב . שאלה זו לריכ"ב אתם
לשאול

רבו הרר"ש ובכל עת עבר בדרך נסיעתו את
עיר לובלין והיה אלל הרבי ז"לה"ה כן עשה
ח' שנים אחר כך אמר לו הרבי ז"לה"ה .
בבואו ללובלין בדרך מסעו . כי למותר
ולמגן ערחתו לנסוע לנ"ש על קברו של
רבם כי מעתה והלאה לקחו אותו למרום
מהקבר עם גופו הקדוש . ואמר בזה הלשון
מען האט עהם ארוים גימין אין הוממל
ארין מיט זיין הייליגין גוף :

הגה"ק בעל נועם מגדים היה קרובו
ותלמידו של הרבי מלובלין .
ובבואו פעם אחת ללובלין בלילה אמר לו
הרבי ז"לה"ה שיאמר ד"ת . והוא שתק .
וביום אחר לו שנית והתגלל לפניו מי אכני
להגיד ד"ת לפני מו"ר תולעת אכני לפני
מדין . ועוד כאלה דברי התגללות שאלו למה
לא אמר זה אחמול השיבו בשבת (דף פ"ו)
יומא קמא לא אמר להו ולא מידי משום
חולשא דאורחא היינו אף דיבור "ולא מידי"
לא היה יכול לאומרו . כן אחמול פחד
לפתוח כיו עד שגם התגללות לא היה יכול
להגיד כ"כ ש"כ הרה"ג מסעראלק :

ראיתי בליוואת זקני הרה"ג ר' מאטיל
ז"ל מקאלישין שכתוב בענין
בעלי מחלוקת . ובשם הרב הקדוש רשכבה"ג
מלובלין ז"לה"ה אמר מו"ר הקדוש מהר"י
מווארקי נבג"מ בדרך הללה כל הפוסל במומו
פוסל הגה הם אמרו מדוע התגשאו ומשרע"ה
כתב התורה והחזיר להם מאמר זה מדוע
התגשאו וסובב עליהם על עדת קרת שהמה
יתגשאו .

ובשנת ת"ר היה הרה"ק מהר"י
מווראקי ז"לה"ה בלובלין ובש"ק
ה' ברית מילה והי' הב"מ בבהמ"ד של הרבי
מלובלין ז"לה"ה וערכו השלחן שיטב בו הרבי
בחיוו לך לפוגי ממזרח למערב וחשבו כי
ישב בראש ממזרח ואמר הרה"ק מהר"י כי
בחיוו לא הלך מעולם למעלה מחלי בבהמ"ד
מיראת רבו וישב למטה והיה דוחק שם .
ואמר הרה"ק מהר"י שאין לאחד לשכוב על

לחזן והרב עם הצ"ד התחילו לעיין בהדין אז היה דיין אחד מזכה את ראובן. ודיין השני מזכה את שמעון. והרה"ל רי"ה שחזק היטב הוויכוח של הדיינים. והיה רואה שהדיין המזכה לראובן הוא הלודק וסברתו נאמנה אולם נתבבל מאוד כאשר ראה שהרב בעלמו נוטה להצריע כדעת הדיין השני. המזכה את שמעון. ואז הילר מאוד להצ"ד העשיל שלא יאל הפסק ח"ו שלא בצדק. ולא יכול לשות עלות בנפשו. עד שעלה ברעיונו שיש תוספות מפורש שהוא להיפך דעת הדיין השני ולקח הגמרא והלך אל הכסא שהיה הרב יושב שם ואמר לו שמבקש ממנו שיאמר לו הפשט בהתוספת. והרב דחה אותו שאין פנאי כעת לכיון שעוסק בגמרא הדין תורה לכן ימתין עד שיפסוק הדין ואז יביט מה ששאל אותו אולם הרה"ל רי"ה מחמת שכונתו היה שהרב יעיין בהתוספות קודם שיגמור הדין. כדי שלא הדין תורה לאמתו לכן הפליר אותו בפיוסם שימחול לעיין תיכף בהתוספות ואז עשה הרב רלונו ולקח הגמרא והביט בתום' וכאשר ראה סברת התום' נתבבל מאוד כי ראה שבוה נסתר סברת הדיין השני לכן השיב להרה"ל הררי"ה שיאמר לו ביום מחר הפירוש כי כעת אי אפשר לעיין היטב. ונתרצה הררי"ה בזה כי כבר נגמר כוונתו שכל כוונתו היה שלא יהיה נעלם סברת התום' מן הרב. והלך הררי"ה לביתו וביים שלאחריו בבואו להתפלל תפלת מנחה כדרכו. שאל את השמש של הצ"ד מי זכה אתמול בהדין תורה והשיב לו כי ראובן זכה בדין ואז שמח מאוד הררי"ה באשר שהיה הגורם שיזכה הלדיק בדינו שעל ידי מה שהראה התום' להרב הגאון מלובלין. הכריע הרב כדעת הדיין הראשון לזכות את ראובן. וכאשר בא אחר כך לרבו הקדוש זי"ע אמר לו הרבי הקדוש וועסט שוין האצין געניג גיגאנגען לוס רב דארפסט שוין נישט מעהר גיין. ואז זיקש הררי"ה מרבו לגלות לו כוונתו

לשאל לאיש אשר אי' לו חלי' -ע והם ידעו היטב כמודע חסר הרבי ר' זושא היה עני ומדוכא גדול רח"ל כל ימיו. ומחמת זה הבינו שהמקבל באהבה אינו מרגיש שום רע ע"כ (והוא כעין שפי' ודורשי' ה' לא יחסרו כל טוב דלכך לא יחסרו משום דכל דבר טוב אללם. ונודע פי' הח"ם ז"ל הטיבו גגן בתרועה אף אם ח"ו תרועה ע"ד תרועם בשבט וכו' על רע כמודע עכ"ז ינגנו וירונו כנ"ל)

פעם אחת היה אלל מרן הקדוש זללה"ה מלובלין אורח עני והביא בעלמו הסעודה לאכילתו ושימש אותו בכל. ואחר שגמר אכילתו. הוליך הרה"ק מרן הר"ל את הכלים הריקים. וגשא אותם לבית התבשיל ושאלו האורח ילמדנו רבינו. בשלמא מה שטרת צעה"ב, כ"ק רק בשבילי והביא לי לאכול הוא לקיים מצות השי"ת ע"י עלמו מצוה זו יותר מצשלוחו אבל למה טרח את עלמו להוליך הכלים הריקים. והשיב לו. הלוא הולאת הכף והמחמה מקודש הקדשים היה ג"כ עבודה ביוהכ"פ להכהן הגדול

הנה ש"צ הרה"ק ר' יהושע העשיל מקאמרנא בן דודי הגה"ק ר' ברוך פרענקיל אבדק"ק לייפניק זל"ל. היה מחסידיו הרה"ק מלובלין זללה"ה. פעם אחת אמר רבינו הקדוש מלובלין לתלמידיו הרה"ל ר"י העשיל מדוע אינו הולך לפעמים להרב דמהאן שהיה אז הגאון העלום הנקרא אייזינער קאפ ר' עזריאל הורוויץ רב אבדק"ק לובלין שהיה מתנגד לדרך החסידות כידוע] והיה הדבר לפלא בעיני הררי"ה. על כל זה פקודת רבו שמר והלך בכל יום להתכלל הפלות מנחה לבית הרב. והרב קירב אותו מאוד אף שהיה חסיד עכ"ז מפני שהוא בן הגאון מלייפניק והוא בעלמו ת"ח וכך היה נמשך כמה ימים:

פ"א היה אחר התפלה איזהו דין תורה. והרב ר' יהושע העשיל היה שומע מרחוק הטענות. וכאשר הלכו הבט"ד

שוטים החזרה קדושה י"ש למכזיר וכי
 (*) גם אחר מאה שנים כאשר יגיע עמו
 להסתלק מהעולם ניקח ג"כ כוס י"ש לבלי
 לשנות מנהג עולם. מיד אמר להם הרה"ק
 ה' לבצבס נכון וצמח כי כאשר יגיע עמי
 לא אחזק להם אף כף מים קרים וכן היה
 הדבר כי נסחלק בתשעה באב יום התענית
 אז הבינו כולם דברי קדשו כי דבר גדול

דיבר הנביא וכי רוח ד' דיבר מתוך גרונו
 וזה נוסח מלכתו בזה"מ הישן בלובלין "עדה
 המלכה הזאת. מלכת קודש קדושת רבינו
 גאון עוזינו מאור עינינו חמדת לבנו וכל
 בית ישראל יבנו כי חשך אור בעדינו ביום
 שריפת בית אלקינו הוא יום פטירות איש
 קדוש המקדושים פאר הדור מ"ו כבוד הרב
 החסיד המפורסם בכל קלוי ארץ מו"ה
 יעקב יצחק בברז מו"ה אברהם אליעזר
 הלוי הורוויץ ז"ל אשר רבים השיב מעון
 ורבים הלכו לאורו ראו ושמחו בני דורו
 ושמחה נהפך ליגון ביום המר ט' אז שנת
 ארץ ר' ע'ס"ה לפ"ק תקע"ה

הכותב צבי יחזקאל מיבזאון אבדפ"ק
 פרונסק והגליל :

כוונתו הקדושה. והשיב לו כי הד"מ הזה היה
 צבר ל"ט פעמים בגלגול בזה העולם ותמיד
 היה הפסק שלא על פי תורה. ולא היה
 יכול להיות התיקון להחייב עד-שכא החייב
 בעלמו לבקש מאת הרבי מלובלין הקדוש
 שיעזור לו שיהיה לו תיקון לנפשו כי ירא
 שגם בפעם הזאת לא יהיה הפסק בלדק
 ולכן שלח הרבי זי"ע את הררי"ה ז"ל לבית
 הרב למען שילא הפסק דין לאמיתו ויהיה
 גאולה לנפש החייב. וכן עלתה בידו כי
 כעת נתקן החייב ע"י שילא הפס"ד לאמיתו
 כן סיפר ש"ב הגה"ק ר' יחזקאל הלברשטאם
 ז"ל אבד"ק שיכאויי שהיה בן אחרות של
 הגה"ק ר' יהושע העשיל פרענקיל הנ"ל :
ראיתי בספר חמש ידות ח"צ (דקע"ז)

שכתוב ושמעתי דבר הלל המהדיק
 ר' יעקב יצחק הנקרא הרבי מלובלין זללה"ה
 שפעם אחת התמרמר מיד על מעשה החזרה
 קדושה. בראותו אללס המנהג הרע משתיים
 י"ש בעת הלויים המת והוכיחם בדברים
 יורדים חדרי בטן ותוכתם מגולה עמד
 אחד מהם ואמר להם"ק זללה"ה רבי כן הוא
 בעולם בכל תפלות ישראל שבעת התעסקות

התגרות מרן הקדוש וצל ה"ה

(א) **תחילת** משכנו היה בעיר לאנליס. כמו
 במדינת גאליציען ושם היה
 איש אחד מפשוטי העם אשר בכח הגדת
 תהלים בכוונה רבה זכה למלאך מניד מן

(*) אמר משה בנחם המאסף מעשה זו שמעתי מפי מגידי אמת על אופן אחר.
 המעשה ה' בעת הנפילה רח"ל ומתגדי מרן זללה"ה שמו ושמחו ע"ז. עד שמועד
 למרן זללה"ה. וע"ז אמר שהם סברו אשר בעת פטירתי. ישמו וישמחו יותר וסיים
 מרן זללה"ה בהג"ל. כי קשה להאמין שאפילו מתגדיו לא יאמרו כזאת לאדמו"ר זללה"ה.
 בפניו בטח שנה בזה החמש ידות, ויד הוא ולא עיקר והרב הגה"צ מהעניני שין שלישי"א
 נכד מרן זללה"ה אמר לי ג"כ שהמעשה שהיה כך היה.

כאשר קרא המכתב היקף ראה בחדש כי מן השמים הקרה השי"ת לבנו במכיון את השחלה הזאת ביום הזה למען יודע היכן הוא העיר הנ"ל אז לזה הרבי בזריזות לשבור עגלה וביום ההוא נסע עם ב"ב ועם כל תפלו לעיר לשעכיו וכל להעיר ההוא ביום ו' עש"ק והתאכסן אלל אחד מאנשי עיר הזאת ואחר כך כחשך ישב הרבי רק זי"ן מועט בטעכיוו רתזיל ריחו נודף ו' א"ס לאט התחילו אנשים להתקרב אליו לשמוע מפיו הקדוש דברי אלקים חיים ויולאים מפירש בהתלהבות עלויה כדרכו בקודש מולבדים להבות ועושים רושם בלבות בני אדם לעבוד השם יתברך בתכלית השלימות

ובימים ההם היתה עיר לובלין מלאה ב' כרים וחכמים גדולים בתורה וביראת השם אולם כולם היו מתנגדים ולא דרכו בדרכי החסידות וכמו זר נתפש אללם ההולך בדרך הזה ולא הבינו כן החסיד גם כן עובד את השם יתברך בכל לבב רק דימו וחשבו כי החסידים עוברים על דת משה ויהודים ואמנם מתנהגים על פי הש"ס הגם שהיו חסידי הרבי ר' אלימלך זלה"ה בימים ההם אולם היו נמלאים אחד בעיר ושנים במשפחה. וכאשר שמעו בלובלין כי סמוך לעירם נעשה פרלה כזאת כי נתישצ שם איש אחד אשר מתנהג בדרך החסידות ומושך ומקרב אליו אנשים ויושבים עמו על שולחנו ולומד עמם שיתנהגו גם הם בדרכיו אז חרה אפם עליו עד למאוד והתחילו לבזותו ולקטרג עליו עד למאוד כדי שלא יפתה את בני אדם לעבור על דת כמוהו ויהי פעם אחד ויקר מקרה כי בא איש אחד מחכמי וגדולי לובלין לעיר לשעכיוו בבוקר השכם ושם המנהג עד היום וכן עדיין המנהג הזה מתנהג בהרבה פיירות תפלות בישראל שהשמש העיר בכל יום ויום בבוקר מכה בפטיש על כל דלתות וחלונות העיר להשמיע להם זמן ק"ש ותפלה לילך לבית הכנסת להתפלל בליבור והרבי כאשר שמע את הקול היואל

ילחק הנ"ל ולאמור לו שגזר עליו מן השמים שיפוצ את דירתו מלאכהוט ויקבע מקום אהלו בעיר „ווינאווי“ ולמחרת בבוקר השכים האיש הנ"ל בזריזות והלך להרבי ואמר לו בבקידת המלאך המגיד דברים הנ"ל. אולם הרבי לא פנה ולא שם לבו כלל לדברים האלו ובלילה הג"ת בא עוד הפעם המגיד להאיש הנ"ל ואמר לו גם כן דברים הנ"ל וזרזו ביותר לילך להרבי ולאמר לו הדברים הנ"ל ובבוקר פשה כן האיש הנ"ל ואמר להרבי עוד הפעם בזיירות יתירה אולם גם בפעם הזה לא שם לבו כלל לדבריו הנם שכבר התחיל להאמין לו קלה כי הבין שהלא דבר הוח ולא דבר ריק הוא מכל וכל.

אמנם דבר אחד השצית אותו מלהאמין כי לא ידע ולא שמע מעולם משם עיר „ווינאווי“. ובימים ההם לא היה אלל מי להודע דבר כזה כמו בדורותינו כידוע וגם שאל לכמה אנשים וגם כן לא ידעו. ובלילה השלישית נתגלה עוד הפעם המלאך המגיד להאיש הנ"ל ואמר לו כי יאמר להרבי כי באם לא ישמע אליו גם בפעם הזה אז מרה תהיה באחרונה חלילה וכבר גזר כן מן השמים ומוכרח לעקור משם לעיר „ווינאווי“ תומ"י בלי שום עיכוב ולמחרת כאשר סיפר האיש הנ"ל להרבי פעם השלישית דברי המלאך המגיד אז חימה ורעדה אחזוהו והתחיל להתפלל לפני השי"ת אם אמנם שגזר עליו מן השמים שיקבע דירתו בעיר „ווינאווי“ יגלו לו היכן הוא העיר הזאת כי לא שמע ממנה מעולם ולא ידע מקומה איה וביום ההוא קיבל מכתב מהבי דואר שאלה מעיר לשעכיוו גליל לובלין איך ששם בוחצן בגיטי נשים מהא „ווינאווי“ דמתקריא לשעכיוו וטסה הסופר ולא כתב דמתקריא לשעכיוו מה הדין של הגט (בספר טהור רעיונים נמלא רסכמה מוגאון אבד"ק לשעכיוו מוחם את עלמו אבד"ק „ווינאווי“ דמתקריא לשעכיוו) ויהי

העיר וגכזדיה אשר רובם ככולם היו מתנגדים
הצינו אז כי לא כאשר דימו בנפשם מקודם
לנשות קו החשד על החסידים בכלל ועל
הלדיקים בפרט כי חלילה הם עוזרים בשאט
נפש על דברי חז"ל והש"ע רק נהפוך הוא
כי הלדיקים והחסידים מדקדקים יותר במלות
בזהירות יתירה מכל אדם ואינם חוששין
כלל בשום דבר לכבודם רק עושין הכל
לכבוד שמים ומה גם מהרוח הקודש אשר
מוספה עליהם אשר זכו לזה מחמת רוב
קדושת מעשיהם אשר הם בלא פניה ונגיעה
רק לכבוד השם יתברך אז התחילו אנשי
לובלין לילך אל הרבי בכל פעם ואז ראו
בעיניהם כמה גדולים מעשי הרבי הקדוש
עד שישך את לבם והתקרבו אליו עד למאוד
ויחי אחר זה וטאספסו אסיפה גדולה בלובלין
והסכימו גדולי העיר וגכזדיה לבקש את
פני הרבי שיטע אהלו הקדוש בג' ימים
למען יהיו קרובים אליו לשמוע מפיו הקדוש
דרכי השם יתברך ועבודתו בכל יום ויום
והרבי שמע לדבריהם וקבע דירתו בעיר
לובלין ושם נהרו אליו רבבות אלפי ישראל
וגדולי הדור לשמוע לקח מפיו הקדוש חולצים
להצות אש ושם ישב על כסא קדשו עד
שנגזר ארון האלקים בשנת תקע"ה לפ"ק
ביום ו' ט' באב ז"ע .

(ב) **הר"א ידוע** ומפורסם בין כל אחז"י
הקרובים והרחוקים את שמו
הטוב של רבינו הקדוש הרבי מלובלין זללה"ה
עם תלמידיו הגאונים והקדושים המפורסמים
זכר כולם לברכה אשר שמעם הטוב היה
הולך בכל המדינות והארץ האירה מכבודם
ולאור נדקתם וקדושתם הוזרחת כשמש בזהרים
נכס ונלך עד ביאת ינון צ"א
פעם אחת הפלירו התלמידים הקדושים
עד מאוד ברכיו הקדוש זללה"ה
להחיש ולמהר עת ביאת משיחיו שעל ידי
סיבה זו נפל רבינו על ערש דוי על ידי
המעשה שהיה בחג הקדוש שמחת תורה
בעת ההקפות (שנת תקע"ה לפ"ק) .
כאשר

פיוטא מהפטים מיד השמש המכה בדלתי ביתו
הליץ בעד החלון ולעקוקרא בקול רם להשמש
שיעמוד במקומו שדבר נחון לו אליו ורלה
השמש לרון אליו כי חשב שגריך לו לדבר
מה חולם הרבי עקב אליו שלא ילך ולא
יוז רגליו הלאה ממקומו רק יעמוד במקומו
והוא יבוא אליו ותיקף הלך הרבי בזריזות
נפלא וכד מים בידו להרחוב אל המקום
אשר עמד שם השמש ונטל ידיו כדינו והרבי
חזר לביתו. והאיש הנ"ל מלובלין אשר היה
שם בעת ההוא צראו את כל זאת תמה
זלא הבין הדבר ולפלא גדול היה בעיניו
כל המאורע ושאל להשמש ואמר לו מה זה
וסיפר לו השמש מסית לפי תומו כי בלילה
הזאת היה על חתונה והיה שם כל אותו
הלילה והלך לישון בביתו קרוב לאור היום
עיף ויגע עד אשר כמעט התאחר מלעמוד
בזמן המוטל עליו להשמיע להעם זמן קריאת
שמע ותפלה בהכחת הפטים כדרכו עד
שבעלי הבתים הקילו אותו ועוררו משנתו
וראה שעוד מעט יעבור הזמן לזה קם ממיתתו
בחיפזון רב ולגודל המהירות שבה ליטול
את ידיו ורץ במהירות בלי נטילת ידים
המולה לרחוב לעשות עבודתו כדרכו והרבי
הרגיש את כל זאת שהולך בלי נט"י החולה
לרחוב לזה הביא אליו כלי עם מים לחוך
ליטול את ידיו ולא נתנו לזו ממקומו עד
שיטול את ידיו תחילה וכששמע האיש מלובלין
הנ"ל את הדברים האלה אשר גם בעיניו
ראה ולא זר אז נתפעל האיש עד למאוד
מרוח הקודש אשר יש להרבי אשר רואה
הכל כבאספקלריא המאירה ויותר מזה
נתפעל על נדקת ותממות הרבי אשר כל
כך יקר בעיניו דברי חז"ל ודבותינו בעלי
הש"ע עד שביזה את עצמו לקום מכסא
כבודו ולשמש בהולכת מים את פחות העם
פמו שמש העיר למען לא ילך ד' אמות בלי
נט"י :

יידן כאשר הלך האיש הנ"ל לביתו ללובלין
וסיפר הדברים לפני חביריו גדולי

כאשר נהפרכס רדבר ונשמע בין החלמידים הגאונים הקדושים שהיו נפולים בארבע כנפות הארץ הקדושים והרחוקים הה הוקף כל דברי האגרה כי מרן הקדוש נכל למשכב אזי ההקצלו מלאכים זה אל זה לכלם מעגל רגליהם מלכסוע גולם באגודה אחת ללובלין לבקר את רבינו הקדוש וההקצנו אז וועד גדול מהחלמידים הגאונים הנדיקים המפורסמים חיש לא נעדר רק הרה"ק הגה"ל רבי נפתלי זללה"ה מראפשיץ לא באה והנה בכל יום ויום היו הולכים כולם מאכסניאות שלהם יחדיו ידובקו איש אל רעהי ללכת לבית נאווה קודש רבינו הקדוש לבקרו אולם לא היה אז עדן החול גדול כ"כ והסתיו עבר חלק הלך לו בנקל קלת אך בהגיע אחר הפורים התגברה החולי עד מאוד שכמעט היה נראה אז לכל דתקיף ליה עלמא אזי שלחו החלמידים ליר מיוחד נאמן לשולחיו להגאון הקדוש מהר"ג מראפשיץ זללה"ה שיבוא גם הוא לכל יחסר המוצו וכן היה כי לא התמהמה כלל ולא איחר פעמי רגלותיו רק מיהר דרכו לנסוע ללובלין ובא לשם על ר"ח ניסן וראה בצערן של ת"ח המצוכה הגדולה והנוראה והתמרמר רוחו בקרבי בתוקף מרירות עלומה ומני אז לא מש מאהלו של תורה מהיכל הקדוש של מרן הקדוש זללה"ה בין ביום ובין בלילה וחבלי שינה לא נתן על עיניו כל אותן הימים הלל המה הי"ב ימים שמר"ח ניסן עד יום הי"ג בו שבאותו הימים קורין מעטין חנוכה המוצת של הי"ב כשיאים ל"ב שבטים שהם נגד הי"ב מדשים. ואמנם בהגיע אור צוקר של יום י"ג ניסן תיכף בעלות השחר פנה והלך לו הרה"ק מהר"ג זללה"ה מבית המקודש של רבינו מרן זללה"ה להאכסניא שלו שהיה לו מקודש ומני אז לא בא עוד להיכל הקודש פנימה של רבינו מרן זללה"ה. אולם שאר החלמידים הג"ל (הלל המה גדולי ארץ רוסייא ופולנייא גאליייע ואוגרין ששם היה מושבותיהם

למקומותם רבני הקהלות שבארבע הארצות הנ"ל) הם לא ישו מריך הארל כבאשניגה ומדי יום ויום שלחו להאכסניא של הרה"ק מהר"ג זללה"ה שיבא גם הוא להיות נמנה אהם עמוס אכן הרה"ק מהר"ג זללה"ה הוא עשה את שלו ולא השגיח כלל על כ"ז ולא בא וחס גם הם לא השגיחו על כ"ז ושלחו אליו ג"כ כפעם בפעם עד כי הגיע יום המר אשר בו הוקבעה זכיה לדורות שהוכפלו בי הלרות וגם שילשו הוא יום ט' מנחם אז אשר בו נלחו אראלים את המליקים גם ביום ההוא שלחו אחר הרה"ק מהר"ג זללה"ה ולעת חלות היום דרך ברגליו לאט לאט הלך ונסוע להיכל נוח קודש רבינו מרן הקדוש זללה"ה ותיכף כאשר רק דרך על מפתח הבית המקודש של רבינו מרן הקדוש זללה"ה ועוד לא הכי רגליו על עפר הארץ הבית הקודש מסר רבינו הק' זל"ל נשמחו הטהורה בתשוקה נלמאת נפלאה ונוראה להשי' (וכאשר כל ימי היות רבינו הקדוש זללה"ה שריו בזה העולם עד יום הלכת ארון האלקים השמימה היה מוסר נפשו בכת בעד כללות ישראל מדי יום ביומו כאשר העידו עליו גדולי חלמידיו רבותינו הקדושים וכמו שהעיד אליו הגה"ק האוהב ישראל ממעוז זללה"ה כמבואר בהקדמת ספר מעשה אורג להג"ן החסיד הר' יצחק אייזק מקאמרנא זללה"ה עיי"ש בדבריו הנפלאים) ונשבה ארון הקדוש בחגי היום עת יונטו לללי ערב

ואמנם כאשר ראו החלמידים החברייח קדישא ז"ל כי הרה"ק מהר"ג זללה"ה כיון את השעה מעת הסת"ק הו לעלות השמימה בהרבע האחרונה ממש המה ראו כן תמהו יען בין כולם לא היה נמלא עוד אחד שידע את זאת ע"כ היה פליאה כשגבה צעיניהם על זה וחיה היחה אליהם ופער דבר לא ידעו אכן לא שאלוהו על זה עד כי התעסקו עם רבינו מרן הקדוש זללה"ה על כל דרכו כיאות אזי שאלו להרה"ק מהר"ג זל"ל עלמו שיאמר להם תוכו

שדעת הוא נגד טהרות וזוהי מתוך צטוב
טעם אשר כל ת"ח ש' וכו' הולך למקוה לטהר
את עלמו מקרייו ומטומאתו אז נבילה טובה
ממנו כי עומדה נבילה קיל מטומאת קרי
רח"ל

(ד) **סיפ"ד** אדמו"ר הרה"ק מפרשסחא
בשם מרן הקדוש מליובלין
זללה"ה איך שהגאון מו"ה עזריאל הורוויץ
ז"ל האב"ד לובלין הנקרא בשם (אייזנער
קאפ) היה דרכו בכל להליך את הרבי
בשאלות והעיקר אחרי שידע בעלמו שאינו
רבי למה הוא מדרך אחרים לאורחותיו
בהמשכתו עדה והשיב לו הרבי מה אוכל
לעשות בזה ואמר לו הגאון הנ"ל שבשבת
הבע"ל תפרסמו את עלמיתם לעיני כל
הקהל ואז ישובו לדרכיהם וכן קיים והתגלגל
את עלמו מאד שבצרכיו רוחו כי הוא רשומה
ודבריו אלה הליצו להכניס הענין גם בהם
עד שנתדבקו ביותר. אח"ז התראו יחד
וסיפר לו הרבי זללה"ה שקיים דבריו ולא
הועיל השיב לו הרב הגאון הנ"ל דרכי
החסידים לאהוב הענין ולהתרחק מהגאונות
בזמן תגידו להם מעלתכם כי אתם מהלדיקים
האמיתיים ואז ישובו לדרכיהם והשיב לו
הרבי אף שאיני רבי אבל איני גם שקרן
ואיך אוכל לומר עלי שאני לדיק היפוך
האמת.

(ה) **סיפ"ה** הרב הגאון הקדוש ר' פנחס
זללה"ה האב"ד ק' אוסטילא
בן הגאון הקדוש ר' יוסלי זללה"ה האב"ד ק'
דשם בן הגאון הקדוש רבינו מרדכי הרבי
הזקן דנשכ"ז זללה"ה בעל סה"ק רשפי אש.
שפעם אחת נודע לאביו הקדוש הר"ר יוסלי
הנ"ל שהרבי מליובלין זללה"ה יסע דרך
עירו אוסטילא ויגפס שם ורצה שיתאכסן
אליו ואמנם ידע הנה"ק מוהר"י את דרך
קדשו של הרבי מליובלין שמיד צבואו מן
הדרך לריך לשכב עלמו על המטה ולפוש
עלמו מטורח הדרך וע"כ התחיל הגאון ר"י
להכין עלמו איזה ימים טרם צבוא וקרא
אליו

חוכן הענין מאין שידע את כל הנעשה יותר
מהם אזי ענה להם לא נבוא אנכי יותר
מכם רק גוכא דעובדה הכי הוא כי ר"ל
ידעתים גם שמעתים מני אז מעת הופיע
אז מרן רבינו הקדוש זללה"ה על כני
העולם מה שדרכו היה לכתוב בכל יום ויום
מהי"ב ימים הראשונים של חודש ניסן שקורין
בו הי"ב נשיאים של י"ב השבטים שכל שבט
מיוחד לחודש אחר ואלו הי"ב ימים הם הכלל
והחדשים הם הפרט ובהכלל נמצא כל הכחות
של הכרת לזה היה יודע רבינו הקדוש
הרבי מליובלין זללה"ה כל הנעשה בהי"ב
חדשים והיה כותב זאת בכל יום מהי"ב ימים
הנ"ל וצאלו הי"ב ימים של חודש ניסן של
שנה הזאת לא משתי מתוך הקדוש זללה"ה
לילה ויום כידוע לכם וביום החמישי של
חודש ניסן המכוון נגד חודש אב אמר לי
בפ"ק בזה הלשון אין אני רואה יום תשעה
באב כ"א עד חלות ולא יותר והבנתי
אז ברעת רבינו הקדוש זללה"ה שהיה מושב
שם. אינו רואה כ"א עד חלות יען
שיהיה בזה השנה ביאת משיח שיבא צב"א
אכן כשאני לעלמי הבנתי שאלו הדברים
סודיים הולכים מכוונים על רבינו מרן
הקדוש זללה"ה זכותו י"ע :

(ג) **פעם** אחת נסע הרה"ק זללה"ה
מליובלין דרך ק"ק זאמישטש
יע"א והלכו האנשים החושדים הלומדים
דשם שהיה אז מתנגדים גדולים להקביל
אז פניו ושאלו אותו דבר פליאה וסברתם
היה שצודאי לא יהיה בידו להשיב להם
ובזה יגלמו אותו ושאלו המדרש כל ת"ח
שרין בו דעה נבילה טובה הימנו שיאמר
להם הטעם מפני מה נבילה טובה ממנו
הלא אעפ"כ הוא ת"ח וממזר ת"ח קודם
לכהן גדול ע"ה. והוא הקדוש זללה"ה
השיב להם תיכף תירן מספיק ע"פ דין
שגם הרמב"ם פסק כן שטומאת קרי חמור
מטומאת נבלת מתמת שהיא טומאה היואלת
מגופו. ובפסוק וְהָיָה אֲמוֹנֶת עִתָּךְ מוֹכֶת

נפלאות הרבי

זו והגה"ק הר"י כשמשו דבריו הקדושים הללו נעשה מלא שמחה והשיג הרחבת הדעת עד ששאל לו חידוש לי על רבינו שאמר על המטה החדשה [עם שטעכט מיך] הלא עשאה איש ירא שמים בכוונה מיוחדת בשביל רבינו ורשיב לו הרבי חס וחלילה המטה כשירה מאוד רק [עם שלאגט מיר פון איהרף מרה שחורה] מחמת שגשגתה בין המלרים בהשטתה ימים הידועים [כי הגגר הזה היה ירא שמים והיה עלב על החורבן ביהמ"ק צעת עשייתה] ואחר זה ילא משם הגה"ק והרבי ישן קלת ועמד והתפלל תפלת מנחה וישב עלמו ללמוד את שיעורו הקדוש עד תפילת מערב ואמר הגה"ק מוהר"י לבנו הגה"ק ר' פנחס הג"ל הלא הרבי לומד כעת אלל הנר ובטח ימרחך לתקן הנר ולא יאות שיתקן בידיו הקדושים על כן קת הזוג של מספרים המיוחד לדבר הזה שיש לי עוד מאבי הקדוש זללה"ה והביאנו אנו רק תדע בני כיון שעורך נער אתה לריך אני ללמדך שתלך בדרך ארץ גדול שתפתח הדלת לאט לאט במתינות גדולה אז תראה אם לומד צעיון אל תלך לשם ויהאגר בחזרה לאט את הדלת ואם תראה שמצב סביבו אז תלך לאט על פרינק בד"א גדול ותניח המספרים על השלחן וכשתלך משם תלך לאחריך ופניך לרבינו וכן עשה והלך לבס בפחד גדול וכשהניחו לפניו המספרים על השלחן דחק הרבי את המספרים בהקפדה קלת ובהל הר"ק ר"פ ומרוב הפחד אשר נפל עליו שח את דבריו אציו הקדוש ולקח מספרים בחזרה ורך ובא לפני אציו וסיפר לו ההקפדה של הרבי אז אמר אציו הקדוש אי"כ אני בעלמי אלך ואביאנו לפניו ולקח אהו גם בנו הר"פ הג"ל והלך בפחד גדול מאוד ופתח הדלת לאט וראה שהרבי מפוש ברכיו ויו הקדושים ועמד עלמו ולא הלך הלאה והמתין עד שראה שהרבי מביט קלת סביבו אז הלך ברעדה על פרינקו ובנו הר"פ אחריו והניח המספרים על שלחנה אולם

אליו חרש עלים אחד ירא שמים מרביץ וזוהו לעשות מטה חדשה מיוחדת בשביל הרבי מלובלין ואמר לו הטעם מחמת שאם רבינו שוכב עלמו על מטה של אחרים יארע לפעמים שלועק ואומר [עם שטעכט מיר] יעל כן ראונו להכין לו מטה חדשה שלא יקן עליה עוד שום אדם וזוהו שיטבול מקודם ויעשהו בטכרות המחשבה והגגר הזה מתחילה לא נעם לו העסק הזה להכנים עלמו בדבר כי ירא לנפשו אולי יאמר כן הרבי גם על פטה זו אכן לא הרהיב עוז בנפשו להעזיז גסר נגד הגאון מוהר"י ולכן לקח על עלמו העבודה הזו והתחיל לעשותה בשפלות ובצערן לב גדול ובהכנעה רבה בחשבו מי הוא הקדוש אשר ישכב עליה וכאשר גמרה הביאה מיד להגה"ק מוהר"י והרב לקחה והכניסה לבית מיוחד וכניה עלי' כרים וכסתות נקיים מגוהלים כיאות לאיש האלקים הזה והעמיד שם כסא שלחן ומנורה וסגרו על מנעול ולקח המפתח חללו כדי שלא יכנים שם שום אדם והנה לאחר איזה ימים כאשר בא הרבי מלובלין לשם ילא לקראתו הגה"ק הר"י ובקשהו שיתאכסן אללו ונענה לו הרבי מיד נתמלא שמחה והובילו להחדר הגל והראה לו המטה החדשה שהכין בשבילו ושעשאה איש ירא שמים ובקשתו שרבינו ישכב עלמו עליה להינפש וכן עשה הרבי אבל כרגע ששכב עליה התחיל לזעוק בקול [געוואלט עם שטעכט מיך] והגה"ק מוהר"י בשמעו זאת נבהל מאוד ונפל בדעתו לבקשהו שישכב על מטה שלו אך ירא היה מאוד אולי גם על מטתו יזעק כן ולא ירלה לשכב שמה והיה לו להר"י חולשות דעת גדול למאוד כיון שראונו היה שהרבי ינפש קלת מהדרך ולא יכול יוסף להתאפק ואמר יעבור עלי מה אך שהרבי ינפש עלמו והלך אליו והלעי לפניו בקשתו הזאת שישכב על מטתו ונענה לו וכאשר השכים עלמו אמר מיד מצב מאוד שמחיה אחי כל האיברים שלי גמגמה מהרגש הקדושה והטהרה של נטיה

סלסולות אין לשער ויהי שם על יום השבת וראש חולתו גם תורתו שהוא על דרכי **העצבים** גדולים וישמח מאוד עמו כי **ישם אדם** גדול כמוהו גם כן לרבו הקדוש מליזענסק

ידידי אחר השבת ויסעו יחדיו עד עיר ליזענסק והחסיד הנ"ל ביקש מאת מרן הקדוש מלובלין זללה"ה שידבר וימליץ בעדו אלל רבו והבטיח אורו בדבר הזה . והנה היה דרך הרה"ק מליזענסק עם מרן הקדוש מלובלין בעת צואו אליו אז ברגע פתחו הדלת היה רץ לקראתו וקדמו בשלום ובזמן ההוא כאשר בא על מפתח הבית עם החסיד הנ"ל הסיב פניו לאחוריו אל הכותל ולא רלה להשיב שלום וילא מרן הרה"ק מלובלין עם החסיד הנ"ל לאחוריו אל הכותל ולא רלה להשיב שלום . וילא הרה"ק עם החסיד הנ"ל וילכו לביתם . ויאמר הרה"ק מלובלין אל לבו הלא דבר הוא הלא ידעתי כי הקדוש אדמו"ר מאוד יאהבני וחמיד יראני פנים שוקות ועסה הפך פניו ממני הלא דבר הוא אולי מעון האיש אשר נסע אתי ובא עמי היה כל זה לכן אלכה נא לבדי ואדע אחרית הדבר לילך לבדי שמה :

ידידי כאשר דרכה קף רגלו על מפתח הבית וילך לקראתו באהבה ויקדמוהו שלום ויאמר לו מה זה הבאת, לי אדם אשר לא יכולה להביט בפניו בללמו הטמא . וחתפסם רוחו בקרביו כי הוא ראה אותו עובד את ה' בכל כחו. אולם לא היה יכול לדבר מול רבו הקדוש לשאול אותו שאלות וספיקות . אך הקדוש חדמו"ר מו"ה אלימלך הרגיש בכל זאת ואמר אליו תדע אחי כי יש מקום והוא קליפת נוגה ושם יש ערוב טוב ורע ולפעמים כאשר יתחיל האדם לעבוד עבודת השם ב"ה וב"ש עם פניה וגדלות רחמנה לילין

אולם גם עתה דחק הרבי המספרים מאלל והשיג הרה"ק חולשה דעת גדול מזה והתחזק עלמו ושאלהו ואמר ידע רבינו שהמספרים הללו הוא של אבינו הקדוש וענהו הרבי אביבם הקדוש ביכלתו להקן הגר במספרים כי דעת שמחקרים הגר בכלי לריבים ללמנה המחשבה שלא יתקן יותר מדאי שלא יכבה הגר כמוזן וכאשר מלמס המחשבה בלופן זה יוכל האדם להינתק רגע אחת מדביקות השם יתברך אמנם אביבם הקדוש זללה"ה היה ביכולתו ללמס מחשבותיו לזה ואף עפ"כ לא היה מנותק אפילו רגע אחת מדביקות אכל אנהנו אין בכוחנו לעשות כזאת *)

(ו) פעם אחת נסע מרן הקדוש מלובלין להרה"ק בעל נועם אלימלך ללזענסק ויבנסעו דרך עיר אחת שמע שיש שם רב אחד נדיק גדול ויפנה אליו וירא כי הוא צוער כאש וכל דרכיו בהתלהבות גדול אשר אין לשער ואשר לא שמע וראה עוד ויואל הרה"ק זללה"ה לשבות שם יום השבת למיטן יחקור על מעשהו וירא כל ההלכותיו שכלם הם בהתלהבות גדול התפלה גם התורה אמנם כאשר שאל אותו הרה"ק יללה"ה אם שימש לדיק הדור השיבו לא . דבר זה היה קשה בעיניו בידעו היטב כי בדרך החסידות ה"א לכוון מרעתו כי אם לקבל מלדיק הדור שקבלו זה מזה מפי הצעש"ט זללה"ה ויאמר הרה"ק אל החסיד ההוא שמעני ונסע יחדיו לעיר ליזענסק אל הקדוש מו"ה אלימלך זללה"ה ושמה תטעם נופת נוף ודבש תאכל דיין בטעמי התורה והמלות יטעם יראה שמים האמיתית ויאמר החסיד הנ"ל אם תאבה לשבת עמי עוד בצד אחד אז אסע אחר להרה"ק מליזענסק ויואל הרה"ק לשבות עוד שבת אחד אללו כי ראה באמת ממנו עבודה גדולה עם

(*) [אמר ה"מ המאסף דומה נמטשה זו הובא בספר בית לדיק בלופן אחר והבוחן יבחן] -

ציקש בעצל עגלה אונזש קחו נא פתקא דילי וחנו נא אונזש להרב הקדוש בעדי ויקבלו אונזש ממנו ויעשו כן ויתנו את הפתקא ההוא למרן הקדוש מלובלין זללה"ה ויהי כראות שם בעצל עגלה ההוא על הכתקא אחר הרה"ק מאוד ומאוד יאיר שמו של האיש הזה מה הוא האיש הזה ויתמחו מאוד האנשים ויהי כמחרש כי בעצל עגלה היה אדם פשיט מאוד לא ראו מינו דבר במשך ימי עזרם עמו ויהי כראות הרה"ק כי הדבר לפלא בעיניהם אז הוסיף דבר לאמר אולי חרגע ההוא נפשו מחירה . והנה החסידים הג"ל אשר ידעו את רצם ר"דש כי אונזש בפיו מהרו לבקש ולחפש בעצל עגלה בשווקים ורחובות לראות מה יעשה ומה עשה . והנה באו אל השוק אחר וישמעו קול להלה ושמחה ויפנו שמה וימנלו את בעצל עגלה שלהם מרקד ומפזז ושחח מקול הכלי זמר וישאלו אותו לשמחה מה זו עושה וישב להם כדברים האלה הנה אנכי הלכתי לדרוש שמחה מעט ויהי כי באתי בשוק הזה שמעתי קול כלי זמר משמיעים קול בכיור ונבל אז פניתי הנה וראיתי כי שמחת חופה הוא ליתום ויתומה ויהי כאשר אחרתי מעט והנה נלמח מחלוקת גדול כי לא היה להיתומה ליתן עליה להחזן כאשר התחייבה א"ע ואז אמר לקרוע התנאים ולהפריד הזוג אז התחמם לבי בקרבי מאוד ולבי היה מרה לי על ביוש היתומה שלא תגש לייש אשר קותה זה כמה וחזקתה כל צדק כספי אשר קבלתי לי על הדרך ונחתיה על טלית בעבור החתן ושלא יהפך החבילה ח"ו ונתקיים השידוך והיתה החופה למזל לךך הנני משמח את לבבי מעט על החתונה ההוא . ויהי כאשר שמעו החסידים דברי בעצל עגלה הבינו את דברי רבם הקדוש וכמה גדלה כח מצוה אחת להאיר את נפשו של חסד אם יעשה בשלימות :

(ח) **הרה"ק** הר"ר שלום מצעלזא זללה"ה נסע פ"א בילדותו על ריש להרה"ק

ליילן וכדומה מתערבות מחשבות רעות וזרות כאלה אז כאשר לא ישים על לבו היטב לשרש ולעקור את הרע ולהפוך לטוב אז נעשה כל עבודתי מעורב טוב ורע והוא הולך חשיכה ולא ידע כמה יכשל ולא ירגיש כלל אם יש שום פניה בעבודתו או לא ואיך כזה יכול להיות עבודתו בהתלהבות גדול כי קרוב לשם יש קליפה אש מתלקחת ר"ל והאיש הזה אשר באה עמו כל עבודתו משרש הטמא הזה מעורב הכל ברע ואין בכל עבודתו יראת שמים כל עיקר כי אם אש זרה אשר במקומות לא טהור יבואו :

ובשמוע הרה"ק דברים אלה בראותו גדולת קדושת הרה"ק מליזענסק אש" יוכל להביט בפני אדם וברגע אחת ידע את כל אשר בקרבו היה ירא וחרד מאוד וילך אל האיש ההוא ויספר לו כל דברי הרה"ק וכהתימו לדבר ככה האיש הזה במר נפש ויבקש מאוד אותו לילך לרבו ליתן לו תיקון כי חפץ הוא לעבוד הבורא יהבדך שמו בנפש תמים

ויישב הרה"ק דברי האיש אל רבו וישיבהו לא אוכל להושיע לו כי כבר הוא אחוז בחושך ואפילה יעשה תשובה וישיב אל ה' ומן השמים ירחמו עליו . וילך להשיב לאיש ההוא דברי רבו . ויבקש עוד הפעם אותו לילך לרבו ולאמר לו כי בכל לבבו ישיב אל ה' ונפשו מרה עליו והכי רעים מעשיו ממעשה אחאז שלא תועיל לו תשובה וילך לרבי וידבר כל הדברים האלה אז אמר לו ימתין פה עוד כי יהיה פה אחי הקדוש מו"ה זושא זללה"ה ושינינו יחדיו מוכל להושיע לו כי אין בכוחי בלבד להושיע לו ויהי שם איזה חדשים עד כי בא הרה"ק מו"ה זושא זללה"ה והם נחנו לו תיקון לנשמתו וישב בתשובה שלימה שמה

(ו) **פעם** אחת נסע חסיד אחד בסייעת רעים רבים ללובלין עם בעל עגלה אחד ויהי כבואם העירה ללובלין

נזכרתי כי אני נריך להיות זלובנין על ר"ה ימים משימש וזה שגורס ח"ן כל מאומה על היללות הנסיעה ואנכי איש מכאובות כאשר עיני כבודו ראות נהפך לבי בקרבי בזכרי זאת על כל זה שמתי נפשי נכפי ובכל כחי התאמלתי והתחלתי ללכת רגלי וזה חזיון ירחים אשר אנכי הולך בדרך ביום הכלני חורב וקרח זלילה לא שליטי ולא נחתי לא נפתי שנה לעיני כל הלינות אך הייתי הולך ציגלים לא הייתי יכול לבוא על ר"ה לזלובנין ואז הייתי נאבד מן העולם הזה והעוה"צ ובדברו התחיל לבכות ומעיניו שטפו נהרי נחלי דמע ואמר לו הרה"ק רר"ש זל"ל הנני אחשה לך טובה אלל הרבי מלובלין בבואם לזלובנה נכנסו תיקף אל הרבי זללה"ה וכאשר ראה את האיש הוא אמר בחדרה הגם אתה פה ראות בניך לא פלנתי בשנה שהוא ואמר לו הרה"ק מצעלות רבינו חוס וממול נא על האיש הזה חסר מסר נפשו בעבור חלק עולם הבא והבטיח לו הרבי כי ימלא בקשתו ואחר ר"ה נפטר האיש הוא ושקל לן חיים והרבי הקדוש מלובלין זללה"ה בעלמו התעסק עמו והניחו בקברו .

(ט) **הרה"ק** מרן זללה"ה מלובלין נהגדל חלל זקינו ר' קאפיל וזקינו נתן אותו לשיבה ללמוד והיה המוכתר שבהלמידים ויהי היום בא עשיר גדול ורצו לבחור אותו עבור בתו לחתן וימחק מרן הרה"ק זללה"ה בחזרו כי בלא זקינו לה יעשה מחומה וישלח הראש ישיבה שליח להביא את זקינו ויבוא זקינו ר' קאפיל . והעשיר פסק לו סכום גדול לנדוניא וזקינו ר' קאפיל נתלה וגמרו ובאו נקשר החיפון והעשיר נתן מתנות יקרות והגבילו זמן החתונה ויהי בהגיע תור החתונה באו שניהם ר' קאפיל עם החתן על החתונה ויהי קודם החופה גילה זקינו ר' קאפיל את הסינומא [דעקטין] ואמר למרן הקדוש שיבא אתה אותה מפני שאסור לקדש את האשה

ע"י

להרה"ק מרן מלובלין באם הד"ך כגע בו איש אחד איש מכאובות ידוע חילי וביקש מלאו לקחת אותו על מרכבתו ובאשר כי היה לו היקום השיב הרה"ק הנ"ל את כניו ריקם ואמר לו האיש הוא אם לא יקח אותו על מרכבתו אזי הנני נאבד משכ עולמות והתחיל לבכות אז נכמרו רחמי הרה"ק הנ"ל עליו ונקח אותו על העגלה וגאל אותו להגיד לו פשר הדברים והתחיל באיש לסבר כדברים האלה :

אנכי הייתי מלפנים עשיר גדול ועתה נכסין והייתי נוסע הייך להרבי לזלובנין והבדתי לו תמיד בבואי אליו איזה יוכן להשירה פצח אחת הבאתי לו חפץ יקר מהוד שהיה חביב בעיניו ושמה מאיר על זה וכמוכ לבו הייך לי ש.ל. מה חתן לך בעבור זה רציתי לו רבי ת"ל לא חסר בי מליצה רק לזאת חבלי כי הרבי יבטיחני שיהא הליך עיר בעלם הבא והבטיחני על זה . אך כאשר יצא מביטו יתיב רבי וקא מלפניו ורחמי ירד ושלח אחרי ואמר לי בבקשה יומך מחוי לי על הבטחתי ואנכי חרף כל אשר הבטח ממני ובעיני לו אף אם ימן לי רבינו מלאו ביתו כסף וזהב נא אנומול לו ואז אמר לי ששע נא ואחרי הנאי אחד אנכי מטיל בהבטחתי אם בוא הבוא בכל ראש השנה אלי רף ר"ה אחד לא יעדר אז יהיה לך כן . ואם לא אהיה נקי מהבטחתי יאה מני אז ירדתי עשר מעלות יחירנית הוסרו אופני מרכבות כבוד עשרי יגארתני עד שבאתי להיות מחזיר על יפתחים ועל כל זה אנכי עשיתי את שלי וכל שנה ושנה נסעתי לזלובנה על ר"ה יר כך הוכחתי במכאובים קשים ומרים נעשייתי חגר ופכה יבכל אברי אין בהם יחוס וכל הרכהקות דעברו עלי לא עלרו בעדי מלנסוע לזלובנה על ר"ה רק עתה בשנה זו הייתי שוכב על ערש דוי יררים אחדים ואחר כך הוכרתי לרחוק גדוד מביטי לבקש ערך ולחם ללכול באם הדרד

עד שיראנה ויהי בראותו אותה פירסה נדה. על כל זה נכנסו לחופה אך חיבך אחר החתונה ברח לזקינו ויהי כי עברו כמה שבעות בא חותנו לזקינו וביקש אותו לפקוד עליו לחזור אללו כי מה עולה מלה בו ובבתו ויפקד עליו זקינו ושמע לזקינו ונסע עם חותנו וכבואו לבית חותנו וראה פירסה ג"כ נידה והיה הדבר לפלא ובראותו כך חזר לזקינו ויקלוק עליו זקינו באמרו שכן לא יעשה לעוזב אשת נעורים ובזמן קלר בא עוד הפעם חותנו והחזירו לביתו וכבואו לביתו היה כבראשונה שפירסה נדה שלא בזמנה אז ראה כי מן השמים יעכבוהו וברח אך לא הלך כפעם בפעם לקראת זקינו וישה על פני העולם פניו והלך ולא ידע לאן הוא הולך ויהי כאשר הלך בדרך פגע בצעלי עגלות שנסעו לליזענסק עם תבואה וביקש אותם שיקחו אותו על העגלה ויקחו אותו וגם נתנו לו מלבוש חם להחכסות כי היה מלון מאד ויהי בדרך באו למלון ויאמרו ליתן להם לאכול והה"ק מרן זללה"ה ישב שם תחת התנור והנה ביטבו שם ותראהו האשה בעלת הבית וימלא חן בעיניה ונתנה לו לאכול ואח"כ תבעה אותו ויאמר לה שהוא לריך ליכנס לבית הכסא ויכנס לבית הכסא והיא סגרה הדלת בעדו ותכנס לביתה והוא שבר את הדלת וינס לכפר אחד ויהי בראותה כי ברת האברך נכנסה להצעלי העגלות ותלעק בקול הנה הבאה לי נער לשהק צי בא הנה אלי ואקרא בקול וינס החולה ויהי כשמעם כך אמרו הנה בטה נמלא אותו בדרך וגשלים לו כבענו ויהי בנכנסם וימלאו אותו הולך לרגלו ויהבשו אותו ויכו אותו מכות נמרלות ויהמרו שרונם להחזירו למלון למוסרו להאשה הנ"ל ויען מרן הקדוש ויאמר אף אם סהרגוי לא אחזור להמלון הנ"ל. אך זאת פעשו חוליכו אותי להה"ק ר' אלימלך ותשאלו אם פיו מה לעשות עמי ואקבל עלי באהבה את כל אשר יאמר. ויהי כשמעם את

דבריו פסקו מלהכותו ויקחו אותו על העגלה לנסוע עמו לליזענסק ויהי בבואם תחת העיר ראה הה"ק ר' אלימלך ברוח הקודש כי בא יבוא לדיק קדוש כזה ויאמר ביאו ונלכה לקראת משיח בן יוסף שהוא בא לכאן יום זה היה יום חמישי וילבש הרה"ק ר' אלימלך בגדי שבת וגם התלמידים לבשו א"ע בגדי שבת וילכו תוך לעיר וכל אנשי העיר אחריהם ויהי בבואם תוך לעיר והנה מרחוק נסעו הצעלי עגלות הנ"ל. הצע"ג בראותם את העולם הנ"ל לבושיהם בגדי שבת כסבורים הם שהם הולכים על איזה חתונה ועמדו במקומם ויהי בראותם את הרה"ק ר' אלימלך נכדלו מפניו והה"ק הלך לקראתם ויקח מהעגלה את הרה"ק מרן מלוג'ין זללה"ה וישקו במלחו ויקרא אותו יוסף הדיק והצעלי העגלות נכדלו וגפלו לארץ כי מה עשו שהכו אותו וילכו לפני הרה"ק ר' אלימלך זללה"ה ויבקשו את פניו שיתן להם תשובה ויתן להם תשובה שיהיו שנחים נע ונד וגם יקחו על הולאות שלהם את הרה"ק מלוג'ין אל זקינו ר' קאפיל והוא יתן להם מכתב לזקינו ובו כתוב איש חוש מהר יסע לחותנו שייצל ממנו גט לבתו וכל יסרבו בזה כי נכדו יודע מה שהוא עושה וכאשר יתן הגט יביאו חותו בחזרה לליזענסק הנה הם קיבלו עליהם את הכל וגם זקינו ר' קאפיל קיים את דבריו הה"ק מליזענסק וישתדל ליען הגט שייבילה אשתו ג"פ ואחר הגט היבך המירה את דתה ונישאת לאדון ערל גראף והה"ק מליזענסק נבא למרן הקדוש מלוג'ין זללה"ה אשה וימנהו לרב בעיר לאנליט ויהי הגדול שבתלמידי הרה"ק מליזענסק. ונסע תמיד לליזענסק וישב שנים הרבה בלאנליט ויהי כי ארכו הימים אמר לו הרה"ק ר' אלימלך שיסע משם ויקבע דירתו במקום אחר ולא קבע לו המקום רק אמר לו כאשר השם אמר לאאע"ה לך לך וגומר אל הארץ אשר ארצך וגשטר ממנו בצרכה שלום והלך לבית

בשר ודם אשר הוא קרוץ מחומר לכון בשום דבר מזה בכל הכוונות הראויות לכון ביה משא"ל כאן בחשב לעשות מזה ונאנס ולא עשה דמטלה עליו הכתוב כאילו עשה (כח"ס קידושין דף מ') אזי מזה כזאת ודאי היא בלי שום לך פניה וכדומה וגם היא נחשב לפני השם יתברך כאילו היא עשויה על פי האורי היותר מעולה ומשובח ובכל הכוונות דיש לכון ביה דב"ה עושה כזאת בעלמו בלי שום תיקון עשייתן מלמטה ודפח"ח .

(יא) **פעם** אחת הביא לפניו יין לקידוש ודרכו בקודש היה לשום עינו על היין כשהוא בכלי (הביטעלקי) בעודו סתים והשגיח כמה פעמים ואמר כשר ועל כל זה הניחה ולא רצה לקדש עליו וקידש על יין אחר ואמר שלא רצה עליו ענין יין ואחר הקידוש פתחו הכלי וטעמו אותו וראו שהוא מי דבש לבן מארץ הגר .

(יב) **פעם** אחת בא לפניו ענין שנסתרה א"א עם אחר ואמר להם הרה"ק מלובלין שידורו ביחד במקדש כדין המבואר בסיומן קע"ח ס"ו שאינה חסורה בלא הי"י ושאלוהו מדברי הר"ן בסוף נדרים שכמו שדראוי כיוצא בזה לכל נפש לחוש לעצמו ר"ד ללא ידי שמים . ואמר להם שצ"ה שפ"ה הדין מותר לדור עמה אלא משום חשש בעל נפש אוכל לסמוך על הרוה"ק . והפליג בספוריו שאינם יורשים לפי הפשט ואמר האות שמצין בו ישראל שזה דינר זהב :

(יג) **פעם** אחת בא אל מרן הקדוש מלובלין החסיד הנגיד ר' הירשלי מאפטע שבע נכד הגאון בעל גאון לבי בפעם הראשון בנסעו אליו בצירוף כמה אנשים ובא לקבל שלום ונתן לכולם שלום ואחר כך השיב לו שלקרוצ לריך ליתן שלום אחר כי הוא מכיר בו שהוא קרוב ופקד עליו שבכל עת שיסע אחר מוסר היין יסע דרך לובלין ליטול רשות ואז היה קהל"ץ תחת ממעלה פרי"ס ;

המדרש . ויהי בלילה ראה בחלום את אצ"ה ונהן לו שלום וישאל אותו ה"ק מרן מלובלין מי אתה ויאמר אנכי אשר הקב"ה אמר לי לך וכו' ועמדתי בנסיון וגם אתה תעמוד בנסיון והלך היקף למדינת פולין והנה בעיר לובלין נסהלק הרב משם וגסעו טובי העיר ללאנטי ליקח את מרן הרה"ק הר' יעקב יאחזק זללה"ה ולהושיבו על כסא הרבנות שלהם ולא מלאו אותו בביתו ויפגעו אותו בדרך ויקחו אותו בכבוד גדול ויושיבו אותו על כסא הרבנות מלובלין :

(י) **פעם** תחת כיבודו את רבינו הקדוש ז"ל להיות סנדק בצרית מילה שהיה בבחיבות עיר לובלין רחוק איזה פרסאות מלובלין ונשתקב הרבי בנסיעתו כל כך מחמת איזה סיבה עד שהיה מוכרח הבעל ברית לכבד איש אחר תחשיו בסנדקאות מפני שהיה ירא אולי יעבור הזמן כי כנה היום . ויהי צרנג אשר גמרו רמלות מילה עוד קודם הסעודה בא הרבי לשם למרות ר"ן הבעל ברית וכל צדי החבורה הקרואים שהיו שם והיו מחכים ונואפים על ביאתו בכליון עינים אולם מש' בעבר אין ובקשו ממנו עכ"פ לכבדו ולל' חלק בראש בסעודת הצרית מילה ועד מהרה מלא רבי את שאלתם וישב עמם בהסעודה והיה שמח וטוב לב בסעודה זו עוד יותר מאשר היה שמח ושם בכל סעודת ברית מילה אף כשהיה זכה להיות שם ג"כ סנדק ממש והיה הדבר הזה לפלא מאוד בעיני העם והרהיב עוז בצנח אחד מסיעת מרחמיהי לשאלו על ככה . ענה מרן הקדוש זללה"ה ואז לו מיד הנה באמת מלות סנדקאות היא גדולה למאוד אולם אי אפשר שלא יהיה מעורב בו ג"כ איזה מחשבת חוך הפוסנת דהיינו נגיעה מכבוד דהיינו כבוד בסנדקאות רק לבדור מעם הגדול בחורה או במעשים אם כן קרוב לודאי שאיזה פניה קטנה או גדולה נוגעת ביה ויכול לחבוב בעלמו מאי גבר בגוברין וגם האם יש לאל יד אנוש

מאיר ציבר ונכנס בו והיה שם חס ויפה
והמיה נפשו שתיישרה מאד מהגשם והקור
והיתה שם רק אשה אחת יפ"ת ולא ידע
מה לעשות אודות יחוד והיא רנתה לפתותו
לעבירה רח"ל ואמרה שהיא פנייה וטהורה
ונלעטר מאד בזהויותיה ויכויותיה והשיב לה
קבלתי עלי שלא לעשות אפילו דבר הרסתי
רק מה שיגיע ממנו תענוג ואחת רוח ליוצרי
ואיזה נחת רוח יהיה להבזרז מזה וכשהשיב
כן מיד ראה שהיה הכל דמיון כדי לנסותו
ולא היה שם לא יער ולא בית ולא אשה
ומלא את עלמו עומד אלל הדרך שהיה לריך
ללכת בו

(טו) **פעם** אחת באה אשה אחת לפני
הרה"ק זללה"ה מלובלין וכשהלכה
הלך הרבי זללה"ה ולידה אותה עד הכרזתה
וכשחזר אמר לתלמידיו אל יקשה בעיניכם
שבגמרא אמרו אחורי ארי ולה אחורי אשה
כי מי שידע סוד הלוויה יודע לשמור את
עלמו מזה גם כן איך להתנהג. ובג"ד
הקראוהו לשבת שקודם נשואין עם הרבנית
בילא ע"ה גיסתו של הרב המפורסם ר'
ליב דמימעלים מלבוז הגיד לאנשי שלומנו מה
היא עושה בביתם כעת ואמר להם שלא
יקשה על זה הדיבורים כי כשנכבד היה
יכול להסתכל מסוף עולם ועד סופו ואמר
שראה כי לא יוכל לסבול זה מגדול הרע
שנמנה בהם ביקש שיטלו ממנו זה ועכ"ז
ד' מאות פרסה על ד' מאות פרסה יוכל
לראות כמו ברוחק ד' מאות ויותר הוא
כמו בכברה :

(יז) **הרה"ק** ר' מנחם מענדל מקאסיב
זל"ל בעל אהבת שלים היה
אובה

פרייסין והוא הוביל היין מקיר"ה פעם אחת
עבר על הלווי הכ"ל ובעת שהעביר היין
על המזל לקחוהו על הגבול השומרים
מפקידת פרייסין וזה היה תחילת ליל מולש"ק
והרה"ק מלובלין זללה"ה ישב אז בסעודה
שלישית עדיין ואמר לאנ"ש הירשל אינו מניח
אותי לישיב ואני לריך לבקש עזרו וכו'
הרגע טעמו השומרים היין וראו שהוא מים
ושחקו ממנו ונתנו לו בחזרה אז תיכף נסע
ללובלין ובבאו על המפתן אמר לו הרבי
זללה"ה לא הנחת אותי אפילו בסעודה
שלישית ומשום נסך לא תחוש כי אין זה
היין כלל .

(יד) **סיפור** הה"ק מנסכ"ז אשר הרה"ק
מלובלין זללה"ה נסע לאביו
לנסכ"ז והלך לטייל עמו והלכו עמו בניו
הגה"ק ר' לייבל מקאולי והרה"ק ר' יוסלי
מאוסטילע והוא אז אמר לו הרבי יש לי
דבר סתם (*) אפילו מצניכם ולידה אביו
על אחיו שילכו והוסיף הרבי ללוות העציר
(הר' יצחק ז"ל) שילך ואז לא היה רק כבן
ד' לערך אמר לו אביו שהוא לא יבין אז
נשטן הרבי זללה"ה על מקלו . תחלל לפניו
מה לעשות שיש לו מחלוקת בלובלין אולי בא
זה מחמת שהוא ממשיך עדה . אפשר נכון
גהניח זה על כן יתן לו ענה . והשיב לו
אביו שימנה השורות שיגדלין שעל גגו ויעקור
עורה הששים ויתן אחרים תחתיהם והוא
פלא

(טו) **הרה"ק** מלובלין זללה"ה כשהלך
בנערותו להרה"ק ר'
אלימלך (**) מליזענסק פעם אחת אירעו
בשם וקור גדול ותעה צלילה וראה בית שהיה

(*) אמר המחסף מ"מ . בס' שמן הטוב דס"ד ע"צ הובא פי' נפלא על עיני זה מזה
הרב הגאון החסיד המפורסם מפלונסק שליט"א וכן בס' ירשפי אש השלם :
(**) אביר מ"מ הבאמס' בספר תפארת לדיקים מניח מעשה זו באופן אחר בשם ספר
שפת אמת פרשת וישב מהרה"ק ר' משולם פייבש זל"ל מצערזאן ושם נאמר שהלך לרצו
הקדוש הרבי ר' צער ממעורמס :

כולם ברורים וגו' והתחיל לזמרו ציגון כהוג צו"ט מיד נתמלא בהתלהבות ודביקות נפלא להשי"ת עד ששכח שעומד לפני רבינו מלובלין והתפשט בתפלתו הקדושה כמו צביתו והלך מן העמוד וכן בכל זווית הבהמ"ד וזימר וכל החצריא קדישא-הביטו בתמיהון עליו אך הרה"ק נ"ע לא ראה כלום מרוב דביקותו שמצוין עליו עד שגמר לזמר וגם רבינו שעמד מכוסה בהטלית על פניו הגביה הטלית מעל פניו והביט עליו וגם זאת לא הרגיש הר"פ כלום עד שגמר ועמד עלמו בחזרה לפני העמוד ואחר כך כשישב רבינו הקדוש על השלחן בסעודות יו"ט וכל החצריא קדישא סביבו פתח ואמר בזה הלשון צעת שהרב"י פייבש מהובניב זימר כולם אהובים אחר השי"ת להפמליא של מעלה לכו למטה וראו יכולת בשר ודם ותחביישו בעלמיהם וכן התחיישו באמת ע"כ דבריו וסיים הרה"ל מוהר"ק הנ"ל שמוס מובן מה שפתח רבינו רגלית מעל פניו והביט בהרה"ק ר"פ הוא מפני שהרגיש תחת הטלית איך שהפמליא של מעלה באו לכאן :

(ב) עוד סיפר הרב הנ"ל ששמע מפה קדשו של הרה"ל מוהר"ק זל"ל הנ"ל שעמד בעלציו צעת שאחר זקנו רבינו מרן הקדוש מלובלין תורה על השלחן הקדוש ופתח ואמר בזה הלשון אנחנו נאמר תורה מי אנחנו שנאמר תורה נחפשים איזה זכות אנחנו לומדים תורה לשמה רק במה נחשב זאת הלא כתוב ולרשע אמר אלקיים הוה לך לספר חוקי ואמר כך אמר מחחרטים אנחנו כי יש לנו קבלה מרבי שלנו שלא להשפיל עצמו לפני הקהל ונאמר תורה כי שרפים ואופנים ממחינים על דברי תורה שלו והתחיל לאמר תורה (זאת שמע מפו הקדוש) :

(בא) סיפר הרה"ק רבי יהושע מטאמזאז זל"ל בשם הרה"ג הקדוש רבי יהודה ליב זל"ל מאזקלנאיו בעמיה"ס ספר

לחוב של הרה"ק מלובלין זללה"ה ופעם אחת שלח הרבי הנ"ל להרה"ק מוהר"א זל"ל שיבוא אליו על ראש השנה ורצה ליסע ללובלין ולא הניחוהו אנשי שלוחו בשום ענין ושלח את בנו הרה"ק ר' חיים מקאסיב בעל תורת חיים למרץ אותו מה שלא היה יכול ליסע לשם והשיב הרבי כיון שלריך למרץ את עלמו ואינו יודע שמתלמו אבין זאת אנו מחזיקנו לאוהבו ועל כן אינו יכול לעשות לו טובה וגסתלק בשנה זו -

(ית) בימי חורפו של רבינו הקדוש מלובלין זללה"ה קודם שנחפרסם בא לפני המגיד הגדול ויהי ביום עש"ק והרה"ק ר' שלמה מסקאהל היה משמש אותו וערך י"ב הלוח על שלחנו והרבי בעיניו ידע שלא יהיה מה לאכול בסעודת מלוה מלכה ויהמחין עד שיכל כולם ואסס ולקח לו פריסה מן ה"ב חלית פכור סעודת מלוה מלכה וכשבא המגיד זללה"ה אל השלחן שאל מה זאת חלה אחת פריסה והשיב הרה"ק ר' שלמה אין זה כי אם מעשה האיש מפולין ושלח המגיד אחריו ונחמה' הרבי מאוד וסיפר לו הדברים אז הניח המגיד הגדול את ידו על כתפו של הרבי ובירכו יאה רעווא שחטעוד מלוה מלכה מתוך הרחבה -

(יט) סיפר הרב הגאון החסיד המפורסם ר' יעקב מרדכי שליט"א האבד"ק בולגרייא ששזע מן הרב הנדיק ר' קלמן זללה"ה מפ"ינק בן בנו של רבינו הקדוש הרבי זללה"ה שהיה פעם אחת צו"ט צבית המדרש של זקנו הרבי זללה"ה והתפלל אז לפני העמוד תלמידיו הרב הקדיש ר' פייבש מציר הובניב זל"ל ודרכו בקודש צעת תפלתו בבחו היה בבחינת התנא רבי עקיבא בהתלהבות גדול כשאדם מניחו בזיות זה מלאו בא וכו' אמנם אצל רבינו הרבי מלובלין היה דרכו להתאכזב בכל יכלתו מדרך עבודה כזו מפני אחת רבו הקדוש הגם שלבו היה צוער כאש ונפשו יאלה בדבריו מ"מ ההאפק עגמו אך כאשר בא למיפזת טלס אהובים

(כד) פעם אחת היה הרה"ק במעוזי

אלל הרה"ק הרבי ר' ברוך זל"ל והלך בעש"ק אל הנער לטבול את עצמו אז לקח עמו את אדמו"ר מלובלין במרכבה לנסיע יחדיו וכאשר נסעו יחדיו והיה הקדוש ממשיכו מעמיק במחשבותיו הקדושים ביחוד שמו יתברך ביחודים נוראים וגפלאים אז היה בדק את הרה"ק מלובלין אם מרגיש בדבר הזה ואז במקום אחד בשרה שאל אותו מה ירגיש החוזה והשיב לו הוירא דארץ ישראל ואמר כן. אח"כ שאל אותו פעם אחת ומה ירגיש עתה והשיב בחינת ירושלים ואחר כך מקום המקדש ובעבילה בנהר שאל אותו מה ירגיש עתה והשיב בחי' נהרא דאפרסמוגא דכ"א נישמח בו הרה"ק ממעוזו ויאמר כי ת"ז נאמן קולע אל השערה ולא יחטא שאל רב גאון א' את הרה"ק מלובלין מה זה כי ינהרו רבים מבג"י אל כבודו ללמוד ממנו ומה זה יראו מכבודו כי ימהרו אליו ולמה לא יבואו גם אלי הלא אנכי ת"ח גדול מופלג ברירה מאד יותר מרוס כבודו אז השיב לו הרה"ק הנ"ל בנחת גם בעיני יפלא מה זה יבואו אלי כי אנכי ידעתי ערכי השפל מי אנכי ומה אנכי כי רבים מבני ישראל יבואו אלי לדרוש אלקים ולמה לא ילכו אל הדרת גאוננו אשר ידעתי כי כבודו גאון מובהק סיני ועוקר הרים ואולי רק בעבור דבר זה כי הוא נפלא בעיני וידעתי ערכי כי אינו ראוי לחותו איננו על כן יבואו אלי ובעבור כי כבודו יתפלא למה לא יבואו אליו על כן יעזיבוהו ולא יבואו אליו :

(כה) פעם אחת בא לפניו איש אחד

ואמר לו הרה"ק אדמו"ר מלובלין זלה"ה דברי מוסר עד שביישו בדבריו ולא יוכל האיש להתאפק וענה להרה"ק בזה הלשון רבי אחם מזיישים אותי והשיב לו הרבי זלה"ה א"כ לך אני לפייס אוהך אני משבתי שאפעול אצלך בדברי שתחזיר למוטב ועכשיו אני רואה שלא פעלתי כלום אם ק הייתי

ליקומי מהר"ל שפעם אחת היה אלל רבינו הקדוש רבי ר' אלימלך זלה"ה ואז היה שם כל החבריה קדישא המגיד הקדוש מקאזניץ והרה"ק מלובלין ושאר לדיקים פתאום בא רבינו הרה"ק רבי ר' אלימלך לבהמ"ד והביט בפני העומדים ולקח מתוכם את אדמו"ר הקדוש מלובלין והלך עמו הנה והנה ואני הייתי משתוקק מאוד לשמוע מה שמדברים והלכתי אחריהם על צפורני רגלי בלאט ושמעתי שרבינו אומר לו תדע שגריכים מאוד לבקש אל תשליכנו לעת זקנה והיה לפליאה בעיני שלא ידעתי מאז על מה סו"סים הדברים הללו וכשנשאל הרבי זלה"ה מן החלון שלו בשנת סילוקו לשמים עמדתו על דברי רבינו והבין כח הדיקים :

(כב) איש אחד חסיד ועשיר מק"ק

שינאווע ר' יעקב שלח מאבאק להרה"ק מלובלין זלה"ה ע"י הרה"ק בעל ישמח משה אדמו"ר מאוהל ביהמות אבד"ק שינאווע. ואמר הרה"ק הנ"ל בעת שמער להרה"ק את הטאבאק היה במחשבתו הרי לא אחרו הנותן דורן לת"ח אלא המביא דורן לת"ח כאלו מביא כבורים משמע אפילו אינו שלו רק מביא נחשב כזיכורים ואם כן יהי רלון שיהיה נחשב לפני ה' כזיכורים כך עלה במחשבתו של הרה"ק הנ"ל ותיכף שהביאו להלדיק הקדוש הנ"ל זלה"ה והריח בו אמר שמריח ריח זיכורים. (ואין זה חידוש כי החסיד ר' יעקב שלח להרב משנאווע)

(כג) אדמו"ר הרה"ק מקאזניץ לעת

זקנתו לא היה יכול לאכול כלל וגחלש מזה ביותר ופקד לספר יזה לפני הרה"ק זלה"ה מלובלין שיחפלו בעדו על זה ופקד הרה"ק זלה"ה שיאכל לחם ויין לחם מספר ג"פ הוי"ה ב"ה וכתיב לחם לבד לאדם יסעד ויין מספר סוד כמארו"ל פנכם ויין ילא סוד וכתיב ויין ישמח לבד אדם בכל"ה :

הייתי מזייס אותך בחנם לכן אני מפיס
 אותך ע"ל (נראה שכונת הרבי בסוף דבריו
 היה שחש עוד אולי צאלו הדברים עכ"פ
 יפסול אללו שיחזור למוטב .
(כו) פנח חתם אחר הדמו"ר הקדוש
 מלובלין שלקח פנאי לעלמו
 ט"ז שנים בכל יום שעה אחת לחת שבה
 והודי' להבורא ב"ה אשר ברא הלדיק הקדוש
 הרב בעל קדושת לוי זללה"ה :
(כז) בעיר סערעט בארץ באקאוויגא
 היה איש חסיד אחד והוא
 היה ג"כ מופלא ומופלג בחורה ושמו היה
 ר' בנימין ונקרא בפי כל ר' בנימין סערעדער
 והוא היה תלמוד מובהק להרב הלדיק
 מוהר"ר חיים מטשערנאוויטץ ז"ל בעל מחבר
 ספר באר מים חיים והיה חביב מאוד
 צעני הרב הלדיק מוהר"ר חיים זל"ל עד
 שכעס אחת אשר ר' בנימין נפל למשכב
 וישלח שליח אחד להרב מטשערנאוויטץ עם
 פ"ג וכאשר שמע הרב מטשערנאוויטץ כי
 ר' בנימין נפל למשכב ויטער מאוד וישלח
 הרב מטשערנאוויטץ שליח מיוחד לעיר
 סערעדט לר' בנימין למען לראות אם נקל
 עליו חליו ויעמוד הרב כל הלילה כולו
 אלל החלון ועומד ומפנה לראות השליח
 בחזרה עם הידיעה מה ר' בנימין עושה
 כל כך הי' חביב צעני הרב וטערס נסיעת
 הרב לזה"ק אחר ר' בנימין להרבי רבי
 קשה עלי פרידתכם ועל מי תעזיבו ויאמר
 הרב להרב הלדיק מו"ה אברהם יהושע
 העשיל מאפטא (כי הרב הלדיק מטשערנאוויץ
 נסע דרך ארץ מאלדאווי למען להתראות
 פנים עם הרב הלדיק מאפטע כי מחותנים
 היו ואלו הי' ר' בנימין ג"כ שמה) מחותן
 הרב

מיר לאזין אויף אייערע פליילים אינזער
 ר' בנימין סערעדער איבער והרב הלדיק
 מטשערנאוויץ נסע לזה"ק ומאז נסע ר'
 בנימין לעיר אפטא להרב הלדיק מו"ה
 אברהם יהושע העשיל ז"ל והי' מחפלא
 לפני העמוד צימי נוראים אלל הרה"ל
 מאפטא ולהחסיד ר' בנימין הנ"ל לא היה
 צנים וצנות כי אשתו היתה עקרה ולא
 רצתה ליקח גט פטורין ויסע הרב החסיד
 ר' בנימין ללובלין להרה"ק זללה"ה וערך
 בקשתו לפני הרב הקדוש זללה"ה שהי"ת
 יעזור לו בזש"ק וכאשר הר"ב נתן הקוויטיל
 להרה"ק ללובלין אמר לו הרה"ק שימתין
 עד הבוקר אז יתן לו תשובה הגונה על
 בקשתו כי עתה הוא טרוד עם פ"ג מעיר
 יאסי היינו אחי הגביר ר' מיכל דאניעל
 הוא חולה ומסוכן ונוטה למות וישתומם
 ר"ב על התשובה הלזו והמתין הר"ב עד
 הבוקר ויהי בבוקר ויבוא הר"ב להרבי
 לשמוע התשובה ויאמר הרה"ק זללה"ה להר"ב
 שמע נא לאחרי הנני בא אלי פ"ג מעיר
 יאסי מארץ מאלדאווע עבור החולה אחי
 הגביר ר' מיכל דאניעל וערכתני החפלה
 עזורו אך תפלתני לא היתה שגורה בפי
 וידעתני כי אחי הגביר ר' מיכל דאניעל
 שצק לן חיים ואשתו האלמנה היא זיוג שלכם
 ועם האשה הלזו תהיה לכם צנים וצנות
 וישתומם הר' בנימין מאוד על התשובה
 כי אשתו צעיר סערעט עודנה בחיים ויפאור
 הר"ב מהרב הקדוש זללה"ה ונסע לביתו
 וכאשר בא לביתו נפלה אשתו למשכב ומות
 ואחר זה לקח הר"ב אשת אחי הגביר ר'
 מיכל דאניעל לאשה והוליד ממנה בן וצת
 כאשר הבטיח לו הרה"ק זללה"ה ולא נפל
 דבר אחד ארלה מהבטחתו (*) :

(*) אמ"מ המאסף מדי דברי צו מהר"ב הנ"ל אזכרנו עוד מעשה אחת מגדול לדקתו
 מנהגו היה כי בכל שנה ושנה כליל יום לזכר הכפירים היה לן בצית הכנסת ולא הלך
 לביתו אך בשנת ה'תפ"ד היה השנה אשר נסתלק הר"ב הנ"ל היה הר"ב חולה מאוד

הרב

מאוד אבקש מידך לכל לבכות עוד וקרא למשרתו ואמר לו חסיד עלי כי כשנחודע לי מפטירת הרה"ק היהודי זצ"ל ההגלגלי בעפר ובוכה ועל כל זה מה שעבר עזר ועתה חזקו ונתחזקה יחד כי הרה"ק היהודי זצ"ל אינו אצל חלקינו הוא חי וקיים לעו ואבקש ממך מאיר לעב לכל להרבות בצני עוד ודיבר אליו כה וכה לנחמו ולכל להנצח ולבכות יוחר מדאי :

(בט) הרה"ק הרבי ר' אלימלך זללה"ה קודם הסתלקותו (בשנת הקמ"ו

(בח) הרה"ק מוהר"ר חיים מאיר יח"א ממאגלגלא סיכר כי הוא היה בלובלין אז כשנחודע שמה מפטירת הרה"ק היהודי זצ"ל והרה"ק ממאגלגלא היה הולך ובוכה מאוד עד שהיה ירא לבכות כל כך מפני אנשים החסידים שמה שיאמרו כי הלא מרן הקדוש מלובלין הוא עמנו ולכן היה מחלך חזק לעיר הליך ובכה . ועל כל זה נחודע למרן הקדוש מלובלין איך שהוא בוכה מאיר ושלח אחריו שיבוא אליו ומיד חיבק אותו ואמר לו מאיר לעב

עד שמוכרח היה לילך לביתו ולן בביתו ויהי בלילה כאשר נפלה חרדמה עליו ויחלום כי דיבר עם רבו הרה"ק ר' חיים מטשערנאוויטץ וייקח והנה חלום ותהכעס רוחו ויהי בשיקו אמר הרה"ק לאנשי שלוקו יראתי מאוד ופחד אחזהנו כנה ראיתי למו"ר הרב ר"ח מטשערנאוויטץ בחלום יהי"ר שהיה לטובה כן אמר הרה"ק הנ"ל ויהי אחר יום הקדוש קנה הרה"ק אתרוג על חג הסוכות והרה"ק הנ"ל היה סוחר גדול (משנוט סחורה) מליפליג ומוויען והיה לו חנות גדול בביתו הסמוך לבית הכנסה . ויהי בערב חג הסוכות בלילה לקח הרה"ק את בן יחידו אשר היה אז כערך ששה שנים אמו עמו להסוכה כי אמר כי רוצה לחנכו במצוות ויהי בחלי הלילה ותהום העיר הגה אש מחלקתם בכל עיר ויחרד הרה"ק למאוד וירץ מהסוכה לחנות ויפתח את הדלת הברזל ויבוא החנות ואשמו לא ידעה מזהם וכאשר ראתה כי החנות פתוחה ותסגור מהר הדלת והרה"ק נשאר בהחנות בין כה ובין כה היה האש הולך וגדול למאוד וכל העם כולו לעקו איה הרה"ק איה הרה"ק ולא ידעו מה היה לו והזכיר האשה כי הסגירה הדלת מהחנות ואחריה אולי הוא בחיך החנות ויכיהו הדלת וירא והנה הרה"ק יושב על ספסלו וכפר תורה צידו ואת האחריו צביסו וטופה לזוית ויקחי את הרה"ק החולה לבית אחר והחילו להחם אותו להשיב נפשו אך לא להועיל היתה כל ההפעלות כי שבק לן חיים אז ראו כל העיר כולה את נדקת הרה"ק כי לא רץ להחנות למען להליל את סחורתו מהאש אך זאת עשה הרה"ק כי רצה להליל את הספר תורה אשר היה לו בחנותו וחת האחריו ונפטר הרה"ק הנ"ל ביום א' דסוכות תקפ"ד וכאשר נשמע בהעיר כי הרה"ק נפטר אז וחשקת האש בחלמט בית אחת ולא שרפה יותר ויבנו כל אנשי העיר את הרה"ק הנ"ל ויאבלו מאוד כי אבד חסיד מן העיר ופנה הדרה ופנה זיוה ואז ידעו כי לא לחנם היה הרה"ק הנ"ל חביב מאוד צעני רבו הקדוש מוהר"ר חיים מעיר טשערנאוויטץ וצעני הרב הלדיק מאפטא ובפרט צעני הרב הלדיק מוהר"ר מאיר מפרימישלאן היה חביב מאוד עד שפעם אחת אמר הרב הלדיק מוהר"ר מאיר לבן הרב מוהר"ר בנימין הגה אבד איז גיקימען ח' מאהל לו מאירין אין האט מאירין גיוואלט פריעווען וואס האט אבער מאיר גיטוהן מאיר האט זיך גישפילט מיט איין שטאגיל מיט פייגליך ואמר הרב מוהר"ר מאיר זצ"ל לבן הרב הידעת כי אבדך ז"ל היה חסיד גדול למאוד וירא ה' מאוד מי לנו גדול מהרב הלדיק מוהר"ר מאיר זצ"ל כאשר הוא היה מעיד על הרב הנ"ל וד"ל :

לקבל מרות מרבינו ונעשה מתלמידיו וממקורביו לשחות בלמא דבריו הקדושים :

(לב) הרה"ק אדמו"ר מלובלין זללה"ה

היה רבש כבוד גדול להרה"ק מרומנוב זל"ל עד שאמר כי ירא לשוב לו פריסת שלום כי מי יגיש לפרוס בשלמו. וכאשר בא אדמו"ר הרה"ק מלובלין ללאנלוט בא הרה"ק מוה"ר מ"מ מרומנוב וגם הרה"ק מוה"ר אברהם ירשע העשיל מאפעא זללה"ה בעמ"ס אוהב ישראל על ש"ק ללאנלוט אל מרן הקדוש מלובלין זללה"ה ועל ידי מסירת מהנגדים ללקחו שלשתן אל בית המשפט המחוזי לעיר רישא ולאשר כי הרה"ק מרומנוב ידע לדבר בשפה האשכנזית היה הוא ראש המדברים להשיב להשופט על שאלותיו וכאשר שאל השופט מה מעשיכם ענה הרה"ק מרומנוב עבודתנו עבודה המלך ממ"ה הקב"ה בשקידה. ולמה באתם הנה? אל הרבי יעקב יצחק. ומה עובדו ומהותו? הוא עובד את ה' בשקידה יותר עלומה ולמה תלבישין בגדי לבן? ומדוע לובש האדון בגדים שחורים השופט נתמלא חימה על תשובה זו ולעק השיבו על שאלתי השיב לו הרה"ק מרומנוב אם ידבר האדון קשות לא אשיבך כלל ונדברו הפך ידו באלבשו ופחד ואימה נפל על השופט ואמר עם אנשים כאלה אין לי עסק ושלחם לחפשי :

(לג) הרה"ק הרב שלום מצעלזא זל"ל בימי חורפו היה מסחופף בל"ק הרה"ק אדמו"ר מלובלין ולא היה לו שום עסק בביתו ממה להתפרנס ורבנות לא ראה לקבל בשום אופן בראשונה רק ראה לעשות לו מסחר ומו"מ להתפרנס בנקיות וכאשר נשאר עוד בימחתו חיוו סכום מהנדה החליט בדעתו ליקח בוקף אשר בקי בטוב מו"מ ויסחרו בשוהכות כדי שהוא יבא פגיו ולא יבטל ממורה ומפלה ובחר לו רב"ך אחד שקי בטוב מו"מ וכשו שותכות ה'ל לא רצו להתחיל במו"מ עד שיפסיק לזה

הקמ"ו כ"א אדר) המך ידיו על תלמידיו והאליל מהדור עליהם ונתן להרה"ק מלובלין את מאור עיניו ולהרה"ק רבי ר' ישראל המגיד מקאזניץ כחו בבלב ולהרה"ק רבי מענדלי ספריהטיק הנשמה שבמחו ולהרה"ק ר' אברהם יהושע העשיל מתפעא את כחו בצפיו .

(לד) בניו של הרה"ק מרומנוב הרבנים

מיו"ה נתן ליב ויו"ה יעקב ישראל זל"ל נכחו פ"א שבתם הלל אדמו"ר יקדוש מלובלין זללה"ה יביום השבת אחר להם לא אדע מדוע לא מלאתי היום את אביכם בעולמות העליונים בקשתיו ולא מלאתיו כמה כשמשם את הדברים האלה כג לבס בקרבים ולא מלאו מנות וירבוע נפשם מבעיותי הרבורים ודאגו לשלום אביהם במולאי מחוזה הקדמי לקבל ברכת פרידה ונסעו לביהם וכבואם מלאו הכל שלום ויספרו לאביהם את דברי הרה"ק מלובלין זללה"ה שחוק הל עבר על שפתי רבני ואמר הוא מבקש אותי בעולמות העליונים ולא מלא אותי מדוע לא ביקש אותי בערכאות הביהמייס ואז ה' מלא אותי

(לא) הרה"ק הר"ר שמעון מייערסלוב

זללה"ה אופן התקרבותו אל הרה"ק מרומנוב היה על ידי מרן הקדוש מלובלין והכי הוה עובדא בהיות הר"ר בבית דודו הקדוש מרן מלובלין והתמהמה שם כמה שבועות כמנהגו תמיד וכבר הגיע זמנו ליסע לביתו ובא לפני רבו הקדוש מרן זללה"ה לקבל ברכת פרידה ולא ראה הרה"ק לברכו ואמר לו להתעכב עוד בביתו ויחל עור פדוע אחד ואחר כך בא שנית לקבל ברכת פרידה אז אמר מרן הקדוש זללה"ה כיבה מונעו ליסע לביתו כי ראה עליו דינים ר"ל בן לא ראה לעזוב אותו ליסע לביתו עד אשר יתגלה לו מדוע דינים רודפים אבתריה עמה יודע כי דינים אותו מלמעלה מפני שהנהי סחוף ליחזו הרה"ק הרבי ר' מענדל ולא יסע אליו אז היכל עליו הר"ר ש

(דד) בעת שהרה"ק הר"ש הג"ל היה חלל אדמו"ר בלובלין זללה"ה כיבוד אותו בקריאת המגילה והחר הקריאה חזר הרה"ק את המעשה הלו כבר שמעתי כמה פעמים אבל עוד לא שמעתי בסיפור יפה כאשר סיפר האבדך הזה ובל"א אמר דוא מעשה האב שוין לאנג גיהערט נאר אזוי שיין וויא דער יונגערמאן דער זיילט האב איך נאך נישט גיהערט :

(דה) ברובלין היה איש אחד אשר התנהג לקנות הרבה מסרכות ובכל יום ו' עש"ק כאשר הלך לבית המרחץ לקח עמו המסרכות ונתן לכאן"א מסרק לסרוק ראשו וכששמע הרה"ק אדמו"ר מלובלין את המעשה והנהגת האיש הג"ל שיבחו מאוד ואמר הלואי יהי חלקי עמו במלוא הגדולה הזאת וכאשר סיפרו את דברי הרבי לפני הרב אב"ד דש"ס הגאון ראש הברזל ר' עזריאל הלוי הורוויץ ז"ל אשר היה מחנך גדול על הרבי זללה"ה אמר כי מגורא מפורש מוכח דאין זאת מלוא כי איתא (במנחות דמ"ג ע"ב) ובשעה שנכנס דוד לבית המרחץ וראה עלמו עומד ערום אמר אוי לי שאעמוד ערום בלא מלוא כיון שנזכר צמילה שבבשרו נתישבה דעתו . ואם איהא שדבר זה הוא מלוא גדולה כל כך כמו שציב הרבי א"כ הוה לו לדהמע"ה עלה להביא עמו מסרכות לבית המרחץ ולהשחילם והיה לו צוה מלוא הרבה . וכאשר בא הדבר לפני אדמו"ר הקדוש זללה"ה אמר כי נשמט מהרב האב"ד משנה מפורשת (סנהדרין דכ"ב ע"א) אין רואין אותו כשהוא מסתפר ולא כשהוא ערום ולא כשהוא בבית המרחץ שנאמר שום תשים עליך מלך שתהא אימתו עליך וא"כ לא היה ביכולת דוד המלך לקיים בבית המרחץ מלוא זו וד"ל :

(לו) הרה"ק הר"ש מצעלזא היה חלל אדמו"ר הקדוש בלובלין וקראו הרבי בט' באב וליוה עליו לאכול ובבואו

לזה ויברכס רבס הקדוש אדמו"ר מלובלין זללה"ה וכן הוה שנעסו בלובלין ונכנסו אל הקדוש כל אחד בפני עלמו לשאול עלת הרה"ק וכשנכנס הרה"ק מהר"ש הסכים עמו הרבי שיעסוק בשותפות עם חבירו הג"ל וכשנכנס חבירו ושאל אמר לו הרבי שכל יעסוק בשותפות עם הר"ש וכשספר כל אחד לחבירו תשובת רבס הקדוש היה צעיניהם כחידה סתומה ולא ידעו פשר דבר . וישבו שמה איזו שצועות וכשרלו לנסוע הציבה הלכו עוד הפעם זה שלא בפני זה כנ"ל והירה עוד הפעם תשובתו כנ"ל לזה אמר שלא יעסוק בשותפות ולהרה"ק הר"ש אמר שטוב לסחור בשותפות עם משנהו והיו נכזים ולא ידעו כדת מה לעשות ובאותו פעם בא בלובלין הרה"ק רבינו היהודי מפרשיסחא זללה"ה והלכו שניהם לקבל שלום וספרו לו כל המאורע ואמר להם הרב הקדוש היהודי זל"ש שיעסקו בשותפות אף שהשותף היה מגמגם אעפ"כ שמע עלת הרה"ק היהודי זל"ל ונסעו לביתם שמחים וטובי לב והתחילו לעסוק במו"מ ולא היה ימים רבים שהפסידו כל רגלם ולא נשאר לשניהם אף פ"א ונסעו בלובלין והמתינו עד שבא הרה"ק היהודי וספרו לו המאורע ואמר להם פירוש דברי הרבי כי הרבי ראה באספקלריא המאירה כי תפסידו כאשר תעסקו בשותפות לזאת אמר להשני שלא יעסוק ולהרר"ש ליוה לעסוק כי יודע הרבי שכאשר מפסיד ימונו יוכרח לקבל הרבנות ואשר זה הוא לעובתו וטובת הכלל ישראל שהדור לריך אותו וכל זמן שהיה לו מעות לא רלה בשום אופן לקבל עליו משרת הרבנות ואני ראיתי שחבירך לא ירלה לעסוק לזאת דברתי על לבו לשמוע תשובתו הראשונה אל הרבי כי לטובת הכלל ולורכי רבים דוחה הכל וכדאי הוא שהשותף יפסיד איזו מאות זהובים כי הוא גורך הדור וטובת כלל ישראל . אח"כ נסע לביתו והתחיל להתנהג ברבנות :

(ד) הרה"ק ר' שלום מצעלזא ז"ל
 בהיותו לומד אלל רבו
 הנה"ק בעל דברת שלמה פתאום נתעוררו
 בלבו רשפי אש החשק לנסוע להרה"ק אדמו"ר
 מלובלין זללה"ה לקבל מפיו תורה ויגל את
 חפצו לפני רבו הג"ל ולא ראה להסכים רבו
 על זה. ואולם האש הקודש נשקה בקרבנו
 וזיקי החשק התלקחו בו לנסוע ללובלין ועל
 כן הפליר מאוד ברבו להרשות לו על זה
 ואמר לו רבו אם תיסע לובלינה אז אקח
 כל השלימות אשר קבלת אללי והוא מגדל
 חשקו לא השגיח על זה ואמר לו אעפ"כ
 רצוני לנסוע שמה ונסע ממנו ובשובו הביתה
 מלובלין הלך דרך ביתו של רבו הג"ל ועמד
 אז רבו אלל החלון וכאשר ראה אותו אמר
 לאשתו הרבנית בואי וראו את תלמידי ר'
 שלום איך קרן אור פניו ואור התורה עש
 על ראשו :

(ה) אחר הפירוד שנעשה בין מרן
 הרה"ק מלובלין ובין רבינו
 הקדוש הרבי ר' אלימלך זללה"ה מליזענסק
 שלח הרה"מ ז"ל למרן זללה"ה לאמר לו שחפץ
 מאד שיבוא אליו יען היה לי ב' מדרגות גילוי
 אליהו בכל עת שרצה וגם שלחו לו בכל
 מעלי שבתא שלמה ממתיבתא דרקייע ולאחר
 שנפרד הוא מאתו נלקחו ממנו ב' מדרגות
 אלו :

(ו) מרן הקדוש מלובלין ז"ל אמר
 לתלמידיו שזריכי' להיו' ירא חסד
 עכ"פ כמו הרבי ר' אלימלך ז"ל שפעם אחת
 נכנס לחדר קדשו פנימה לרבו הקדוש הג"ל
 וראשו יושב ומתאנח וגונח והיה מאד בלעז
 וגתבהל מאד מלעז רבו ושאלהו מה זה ועל מה
 זה והשיב לו איך לא אלעז ולא אדאש שבאש
 עביר' לידי והשתוקק מאד לדעת איזו מין עביר'
 היטה יכולה לבוא לו פתאום ושאלהו. והשיב
 לו בשברון רוח כי הפסיק באמצע התפילה
 בשיתח חולין. היינו כי כבר התחיל לומר
 בודו ובאתה אשה קשת רוח לפניו ובכחה
 המר נפשה כי בתה מקשה לילד ושאל
 אותה

ולשתות תיקף עוד בבית הרבי. וכן עשה
 ובבואו לביתו נחלה ונסחכן מאוד ובבוא
 יום הקדוש יוהכ"פ שאל להדוקטור מלובז
 אם להטעות השיבו אם לא התענה ב'
 הדשים מקודם יוכל להטעות והבין דברי
 הרבי זללה"ה :

(ז) מרן הקדוש מלובלין זללה"ה בעת
 שהיה בליזענסק דרכו היה
 לזלך עם הרה"ק ר' זלקא ז"ל
 מגראדזיסק על גובה בהר שיש בליזענסק
 (כי בליזענסק סמוך וגראה להעיר יש הרים
 ינקרא עד היום רבי ר' מלכעם טושעל או
 רבי ר' אלמלכס וועלדיל והמנהג לילך שם
 לטיול בל"ג בעומר) והלדיקים הג"ל היו
 מחבורדים שם בעמקות מחשבותם. פ"א
 התבודד הרה"ק מרן זללה"ה מלובלין במחשבותיו
 הקדושים בעניני טהו וההטעות יתרה
 בהשוכה עד שברוב קדושתו לא מלא עלה
 לנפשו רק למסור נפשו והתליע בדעתו כן
 והיה הולך ומתקרב אלל פאת ההר להשליך
 את עצמו מן ההר אולם הרה"ק ר' זלקא
 ז"ל הרגיש מחשבותיו הקדושים ותחז ידו
 בהתגורה של אדמו"ר הקדוש זללה"ה ולא
 הניח אותו לעשות כזאת וחזק לבבו בעלות
 ובדיבוריו הקדושים כדרך הלדיקים ואחר
 הסתלקות של הרה"ק ר' אלימלך ז"ל נתקבל
 מרן הקדוש מלובלין לרבי והר"ר זלקא נסע
 אליו ללובלין וכאשר בא הר"ר זלקא לבית
 הרבי זללה"ה הכנס אותו מרן הקדוש בשמחה
 ואמר בזה הלשון ר' זלקא לעב מיר האבין
 אייך זייער ליעב כי בגלגול הראשון זענט
 איר גיוועזן מיין זוהן [ואולי להפוך שהוא
 היה אביו כי שבתאי איך אדמו"ר זללה"ה
 אמר] נאר ווען מיר דער מאנין זיך וואס
 איר האט איינ געטוהן בליזענסק קאנין מיר
 אייך גיט איין גאנצן ליעב האבין (זאת סיפר
 הרב הגאון מו"ה פתחם הלוי הורוויץ אבד"ק
 קאסוב אשר שמע מפ"ק של אדמו"ר הרה"ק
 מאבד"ק ברוך הלבדשטאם ז"ל אבד"ק
 גארליץ) :

זאת על שמה ושם צתה היולדת זאת
 היה ההפסק והעבירה שצאה לידו ואמר לו
 מרן זללה"ה הלא היה פק"ג והכל נדחה מפני
 פק"ג אבל לא נתקדשה דעתו כי התאנה
 עוד על שצא לידו בצאמלע התפלה שיוכ"ח
 להפסיק עד שאמר לו מרן הקדוש זללה"ה
 כי בצאמלע הודו מותר על פי דין להפסיק כי
 הוא עוד קודם צ"ש על פי נוסחתינו נוסח
 ספרד ואמר לו רבו הר"א כי אעפ"כ הוא
 עבירה יען כי על פי נוסח אשכנז כבר
 צהודו אסור להפסיק וסוף כל סוף לא קיבל
 שום הנחומין והלטער עד מאוד ואמר כי
 הלואי שיתקבל בתשובה על זה. ע"ז סיים
 מרן הקדוש זללה"ה ואמר שריכים ללמוד
 מזה איך לריכים להיות ירא חטא ועד כמה
 לריכים לדאוג ולהלטער על נדנד עבירה
 ח"ו אם יודמן לאדם ולשוב בתשובה שלימה
 לפניו ית"ש.

(מא) בימי שבתו של מרן הקדוש זללה"ה
 מלובלין בגי'ענסק פעם אחת
 הלך הרבי ר' אלימלך זכ"ל אליו לאכנסיה
 וזדרכו על מפתח חדרו חזר לחץ וגבהל
 וגשחומם מרן זללה"ה ואמר הר"א כי
 מרגיש רוח רע מחדרו והלך מרן זללה"ה
 מלובלין אל ש'חנו ולקח ספר אחד שהיה
 מונח על השלחן והגינוח תחת הספסל ושוב
 נכנס הרבי ר"א וישב אלל מרן זללה"ה
 ושאלהו מרן הלא המחבר מהספר היה איש
 לדיק והשיב לו שאמת הדבר שהמחבר היה
 לדיק אמתי אבל בטח היה מונח הספר אלל
 איגש דלא מעלי וראייתו והסתכלו בו קלקל
 הספר ואחר כך נזכר מרן זללה"ה מלובלין
 שהספר השיג מאיש אחד שנלמח לו מאיזה
 איש משכיל הנקרא אפיקורם והיה לפלא
 בעיני מרן זללה"ה שראיה והסתכלות מאיש
 רע בספר טוב יקלקל הספר כל כך עד
 שירגיש לדיק ריח רע וזה באמת הפלא ופלא
 עד כנה לריכים להתרחק מהאנשים
 המתקדמים

(מב) מרן זללה"ה מלובלין כשרד עוד

(מג) הרה"ק הרי"ם מצעל זללה"ה היה
 פעם אחת על שבת אלל
 מרן הקדוש מלובלין זללה"ה ובליל ש"ק נתן
 לידו ללוחות יין לשחות ומחמת שמנהגו היה
 שלא לשחות שום משקה המשכר על כן לא
 ראה גם היום לשחות ולסרב בדברי מרן
 זללה"ה ג"כ לא ראה על כן הנות את הכוס
 עומד על השלחן לפני מרן זללה"ה ועמד כל
 כך הרבה עד שנחזקע ומילא עוד פעם
 ג' והעמיד לפניו ואמר לו שמה. הכס
 באה לשבר כל הוציאת שלי ואז ענה
 לו הר"ם זל"ל אין אני שותה
 יין

טובים אמר לו הרבי לא רק השל"ה היה אצליכם השיבו הן אצל היה ברוגז עלי שאלו הרבי היחנן השיבו היה כמיפו אלי ולא דיבר מאומה אמר לו היחנן . השיבו עומד בהשאנק של ספרים אמר הרבי מקבלו עליכם שלא לומר מילתא דדריחותא (גלייכווערטייל) שנה רחת ופסיו כמוני אמר לו הן אח"ז הלכו להבהמ"ד הרבי עמד שמ"ע דלחש זין רצ כדרכו וכשעקר רגליו ראה העולם שוחקים בלי הרף ורי"א פסם מקלח מרוב שחוק והזין הרבי שמן הסתם אמר הראששלער מילתא דדריחותא קראו ואמר לו היו לנו מדובר . השיבו מה אעשה והרבי עומד שמ"ע יותר משעה אחת פ"א ישב עם הרבי וילא לבב"ס ושכח ליקח המכתח מתיבת השלחן אשר מעות שם ואחר חזר ולקח המפתח משם ואמר כי עוד מעט היה עובר על לפ"ע כלימר שהיה יכול לגנוב משם :

(מו) **במ"ב** שנה תקע"ה בעת פטירות מרן הרה"ק מלובלין הרה"ק הר"ג מראפשיץ הניח ידו על לב הרבי וכשנפטרה הרבי היה מריבה בין החסידים ובין הקהלה וחברה קדושה בדבר הקרקע כי היו אז מתנגדים נגד דרכי החסידים אזי עשה עלמו הרר"ג כמתנגד ודיבר על הרבי בפניהם ואמר אני הוכרחתי ליסע כי אני ירא מהם שהם עזי פניה יבאומם ביררו אותו עם הראש הברזל הגאון מו"ה עזריאל אבד"ק לובליי אשר המה יבחרו לו קבר הם הלכו על הבה"ח והראשש"ר היה לו מרא בידו והלך אתו לכל מכובד שאלו האם פה אחלוצ כעם עליו הרב מלובלין עד שבה לקבר הרבי ר' שכנא בסמוך שאלו האם והרב לא ידע איזו קבר היא שם וכי שם קבר הרר"ג והסכים לקברו שם . מהרה חפר הרב מראפשיץ ובאזיה רגעים ראה כי המקום היא הגדול המהולל וראה הרב לחזור בו ולא אבה לילך משם וחפר במהירות ובכח ואמר כי ימסור נפשו ומיז בשביל זה כי

יין ויעמוד מליחן לו עוד :
(מד) **הרה"ק** מרופשיץ זכ"ל אמר בכל ש"ק הרשעים יש להם מנוחה בגיהנם והא"ל אשר נסע להרבי שלו בחייו אם מבקש מראים לו הרבי שלו בג"ע כמו שהיה אצל שלחנו בחיים חייתו בעלמא דין כי אם לאו אין אלו מנוחה וסיום בזה ה'שן נאר איין קיטף אז דער רבי שמינת אוהו לחזור לגיהנם ביוכ"ק ודפח"ח ועיין בבס (יכוה דף יו"ד ע"א) תנא תלמוד שגלה מג"ן רבו עמו בגאמר וחי עבד ליה מידי דמיהוי ליה חיובא ריינו דהרב חייב בדבר שהבר הלימודו והיה עליו להחיותו והגה"ק הרב " ביגס זכ"ל מפרשיםחא אמר פעם אחת להגה"ק מהרמ"מ מקאלק זללה"ה אם יאיו לי לילך לגיהנם מה אעשה ? ולא השיב הרמ"מ מקה"ק מאומה ואחר רגעים אחדים סיים הרר"ג בעלמו אז אלוה שיביאו אלי את הרבי מלובלין והיהודי זכ"ל כמאחז"ל חליד שגלה וכו' אז אמר הררמ"מ הנ"ל איך איז עם נישט קיין נפ"מ מיר וועט עם לינין קומען והבן ויסופר בשם מרן הרה"ק מלובלין זללה"ה שאמר פעם אחת עתה הביאו לדן בעל עבירה אחד ואמרו לו אולי יש לו מי שילמוד עליו זכות ואמר שהרבי מלובלין מכירו ושאלו אותי ואמרתי שאיני מכירו כלל . ושוב אמר הוא שאמר סימן שיגיד התורה ששמע ממני והענין היה שהוא היה בעל עגלה ובא עם חסידים אלי על ש"ק שהובילם בעגלה שלו ואגב נכנס פעם אחת לבהמ"ד בעת יושבי בסעודה שלישית ושמע ממני איזה דבר תורה יאו הייתי מוכרח לעשות לו טובה :

(מה) **ברן** הרה"ק זללה"ה מלובלין אמר בשמ"ע הרב מראפשיץ , יש לו הקפות פנים השל"ה הי' שם אז אחר החג נסע הרה"ק מראפשיץ למרן הרה"ק לובלינה לחקור על שמיעתו ואמר לו מרן זללה"ה היה לכם בשמ"ע הקפות יפוח אמר הר"ן הן . שאלו הרבי כמה השיבו היה לי דגים ויין ובשר

התינה והזכיר לי היגיון של המלצה ש"ה
מנגן אז כלילה הראשונה ונתתי לו תיק :

(טז) הרד"ק מהר"ג מראפשיץ השתבח
את עצמו כי הוא קיבל ברכ'

ראשונה מרבו הקדוש מלובלין זללה"ה טרם
שנחלה בעולם לרבי ומעשה שהיה שצא
הרבי מלובלין להב"ק ר' מיכלי מולאטש -
זל"ל ואז היה שם ההר"ג בימי עלותיו
והרגיש בגלותו של הרבי מלובלין זללה"ה
וכאשר נסע משם הרבי צין חזרת אנשים
רץ ההר"ג אחר רעגלה ואמר לו רבינו ברכנו
ואנשי החצרות חשבוהו לזשוגע כי הם לא
ידעו יגדלות הרבי מלובלין טרם שנפרסם
בזולת וגם הרבי מלובלין מילן בדבר אבל
הר"ג לא הניח את העגלה ליסע עדי
יברכהו ואמרו האנשים הנוסעים נא לייגע
שוין ארויף דיא החנד ארויף דעם יונגען
מילן ובך אותו ואחר כך כי נתגלה לקדוש
הי' השתבח את עצמו ההר"ק הר"ג הג"ל כי
הוא קיבל מאתו את הברכה ראשונה .

(ג) הרד"ק מהר"ג מראפשיץ בהיופו
מסתובף בל"ק רבו מלובלין

היה דרכו בקודש להיות נפתלי כותן אחרי
שפר ולדבר מילי בדחיותא ואמר לו רבו
בתיבת מגילה והאבה מסותתא אשר יקבל
על עצמו שלא לדבר דברי הללה שנה
תזימה והסכים לדבר ואחר זה באותו יום
האריך רבו הקדוש בתגלות שמ"ע בלחש
ואמר מהר"ג זללה"ה דעו כי רבינו נזכר
כעת מזמן נשואיו ואחר גמר התפלה ספרו
זאת לפני הרבי איך שלא שתר מולא שפתיו
ושאל לו רבו על זה והשיב . לא קבלתי
על עצמי רק על משך שנה אולם רבינו
האריך בתפלתו ה' יאמר מי ה' מיטוואך
ושאל לו רבו אמור לי מה אמרת והגיד לו
ואמר להם הרבי כי לדקו דבריו כי בעת
נשואיו בקשה ממנו הרבנית שיבטיח לה
שבעת שחלטרך איזה טובה בעולם העליון
שיעשה לה והבטיח לה וכעת בשעת התכלה

באה

כי ידע הר"ג כי תמיד בכל עת לרה שלא
הבא ליום הרבי הקדוש זללה"ה לילך על
קברו של הרבי ר' שכנא זללה"ה כי כולם
הלכו לאה"ק והוא לבדו שוכן שם להגין על
העיר משריפות ועוד כדורע .

(מז) הרד"ק מו"ה אליעזר הורוויץ אבד"ק
דזיקוב אמר שמעת שנפטר

הרבי מלובלין ספו הרוח הקודש והאותות
זולת מעט נשאר ונמלא בהר"ק הר"ר שלום
ואם שמע איזה דבר היולא מן הטבע היה
מרחיק הדבר מן הלדיק המדובר ממנו
ופעם אחת היה בלובלין חג השביעות והיה
סביב השלחן ששים גבורים ובסוף השלחן
ישב ההר"ק הר"ר בוגם מפרשיסחא והוא
עמד אללו ושמע ממנו לאמור היום אברך
בהמ"ז היה נפלא בעיניו ואחר זה לקח הרבי
הכוס בידו ואמר מי מצרך והשב כסדר כל
תלמידיו עם החסרונות עד שבא לשם ואמר
החכם ר' בוגם יברך אותנו ואחר זה הלך
להבהמ"ד הרבי ושאל לאביו הר"ג מראפשיץ
על מדריגות תלמידיו וחשב לו כולם והראהו
הר"ר מיכילע מאשטא אוכל כזית פת כי
לרוב פחדו לא אכל אלל השלחן והוא איש
אלקים וכשבא להר"ר מפרשיסחא אמר שהוא
ינביג כמה אלפים קטירי חגא השי"ת וסוף
שהתנגד עליו .

(מח) בורן הקדוש זללה"ה מלובלין ביקש
פעם אחת להב"ק מראפשיץ

שלא יאמר מילתא בדחיותא אמר לו יבטיח
רבי שלא יעמוד השי"ת כ"כ באריכות והבטיח
לו וגם הוא הבטיח . כעס אחת עמד מרן
זללה"ה השמ"ע זמן ארוך וכאשר פסע מרן
זללה"ה ג' פסיעות שחק הה"ק מראפשיץ
ואמר בדחיותא הזכיר עצמו הרבי מן הלילה
הראשונה בשמ"ע ואמר לי מרן זללה"ה
מלובלין הלוא הבטיח לי שלא לומר בדחיותא
אמר לו הלוא הבטחתם לי שלא להשתות
כל כך בשמ"ע א"ל הרבי להר"ק מראפשיץ
היעב לראות וטוב אמר כי בא אלי קלעזמיר
אז שאתן לו תיקון ואמר שהיה קלעזמיר על

בו כים מלא קוויטלך פתקאות דרחמנותא מילתא ויטריה לקראותם בתקוה נשקפה כי גם מעות הפדיונות שם ויטריה הרבה בחנם כי הפדיונות דרכו להניח בכים אחר :

(גב) **הרה"ק** מראשפיץ כשרלס לעשות שידך עם בתו היחידה והגיע לפניו איזהו שידוכים וכשכא לפני רבו הקדוש מלובלין לשאלו בזה השיב כי אין גם אחד אשר ייטב בעיניו וכן עשה בפעם השני כשכא הביא שידוכים חדשים ולא הוטבו בעיניו אמר רבנו הג"ל לרבו מה יהיה הסוף מורי מדה שידוכים טובים ואני אף וממהר לעשות שידך השיבו רבו לך עשה זאת אמור להשדכנים בעירך כי יליעו לפניך שידוכים הרבה וכולם הכתבם עלי לוח ותביאם לפני ואני אבחר לך הזיווג וברבנן יש ברירה וכן עשה וכבר היה שמה אלף שידוכים אמר בלבו מאחר שהנני גלרון לחתן וגאמר מהחכם מכל האדם אדם אחד מאלף מלאתי . ע"כ בעינים מיחלות נסע לרבו וכשהגיע לפניו והראה לו כל הכתוב והרבי הקדוש זללה"ה עיניו ראו מרישא ועד גמורא הכתוב הדר והשיב כי בכל זאת לא גמלא הזיווג הגון לבתך היחידה על כן לך לביהן להמחין על חדשות וכסע לביהן דרך ווארשא ושם בדרך הליכתו ראה עלם נחמד יפה אף נעים אשר הוטב בעיניו וכאזן המושך נמשך לבו בכל חדרי לאהבו ולבחור בו ואת הקדוש והקריב אליו וקראוהו ושאלוהו בן מי אתה השיבו הגער בן פלוני החייט ואמר לו הרה"ק מראשפיץ לך נא להנחות אותי הדרך לסור אל בית אביך כי דבר לי אליו לחקן בתי יד ארציל מהזשיפילא שהיו קרועים קלת וברך הליכה דיבר עמו בתורה חכמה ויראה ולפה ברות קדשו כי הוא זה עלם נפלא ולאלילנא רברבא יתעביד מורא על כל סביביו ותיקף נכנס לבית אביו ואחרי הדברים אמר לו הן חשקה נפשי בצנכס כי הוטב בעיני השיב החייט אני לריך לידע מי ומה אתם כי בני מפורסים בכל

באם ובקשה מאתו על זה ולכך האריך כל כך בתפלתו ואז ראו כי שיחתו נאה שיחת ת"ח הגריכה לימוד

(גא) **הרה"ק** ר"א מדזיקוב זללה"ה סיפר שסיפר לו אביו הקדוש ז"ל איך שהיה אלל מרן זללה"ה מלובלין ואחר הזיעה וטבילה ישבו לשמות מי דבש מעט"ה והיו באותה ישיבה י"א חסידים אשר כולם היו אחר כך לדיקים מפורסמים ורבינו אחד מהם ואחד מהם לא רלה לשמות ושאלוהו למה אינו שותה והשיב כי הכוס אינו טבול ושאלוהו מנין אתה יודע והשיב כי למד זאת מפ"ק מרן זללה"ה מלובלין כי בכוס קרס נטבל שריו עליו רוח טומאה ומי אשר לו עיני השכל לראות רואה עיגול שחרורות בהיקפו סביב . אמנם הרה"ק מראשפיץ השיב אני אומר שאינך רואה ולא יודע ואעשה מבחן לזה ושלח לקנות י"א כוסות ועשרה מהם לטבול והי"א שלא לטבול ולמלאותם מי דבש על חשבוננו ואז יבחר הגדיק הג"ל איזהו שאינו טבול כהלכתו וכן עשה השליח שהביא כל הכוסות הטבולים לבד והא"מ לבד והרה"ק הג"ל עשה לו סימן בהכוס שא"מ ואחר כך ערבס ואחר כך בחר הגדיק הג"ל את שא"מ . אמנם הרה"ק מראשפיץ אמר לא כיונה בדרך שחוק והיחול ואמר לו הרה"ק מראשפיץ דע לך בני שגם אני יודע ואעפ"כ איני מגלה ואשר לפניה ליראיך כתיב

(גב) **מרן** הקדוש מלובלין זללה"ה דרכו בקדוש אשר לפרקים היה מכבד אחד מהתלמידים הגדולים כמו הרה"ק מראשפיץ או יהודי זל"ל או הרה"ק רל"ה מזידיטשוב ודומיהם ליטב על הכסא ליקח הקוויטליך מהכנכסים ולהעניקם מזכרתם אשר ישאלו . פעם אחת בא הרה"ק מראשפיץ לפני מרן מלובלין זללה"ה כמתאונן איך שנגנב ממנו המלבוש שלו ואינו מייר כל כך על החאלאמ אחרי שכבר היה קרוע קלת אך יש לו רחמנות גדול על הגנב שהוא ימלא

מקודם שבא היהודי ז"ל אללו בא אללו
עלם אחד ששמו יעקב ילחם בן מאטיל כשמו
ושמה עמו מרן הקדוש ז"ל יליד ו י
זללה"ה החזיק את העלם לצדך שנה אחת
והחסידים כבדו מאוד את העלם ואחר ששמו
מהרבי זללה"ה שלא בא לזה העולם רק
בשביל זה העלם וכשבא היסודי ז"ל אללו
ואמר לו ששמו יעקב ילחם בן מאטיל כשי
אז שלח מרן הקדוש זללה"ה את העלם
ממנו .

(גה) **בעיר** וויסגראד בשמחת תורה היו
חסידים כרשיסחא של הרב"ק

הרבי ר' בונם זללה"ה שמחים ומרקדים
ובהנך הרקידות אמר הרב"ל ר' משה
וויסגראדער בהנך רקידה זו נפל בדעתי לילך
לפרשיסחא . ואמרו כלם כן . ותו"מ
במונאי יו"ט הלכו ובאו לבית הרב"ק .
וסיפר להם כי בצואו מדאגליג (אשר ריה
שם בכל שנה בנחמך העלים) לפרשיסחא
ויסר תיכף מדרכו לבית רבו היהודי זל
וישמע כי רבו נוסע לרבו מרן הקדוש
מלובלין וצד"ה ואמר גם אנכי אסע .
והשיבו היהודי כי הוא נוסע תיכף ואין
לו זמן לרשיסחא ונסע גם הוא תיכף
עמו ובאו ללובלין מרן הקדוש זללה"ה נגן
לכל אחד ואחד שלום ולו לה נתן ודה
כי יתלולו ממנו . בתשס"ה שהרבי ראה עגו
דבר מנוגה וכיפיר ח"ו בהיותו בכרייטין
הפריגה ודאגליג ערים הארץ ושבר לו
אכסניא לעלמו . ולעת ערב בא לאכסניא
היהודי . ואמר היהודי ז"ל יתם מרחק
ממנו השיבו הדרכה לר לי מאוד מהמרחק
שלא נהן לי שלום ואיני יודע מאיזה רב
ח"ו אמר היהודי ז"ל נתכלל מעריב .
בתוך התפלה ראה הרבי ר"ב כניו הלביגים
מחולשת הלכ הטוגע עד פיקוח נפש והיה
אתו ללוחית י"ש ותחבה לפיו הקדוש .
וחזר חיותו אחר זה אמר היהודי ז"ל
בטח זה טעה לי הרב"ק . אמר לו הרב"ק
דעתי אשר בסעודתיכם עם הרבי חזירוני
להמליך

בכל עיר לעילוי בתורה וזיראה נוסח חן
ושכל טוב צעיני אור"א ונתן לו הרב"ק
מראשית ה"ל גליון קטן מחס שמו ומקום
נשיאתו ומשכחתו וזוה בא אצימלך לפני
החנך הגדול הארון חמדת שלמה שהיה רב
אצ"ל בעת ההוא ובקראו הגליון אחד מי
יתן ויהיה אמת ורלה כך רב זה ישוב יותר
מכל הללי דעלמא ויהי חלקי עמך ולואי
באם יהיה אופי אשר ירלה לבוא בקשרי
שידוכין עמדי הייתי מתאמץ בכל האפשרי
שבעולם וקודם ההתקשרות לקחו עמו ללובלין
להראותו לפני רבו ותיכף כאשר בא אמר
הרב"ק זללה"ה אליו חכם עדיף מנביא
ברוך מבנים אשר כי הוא זה היוג האריתי
ואמר עליו אגיד קרבן פסחיל וזה מפורסם
כי נכטר ע"פ ואני שמעתי כי בשנה שג"ט
הביט הרבה בתוך השנתו והראה בכל כעס
הכי שם אלל ע"פ אריות ת"ב שהוא
ר"ה תענית בכורים והוא קרא בהם כל
חיו היה אומר בכל פעם ערב כחם תבעה
באב כי ראה בו יצוא יומו להסילוק למעלה
ואחר כך נתגלה בעולם כי הוא זה ראוי
להיו' נתן להרב"ק מראשיתו ובו בחרה לעמוד
לשרת כל הימים .

(גה) **הרה"ק** היהודי ז"ל שהיה בראשונה
אלל הרב"ק הר' אברהם
יהושע העשיל שהיה רב בעיר דפשא
היהודי ז"ל היה אללו פעם אחת השתיק
היהודי ז"ל ליכע למרן הקדוש זללה"ה
מלובלין והלך אלל הרב"ק דשם לגטור
ממנו ואמר לו הרב"ק שיאכל עמו י ידס
סעודה והתעב עוד איזה שבועות . והח"כ
שוב השתיק ליסע למרן הקדוש זללה"ה
מלובלין ושוב הלך להרב"ק ללובלין
ואמר לו הרב"ק שיאכל עמו ג"כ סעודה
מקודם והיהודי ז"ל לא רלה לאכול עמו
ונפטר ממנו ונסע ללובלין וזו זללה"ה
מלובלין אמר מקודם ערך שנה שהוא לא
בא לזה העולם רק בשביל איש אחד ששמו
כשמו יעקב ילחם בן מאטיל וערך שנה

ש"מ שהיהודי אינו בזה העולם (כי כבר היה נפטר היהודי זל"ל ביום ג' דחומ"ס) כי אם היה בעולם לא הניח אותי לנפול. ומהנפילה הזו נפל מרן הקדוש למשכב עד יום פטירתו (שס):

(נח) **פ"א** עמד היהודי זל"ל בחדר שנכנסו אל מרן הקדוש

מלובלין זללה"ה לראות העוזרים ושבים. והוא ידע מקורו וגלילו של כל איש ואיש. וכל איש היה לריך לאיזה תיקון. ראה והתקין אותו והרבי זצלה"ה הרגיש בדבר מה שהיהודי עושה לעם. גם אמר זל"ל כי הוא יודע ששירש נשמתו של הרבי זצלה"ה היא נשמת השר מקי"ו (שס):

(נח) **פ"א** היה הרה"ק מוהר"ר דוד זל"ל מלעלוב בשביעות אלל מרן

הקדוש זצלה"ה מלובלין ושמע שמרן הקדוש אמר ביום א' דשט"ז שאלו הולכים לעקור הרים גדולים ונלטער הרה"ק מלעלוב. כי ידע שבזוודאי כוונתו על הרה"ק היהודי זל"ל (מפאת המלשינות שהלשינו לפניו) ולמחרתו ביום ב' דשט"ז ג"כ שמע מהרבי זצלה"ה כדברים האלה (והרב בנש"ק מו"ה חיים ראפיפורט נ"י אמר שהמעשה זו היה בזיו"כ אמר מרן זצלה"ה ג"כ כדברים האלה. ופעם ג' לפני תפלת נעילה) ונתהנה מאוד מזה על שעדיין ח"ו לא נגע בו שום דבר רע. אך אע"כ היה פחד עולה על לבו והיה מחכה שיגיע מולאי יו"ט. ותיקף כשהגיע מוליו"ט אחר הבדלה לקח רשות ממרן הקדוש מלובלין והלך לדרכו. ותיקף כאשר בא לבית הרה"ק היהודי זל"ל הלך הרה"ק היהודי לנגדו מחדרו ואמר לו שלום עליכם ר' דוד מלעלוב אנחנו היה מסתירים א"ע במקום שאף מרן הקדוש מלובלין אין לו רשות לילך שמה (שס בספר הנ"ל):

(ס) **מרן** הקדוש מלובלין זצלה"ה בנסיעתו על חמנתו בן הרה"ק ר' יוסל מארעטשין לפני קוק. נס

להמליץ עלי. אמר היהודי זל"ל כאשר אני יושב בסעודה לפני הרבי אני יושב בחרדה אולי ח"ו ידבר מלה"ר שמציאין עלי על כן לא אוכל לדבר אודותיו. רק עלמי אשר כל הלילה חלמתי המענה עקביא בן מהללאל. ותגיעו לעניינות ולמחר כאשר יניח הרבי תפילין אז הוא בשמחה ויתן לכם שלום. וכן עשה ג' לילות. אז אמר הרבי מליבלין זללה"ה להר"ב. ראיתי כי בראותי העבדות ממדינת פרייסין בלי חטא. תיקף באתם בהתלהבות גדולה. חששתי לגאית הקשה מכולם. וענה ראיתי שגם זה לא שלט בכם. ואחזו בשתי ידיו בהעבה ואמר לו שלום וכתבתי לספר המעשה הנ"ל סיים בזה"ל גם אתם חזרתם וויסגראד תראו לבריות מהגדלות בחסדות ואז יעזור לכם באתם הסי (ספר נפלאות היהודי בשם הרב מסרחלק נ"י)

(נו) **פ"א** הלך מרן הקדוש זצלה"ה מלובלין בליל פורים לקריאת המגילה לבמה"ד וכתאום יבשו רגליו ולא היה יכול להלך. וכן היה כמה פעמים. אבל היו נושאים אותו ופעם הזאת נעשה כבר מאד ולא יכלו לנשאו בשום אופן גם הגבורים. היהודי זל"ל ותביריו לא יכלו לנושאו לא יאומן כי יסופר מה שהיה מפורסם בזמנו וזה הרבי זללה"ה אשר החכם רר"ב מפרשסחא יסאהו והוא לקחו בשתי זרועותיו ונשאו לבית המדרש והיהודי זל"ל שאל להרבי ר' בוגם זל"ל איזה כוונה היה לו אז בזה שזכה יותר מחבריו השיב היה בדעתי אז כי מלווים לי ליסא קורה עץ בעלמא אמר היהודי זל"ל אז (כרש"י פ' בהעלותך) להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. כי לא נעשה השתנות אללו רק לעשות מה שזוהוהו (שס הרב הנ"ל בשם אביו עיי"ש עוד בזה)

(נח) **בעת** שהיה למרן הקדוש זצלה"ה מלובלין את הנפילה הנוראה ויח"ל צלל צמחת חורה אמר בזה הלשון

נפלאות הרבי

מקאלק זללה"ה בהיותו צימי ילדותו בעיר מולדתו גוריי הסתיר את עלמו בעטשיו הטובים וצלימודו. וצולבלין זרע אז רבינו הקדוש הרבי מלובלין זצלה"ה וכסע מלמד אחד מעיר גוריי ללובלין. אמר לו הרבי בעירך נמלא ניזון קדוש תראה לחקור אחריו ולהציאם לידי. המלמד לא מלא מי שיגדל בעיניו כי את הלערי ר' מנחם מענדיל לא התשיב כ"כ. גם לא ראהו לומד כלל. והתישצ עלמו המלמד לישן בבהמ"ד אולי ימלא שם א' מצני העיר שיוכל לשום עיניו עליו לטוב. ויהי אחר חלות לילה ראה כי הבחור מו"ה מענדיל בא יחידי לבהמ"ד ולומד בגמרא בהתלהבות על רגל אחד עד שהיה נראה כי עליו כיון הרבי מלובלין. אך היה מושב אולי מקרה הוא. עד שראה כמה לילות אז החל המלמד לעשות שיטול ופיהוק אז הרגיש אותו בחור כי נמלא איש בבהמ"ד והלך למקום שאחורי התנור והכה בידיו על אחוריו ואמר דצר הללה בכיון בכדי להסתיר מעשיו שלא יחשבהו עוד לטוב עד שאמר לו המלמד הכך עושה זאת בכדי לרמות אותי אבל לחנם מעשיך בלינות ולא תרמה אותי כי הרבי מלובלין יוה עלי להביאך אליו מיד נסע לוצלינה וצבואו קנה לו סכין א'. וצבואו לפני הרבי אמר לו באת אלי לפה לקנות סכין השיב לו לא באתי לכאן לראות רוח הקודש. ולא בזה תקמו אותי אציו ר' לייבש בא אחריו. ולפך עליו למה מניח מנהג אבותיו להסתופך בלל החסידים. השיב כתיב מקודם זה אלי ואנוהו. ואח"כ אלקי אבי וארוממנהו פעמים הרבה היה שם ולא מלא חן דרכו של הרבי מלובלין זצלה"ה בעיניו. ופעם אחרונה כתב על פתקא בקשותיו. אז אמר הרבי זצלה"ה דרכך הוא מרה שמורה עוזב דרכך כי לא מלא דרכך בעיני חן. ומיד ילא סר וזטף. ויאמר בלבו בעיניכם לא מלא חן אך בעיני מלא חן רק זאת דרכי

עם הרה"ג ר' מרדכי זל"ל אצד"ק שם היה דרך נסיעתו על עיר אוסטרהא. וכאשר בא סמוך לאוסטרהא נסע לקראתו הרב הג' ר' בללאל אצד"ק אוסטרהא. וביקש הרבי מלובלין להתאכסן אליו. כי היו מוכרחין ללון באוסטרהא. והשיב לו הגאון הג"ל כי אין לו דירות בריוח רק יתן לו דירה נאה להתאכסן אלל גביר אחד ותיכף נסע הגאון העירה להגביר להכין הדירות עבור הרבי מלובלין זצלה"ה וצ"כ וכן היה והתאכסן שם הרה"ק בבבוב והגאון ר' בללאל מרגליות התעכב שם איזה שעות אלל הרבי מלובלין זצלה"ה והלך לביתו. שוב התישצ בדעתו אשר לא טוב עשה שדחה את הרבי מלובלין זצלה"ה מלהתאכסן אליו אחרי כי רלוו היה כן. ותיכף הלך חזרה ולקח בידו שני קלפים שהיה לו קלף אחד שכתב הגאון ר' בללאל בעלמו בכתב ידו שויתי ה' לנגדי תמיד. והיה מחזיק אותו בעת לימודו לנגד עיניו. והקלף השני שהיה כתוב עליו שם הוי"ה כתב יד רבינו הבטש"ט זל"ל זי"ע שנתן במתנה לאציו הגה"ק ר' מאיר אצד"ק אוסטרהא. ואמר להרבי מלובלין באתי לפייס אתכם על אשר לא טוב עשיתי לנגדיכם על אשר בקשתם להתאכסן אללי ולא חפצתי האם הייתם מתרעם עלי על אשר אין לי דירות הרבה. מוכרח הייתי לקחת אהכם אף על ראשי. ושחק הרבי הקדוש זצלה"ה והשיב לו כמה תפייסי אותי והראה לו הגאון הג"ל בראשונה את הקלף שלו כתב ידו והציט בו הרבי זצלה"ה ואמר בזה הלשון ליכטיג ליכטיג. ואחר זה הראה לו הקלף השני של הבטש"ט. אז עמד במהירות מכסאו בהרמת קול ולעק אש שחורה ע"ג אש לבנה. ותיכף גזזו בהארגז שלו ונתן תודה על התשורה הזאת (שם בסוף הספר בבית לדיקים מיד"ג הגאון מפלונסק שליט"א)

(סא) **אדמו"ר** הגה"ק מהרמ"מ

מענדיל מטאמשוב הוא רולה ציראה
שמים (שס) :

(סד) הרה"ק היהודי ז"ל הי' לו חצר א'

צער אסטראולע הסמוכה
לעיר אפטא כשני פרחאות וחלי שהיה גדול
במורה ובחסידות צנגלה ובנסחר . והיה
מחסידי הרב הגאון שבא קדישא ר' מרדכי
ז"ל מנעשכין . ולחצירו הג"ל היה מגלה
כל לבו ופעם אחת מדי שבו בשבוע הלכו
זה אלל זה . פעם הלך היהודי ז"ל לחצירו
לאוכטראווי ופעם בא חצירו הג"ל אליו
לאפטא ובעת רואם זא"ל דיברו המיד
ביניהם כל החדושי חורה אשר חדשו בינם
לבין עלמם צנגלה ובנסחר בשבוע ההוא .
וכן היו מתנהגים זמן רב עד שכעס אחת
בא הרה"ק הג"ל לחצירו לאוכטראווי שלא
בזמן קביעתם וחצירו צרואו אותו שלא בזמן
הקבוע להם נחבזה מזה ושאל אותו בחדרה
מה זה ועל מה זה . שמהרה לבוא קודם
זמן הקבוע לנו . בוודאי לא על חנם הוא כי
לא היה דרכו לבטל שום זמן חוץ מזמן הקבוע
ענה הרה"ק היהודי ז"ל ואמר הנה בימים
האלו בעסקי צעיון עמוק ע"ד הנסחר
השגתי השגה כזאת . כי בשמים אינם
נוטלים בשום פעם את הלדיק מעולם הזה
כי למה לא ייחיו אותו עוד בעה"ז כדישיוסין
ויגביר חיל בתורה ובעבודה . רק שמראים
לו מדרגה גדולה אשר נראה לו להלדיק שלא
יוכל להשיג זו המדרגה בשום אופן בעודו
בחיים חיימו בזה העולם השפל והיותו נקבע
צפופו הקרון מחומר והגשמי ומגודל התשוקה
והתשק להשגת המדרגה מהדרך ההוא הוא
בעלמו מצקם מאת הש"ת שיעלה למעלה
כדי שישג שם את המדרגה ההוא . ע"כ
במדומה לי ידידי ועמיתי כי באתי גם אני
המדרגה הזאת אולם מפחד איך אולי אלו
המדרגות יחלתי בעלמי וטעות הוא בדי . לזאת
גבון לפני כי אם לנסוע לאיס צדיק
הצור אשר ידריכני על מי מנוחה ואשר
לי את הדרך אשר אני לע"ע נכון בו וארש
כלם

דרכי . והלך משם צבהמ"ד הנה והנה
ומלא אצרך אחד חשוב הולך הנה והנה .
אמר לו מה אתה חושב . השיבו מה לך
אלי . ומה איכפת לך . אמר לו הרה"ק
הרמ"מ אתה רולה ליסע לכרטיסחא להיהודי
אף אני ככה . אז ראה האצרך כי הוא
חושב מחשבות זולתו אמר לו אני קרוב
להרבי וכשאקבל רשות ליסע ישאלנו
מהות נסיעתו . והרבי צרוח הקודש שלו
יודע הכל א"כ מה לעשות . אמר ההרמ"מ
לא נסיר עוד לביתו ונסעו משם לפרטיסחא
(ד' שבועות קודם פטירתו אמר לחלמידו
הה"ל ר' הירש מטאמשוב . אז הייתי לעיר
לימים ולא הנרתי הרבי מרובלין וגודלו)
ובדרך חלה ההרמ"מ עד שבא לפרטיסחא .
רץ ראצרך להיהודי מפרטיסחא להציר את
חצירו ההרמ"מ להתכלל עליו אמר לו
היהודי בודאי נסע מדרבי צלי נטילת
רשות . חלך ותגיד לו שיקבל עליו כשישוב
לאיתנו יסע לובלינה לקבל רשות הנסיעה .
ובשמוע זאת השיב הה"ר מנחם מענדיל
על אמת מעולם לא נהחרטתי אז השיב
היהודי ז"ל אחרי שהוא חקיף בדעתו כ"כ
אזי יתרפא בלא זה ונחרפא . (שם בשם
ידידי הרב מהראלץ נ"י) :

(סב) הרה"ק מויה יהודא ליבוס צעמ"ס
ליקוטי מהרי"ל היה

מאחנגדי היהודי ז"ל לרגלי איחור זמן
תפלה צפרסוס פעם אחת בא הגה"ק
מהרמ"מ מקאלק לבית הרב הג"ל ואמר לו
הרבי מרוברין היה לו גוונים הרבה כמו
תחם . וכל אחד ואחד מתלמידיו לקח לו
גוון אחד זה תורה וזה מלות וזה מדות .
אבל עיקר הרבי שהיה לו היראת שמים זה
לקח הרבי שלי היהודי מפרטיסחא ואחם
דאויס להיות מלעירי תלמידיו (שם בספר
הנ"ל) :

(סג) מרן הקדוש מרוברין וצלה"ה שאל
פעם אחת היהודי האם יש
נך לעירים לימים שהם מוכים . השיבו

השי"ת עד שישמע קולו. וכאמרו הדברים האלה הרגיש הה"ק היהודי ז"ל שכוונתו אליו היינו שהרבי הרגיש רעיונו ומדרגתו אשר דיבר עם חזירו הנ"ל מאוסטרלאווי ונתפעל מאוד מדברים האלו

אחר זה קם מרן הקדוש זצלה"ה מכסאו ובפנים שוחקות ובלב שמח רץ לנגד הרה"ק היהודי ונתן לו שלום וחבקו בשתי ידיו ובשתי זרועותיו ולזה תיקף ליתן לו כסא ולישב אללו להשלחן ואמר לו י"שר כחכם וחילכם שבאתם אלי בעת הזאת. כי באם חלילה לא באתם כעת וברגע הזו מי יודע מה היה לי כי מאד היה לי ע"כ עד אין לשער גדול ריגועין אשר היה לי לראות אתכם כי מן השמים גילו לי שהאיש אשר ימלא את מקומי ויגהג את עדתנו הקדושה לעבודתו ית"ש יהיה שמו כשמי והיום בבוקר בא אלי איש אחד אשר היה מלוכש ומעוטף בטליתו. ועל הגאון מבחון היה נראה כאיש חסיד ולדיק והיה ג"כ שמו כשמי :

והנה כאשר עלה בדעתי שהוא יהיה המנהיג ישראל ולדיק הדור הנס אימה וחשיכה גדולה נפלה עלי עד שלא היה בי כח לעמוד על רגלי וגם לזוז עם שום אבר מחמת חולשה מהע"כ והיגון אשר היה לי מדבר הזה. ועתה נחמחנו והשבתם את נפשי למנוחות וב"ה שעזרני עד כה ולא עזב את חסדו ואמתו מעמדי והראני את האיש אשר יהיה הרועה אבן ישראל אשר הוא ראוי לאותו איטעל והכתר הולמתו (שם) בספר הנ"ל בשם סכר דברים ערבים דף (נ"א).

(סח) בעת שהיה הרה"ק היהודי ז"ל בשנה אחרונה בזובלין אלל הקדוש זללה"ה קודם ראש השנה בעת אשר הלך היהודי ז"ל לקבל פרידת שלום מאת מרן זללה"ה. אז אמר היהודי ז"ל אל מרן זללה"ה שיש לו לדבר עמו דבר סתר. ואז הלכו כל האנשים אשר היו

כדת מה לעשות. ענה חזירו וא' לו שמע ידידי אהובי אשר אינך ויהי אלקים עמך הגם אשר אני מסתופף בלל קדושת ר"מ מנעשיו. אולם לדבר הזה יהיה הרה"ק הרבי מלובלין יותר מסוגל לפתור ספיקך ולהדר כך בנתיב ישר ולמען מדע איזהו הדרך ישכון אור. והה"ק היהודי שמע את דבריו וחזר תיקף לביתו לאפטא. ובבוקר השכים והלך לבהמ"ד ושאל לחסידי הרבי מלובלין אם יש איזה הזדמנות לזובלין אם נוסעים איזה חסידים להרבי כי גם אני ארצה לנסוע על ש"ק הבע"ל להסתופף בלל קדושת הרבי מלובלין וכשמעם שמחו שמחה רבה כי כבר הפלירו זו הרבה פעמים זה זמן כבר שיסע עמכם ולא הועילו אללו מאומה. והיום יסע ברלוננו בעלמנו עמכם וחשבו בדעתם כי איש גאון גדול כזה כאשר ידרוך בדרכי החסידות יהיה אחד מגדולי הלדיקים שבדור. לזאת הגם שלא ידעו מקדושתו אעפ"כ שמחו מאוד ממה שיסע :

(ה) ובשבת העבר אמר מרן זצלה"ה מלובלין לחסידיו אנשי שלומי היום צדים אתו על השלחן. הנה שאלתי מאת השי"ת יפקוד ה' אלקי הרוחות לכל בשר איש על העדה שהשי"ת יראה לי בחיי מי שימלא את מקומי וינהל את לאן קדשים עדה הקדושה עדת בני ישראל אחרי וענר לי מן השמים כי איש אשר יהיה אללי ויהיה שמו כשמי ממש. הוא ידריך את העם ה' ויורה להם את הדרך הטורה הקדושה ועבודת השי"ת. והחסידים מאפטא למען האורה החדש אשר היה חביב מאוד בעיניהם השתדלו ושכרו עגלה עבורו. גם נסעו עמו בזוואת חדא איזה אנשים מהחסידים ליוען יראו איך יקבל רבם הקדוש את פני האורח החדש הזה. וכדרכו על מפתן בית הרבי הקדוש ענה מרן הקדוש זצלה"ה ואמר חיתא בגמרא (יומא דף כ' ע"ב) וכבר לוח אנא השם זכו' וכבר לשון כביר ורב כלומר הרבה לריכין ללעוק ולהתחנן אל

זצלה"ה ודרך פגע בהה"ק ר' שמעון דייטש מעלימוז באכסניא אחת. שגם הוא ראה ליטע שם. ואמר הרה"ק רש"ד אני נוסע חזרה לביתי כי אני רואה שהרבי נוסע מלובלין עתה. ואמר היהודי זל"ל אין זה איזה ופיתחו שיטע ללובלין ובכל הדרך אמר הרש"ד דברי רה"ק עד שראו שכן. ובזואם לובלינה איזר שנסע מרן זצלה"ה מלובלין ואינו בביתו אזי אמר הרש"ד אי רואה. ואמר לו היהודי זל"ל שאין זה אחת. וכן היה שהיה הרבי זצלה"ה רואה ליטע וכמעט שנסע ואשתהו עד שבאו ולא נסע - הרבי שאלו הרש"ד מאין ידע שלא נסע. אמר כי ראיתי התנשאות אלליכם ומוזן כי אין אז רוח הקודש. ונעשה פירוד גדול עד שגם עשו פירוד על הרה"ק ר' שמואל מקארוז שהיה מאוהביו של היהודי (שם בצפר הנ"ל בשם הרב מבראנק)

(סז) **פעם** אחת ישב הרה"ק מהר"ג מראפשיץ זל"ל בבית מרן הקדוש ברובלין זצלה"ה. ואמר ענין גדול. אחר זה אמר מרן הקדוש זצלה"ה להר"ג אחת חקם אחר איזו רגעים אמר שלכן קראתיכם חקם שנמשכה משם הוי"ה שם קס"א. ואמר למיכרו יש תרעומת לך מה שלא קראתיך כן. אחת חקם ממע. אחר זה אמר להר"ג זל"ל מראה נבילה. ושחק אמר לו אולי שיחק לא טוב בעיניך אמר לו השוחט טוב שאלו אולי בכפר נמצא שו"ב לא טוב לעק הר"ן זל"ל. וכי אני ערב בשביל שו"ב מכפר והתחיל לפייסו ולא ראה להתפייס. בתוך כך באה אשה אחת וילד תולה לפניו אמר מרן זצלה"ה (הראפשיק) כן קראו יצרכו. אמר הר"ג זל"ל מראה נבילה אינו מדבר עד שהמר לו כי זהו פיקוח נפש שאין אחר יכול להושיעה ואז הרים ידו כאלו להכותו. והניח על ראשו וברכו (ספר אהל נפתלי אדם ע"א)

היו שם רק נשאר בנו של מרן הקדוש זצלה"ה. הוא הרה"ק ר' יוסף זל"ל. ואז אמר היהודי שגם הוא ילך משם ואז אמר מרן זצלה"ה מלובלין פאר איגור ר' יוסף איז קיין סוד נישט וסיפר היהודי זצלה"ה לפני מרן הקדוש שמואל כתוב בעץ לימודו ספר רזיאל המלאך אשר לריך להסתלק מזה העולם היכף אחר ר"ה. ואז אמר הרבי זצלה"ה אל היהודי זל"ל בלשון אלגנז בלייבט בא אינך ראש השנה וועט מטן אייך דער האלטין והיהודי זל"ל לא השגיח רק לקח פרידת שלום ממרן זל"ל ונסע לביתו. באמצע הדרך סיפר היהודי זל"ל לפני תלמידיו את כל המעשה. ואמר בזה הלשון אפשר מיינט עטן דער רבי האט חס ושלום גיזאגט ליגינט. ער וואלט מיך טאקי גיקעגט דער האלטין נאר ער האט מיר גיזאגט זיך נעמין דא מדרגות איידער אזוי פ' לעבין וויל איך נישט. ובראש השנה בלילה בשנה אחרונה אמר היהודי זל"ל שמעתי כרוז בשמים שאמר מן שנינו היינו או אני או הרבי מלובלין לריך להסתלק מזה העולם תיכף ונתנו לי בשמים ברירה לברור או אני רואה להסתלק מן העולם או הרבי זצלה"ה. ועוד יותר שבאם אני הייתי נשאר בחיים אזי בשם אופן וואלט איך נישט גילאסט דעהם רבין פ' וועק גיין פון דער וועלט נאר ניט מער איך האב מיך גישעמט פאר דא מלאכים זיין וואלטען דען נישט גיווען גיוויסט דאס אך האב אזוי חכח איך זאל נישט לאזען דעהם רבין וואועק גיין פין דער וועלט וואלטין זיין גיווען גיזאגט זעהט עטן דעם תלמיד דעם רבין הייסט ער וואועק גיין כין דער וועלט אין ער וויל בלייבין לעבין איבער דעהם האב איך מיר אויס גיבאלטין אויף מיר אליין וד"ל (שם בחיבר הנ"ל).

(סז) **פ"א** נסע הרה"ק היהודי זל"ל במרן הקדוש מלובלין

(סח) פעם אחת היה הרה"ק הר"ג מראפשיץ ז"ל אלל מרן הקדוש בלובלין וצלה"ה ויהי רוח סערה מפרק הרים. באין יולא ובא אמר הרה"ק הר"ג ז"ל לרבו כי הוא באחד ויראה להשקט הרוחות למען יוכלו לילך להסתפלל. ומרן הקדוש וצלה"ה לא השיבו דבר. הרה"ק הר"ג כפל ושלש דבריו ואמר אם הרבי לא יסקט הרוחות אזי אני אסקט אותם כי הוא כמעט סכנות נפשות. והרה"ק הר"ג ז"ל קיים במאמרו והרות שקטה. כי ותגזר אומר וכו' כתיב. ויהי ממחרת באו אנשי הכפרים לפני הרבי בלובלין וצלה"ה בזעקה ובכיה כי בהכפרים והגלילות שלהם נהווה ר"ל דבר גדול ומיני חולאים רעים שלח מרן הקדוש וצלה"ה אחר הרה"ק הר"ג ז"ל ואמר לו עתה תראה את אשר גרמת בהשקטת הרוחות שלי ואמר לו כי הש"ת שולח רוחות המגשבות מוליכין את הרוחין ופגעים רעים אל המדבריות וארץ לא ישב בה אדם והנה נאמנים בשבועתן. ואתה כאשר העמדת את הרוחות על ידי זה נשאר הפגעים רעים ר"ל במקום הכפכים הנ"ל ועל ידי זה נהווה שם החולאים רעים ומעתה עליך מוטל לתקן זאת והרה"ק הר"ג ז"ל פעל ועשה. ותיקן הכל על מכונו. ומדעת שניהם עשו כאשר עשו. ונתרפאו החולים (שם אות קכ"ב).

(סח) בעת שנפטר מרן הקדוש וצלה"ה בלובלין לקח הרה"ק הר"ג ז"ל מראפשיץ את המרא וחלינא ונתנם גל כתיפו והפשיל את כליו

מאחוריו כאחד הפועלים הפחותים ואמר כדרכו בקודש לדבר הכל בדרך דמיונה. הוא פנים האט מען אז מען האגראבט דעם רבין. והרב מלובלין הגאון הראש הברזל ז"ל אמר להגבאי מח"ק כי לא יתן לו למרן הקדוש זללה"ה אף קרקע צביה"ק. כי היה ממתנגדים כנודע. והלך הרה"ק הר"ג ז"ל אל הרב והסווכה עמו. היסכן יהיה באיזה מקום שיהיה. רק יתנו לי מקום קבר והרשה הרב לתת עבורו איזה מקום קבר מהפחותים והרה"ק הר"ג ז"ל עשה יד אחד עם הקברנים כי צעה ילכו לחפש איזה קרקע. וכאשר ירמו להם כי יתחילו לחפור אזי תו"מ יתחילו במלאכתם ושילם להם עבור זה במיטב והרה"ק הר"ג ז"ל הלך עם הגבאי לחפש איזה מקום. ויהיה אז טיט ורפש ומער סוהף. ובאישון לילה והלכו אנה ואנה. והרה"ק הר"ג ז"ל אמר תמיד להגבאי מה נפ"מ יהיה חיד שיהיה ואין לי נפ"מ אם יתן לי מקום חשוב או לא וכאשר באו למקום אחד אשר הרגיש הרה"ק הר"ג ז"ל כי שם יהיה לפי כבודו. אמר פין מיינעט וועגין מעג עם אפילו דא זיין ורמו להקברנים והתחילו תומ"י לחפור. הגבאי חקר וראה כי המקום הלז הוא המעולה שבקברים. והתחיל ללעוק ככרוכיא כי לא יוכל ליתן בשום אופן מקום הזה ועדי המה מדברים וטוענים זע"ז והקרקע כבר היה נגמר וחפור והלכו אל הרב אבל כבר היה אחר המעשה כי כבר היה המקום המיוחס חכור ואסור לשנות וקבר שם (*) (עיין לעיל באות מ"ו באופן אחר) [ס' אהל נפתלי הנ"ל אות של"א]: כאשר

(*) נכון להעתיק בזה מספר אהל נפתלי מנן יד"ג הרה"ג מפלונסק נ"י (באות ש"ל) בהג"ה וז"ל שם. כתוב בספר חתם כהונה דף קכ"ד להקדוש בלובלין נסעו אלפי אנשים. מדרמו ומקורב וגם בעירו היה לו מעריצים. אבל גם מתנגדים ומתקוממים רבים הרב הגאון ר' עזריאל הלוי הורוויץ הגקרא אייזנר קאפ. והרב המגיד המפורא איש ליטא (ה"ה הרב הגאון הקדוש ר' דוב בעריש היילפרין שווערדשארף ראב"ד ומגיד משרים

אגית קרבן פסח נוא חכם עדיף מנביא . כלומר שהרה"ק מראששין בחכמתו קלע אל המטרה יותר ממני . ולא הבין שום איש כוננו מה שאמר ה' גיט קרבן פסח . אך לאחר פטירתו נשפט בערכ פסח אז נודע להם כוונתו הקדושה (ועיין לעיל באות כ"ג) (שם אות שמ"א בשם ידידי הרהמ"ג הר' אברהם אטינגא מדוקלא גם בס' עשר אורות מערכת מרן הקדוש מלובלין אות י"ג) :

אחרי

(ט) כאשר דברו נכבדות להרה"ק הר"נ מראששין עם הרה"ק ר' אשר ישפיה . נסע לפרן הקדוש וצידה"ה ללובלין לשאל עלה רבו ולא הסבים רבו זללה"ה להשידוך מטעם הכמון ולולג הרה"ק מראששין בראותו את העלם כי ברכה בו לא הטא אחז ויתחמן בו . ואחר החתונה נסע עם חתנו ללובלין . וכאשר סמיט מרן הקדוש מלובלין זללה"ה את ידו להר"ר אשר . אמר אה

משגים בלובלין) דברו רתת נגדו . ולמען דעת תכונת המגיד הדיק תמים ההוא . עלינו להזכיר קצת דרכיו . הוא לא לקח מיד איש פרטי מאומה ולא שכר פסקים ולא רח"ש . והסתפק בשמונה זהובים לשבוע מקופת הקהל . ועסק במסחר כלי בית ישינים . וכאשר קנה כסף או ספסל מארון . נשא אותו על כתפו לביתו . לשוא עמלו נושאי סבל לקחתו מידו . כי לא אבה כי יעבדוהו אחר בלי מחיר . וכה חי במלגוס גדול עד כי לבש בגד עליון ממטות פשתן עב שחר וכאשר ביקש לדרוש ברבים הלך בעלמו ברחובות קריה וקרא כל החפץ יבוא אל דרשתי . ויהי היום ויעללו הקטולים עלילות דם על יהודי עיר שפלישטס ויתנם במאסר במבצר זאמישטס . וכאשר ראה המגיד מלובלין כי אין כואב בלרסת הלך חרש לזאמישטס ויאמר לשופטים כי ידו במעל ויתגהו בית הסוהר ולא אבה ללאת משם כשנה תמימה . עד אשר התעוררו נכבדי לובלין להוליא משפט הנאשמים חכם ואחם יחד ילא מכלאו . עליו נוכל לומר לדיק גמור עכ"ל

עוד שם בספר הג"ל בהג"ה וז"ל והנה בנוגע לקורות חיי זקני הגה"ק המגיד מלובלין וז"ל הג"ל . כבר הובא בס' שמן הטוב (דף כ') ובהקדמה לספר תרשיש שהם . ובהקדמה להגדה של פסח עם פירוש דמשק אליעזר מאחמור"ר הגה"ק שליט"א ויוסופר שם המאמר השגור בפי אנשי קהלות לובלין אשר מרן הקדוש מלובלין אמר לתלמידיו (אשר בקשו לשלוח יד פיהם בזקני המגיד שהיה בעל מחלקות) בזה הלשון דער יוד לעריגט חורה לשמה אין פעלט נישט קיין האר פין ש"ע ויזכרו בכבודו ע"ש :

עוד שם וז"ל כתוב ש"ב הרב מסעראלץ ש' . פעם אחת בא המגיד מקאזנין וז"ל על ש"ק פרשת בלק ללובלין על ברית מילה הילד מאיר שלום בהה"ק הרבי מלובלין ואז דרש זקני המגיד מלובלין מענין השבוע ונמשך התנגדותו עליהם . ורלו החסידים לנקום . והרבי לא הכיחם ואמר עליו שהוא לומד לשמה . ופעם אחת בבית מילה שהיו יחד הרבי מלובלין וצידה"ה היה סנדק והמגיד זקני וז"ל היה המוהל . והרבי כדרכו במרדה כל עלנמותיו (ואמרו תלמידיו הקדושים שנקל להם לעשות ככל תנועותיו לבד המרדה) אז נעק המגיד איציקיל וואס ליטערס דיא וואס זעסטו . פאר וואס זעא איך נישט . ועל ידי זה נחתך בטן הילד עם הסכין של מילה והבטיח הרבי וצידה"ה שיחיה הילד ס"ב שנים ויטח חמשה בנים ויהיה עשיר וכן הוה כשאחד לא ראה לקיים דין תורה רדף זקני המגיד אחריו ברחובות ואמר אם אינך רוצה לקיים זאת תמור דתך ועל ידי הבזיונות הללו הקים כבוד התורה והבד"ץ ולא קיבל שכר מתגידות אבל היה ראש להקונים (חברה שאכ"י) והלך על כל ליטעאציע וקנה כלים וחפלים ישינים ונתנו לו חלקו בראש וזולת זה לא ראה להניח . ואפילו רלו כמה פעמים

(כן כתב לי ידין הרב המה"ג הר"ר נ"ג
הכהן אבד"ק קאלציעל):

(עג) גם כתב לי הרב הכ"ל וז"ל עוד
שמעתי ממני דבר נפלא. שג"כ

שמע מהרב הכ"ל ששמע מפי אדמו"ר
הקדוש מלובלין והמעשה היה שהיה אבד"ק
אחד חסיד גדול בעיר אחת. כמדומה
באפסע ומוהו היה ג"כ חסיד גדול מחסידי
לובלין פעם אחת ראה האבד"ק שחזנו
אינו מתחלל כלל ומקר הרבה בזה עד ששאל
את חזנו בעלזו והשיב לו שלא יתערב
בעניניו. ונסע ללובלין וסיפר לרבינו
הקדוש. והשיב שכאשר יבוא ישאלנו וכן
היה שנסע ללובלין ושאל אותו רבינו הקדוש
מה זאת שחזנו מתפלל והשיב כי נפל
ממדריגות שהיה לו מאז ואינו יכול לכוון
בתפלתו כמאז שהיה לו גדלות המוחין לכן
נחשב בעיניו כמוליא ש"ס לבעלה ח"ו.

והשיב לו רבינו הקדוש בזהו הלשון. כתיב
(בתהלים פ"ז) ה' יספור בכתוב עמים ולמה
לא כתיב בכתוב עם אמנם ידוע דאנחנו
בני ישראל אין לנו נומערין על חשבונות
רק הכל נכתב בלשון הקודש מאחד עד
אלפי אלפים. אבל האומות יש לרם בימים
וגומערין על חשבונות ויש ג"כ הגלגל נומר
שנקרא נאָהל והוא אינו מראה על שום
חשבון בפ"ע גלגל אך כאשר יכתוב איזה
נאָלען ואח"כ יכתוב נומער המראה על
חשבון אחד אז לפי כמות ומספר הנאָלען
לפי המספר. כן יתברר החשבון עד אלפי
אלפים ורבי רבבות. כן הוא בהורה ובתפלה
ובמלות ומע"ט. אם עושין בכוונה הראיה
הוא טוב. ואם אינו בכוונה אינו נחשב
כלום. והוא רק כמו נאָהל. ויש תקנה
לזה ג' אופנים ה' שיחפלו או ילמוד ויעשה
יאות פעם אחת בשנה בכוונה שלימה. אזי
מעלה

(עא) אחריו פטירה הרה"ק הנועם אלימלך
ז"ל בקשו ההלמידים לקבל

עליהם לרצ את אחיו הרה"ק רר"ז ז"ל והשיב
להם. קרא כתיב ונהר יוצא מן העדן להשקות
את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים.
והתור' היא נלחיות. ומרמזה בעליוני' ותחתונים
לכל הדורות. העדן הוא רבינו ישראל
בעש"ט נהר הוא תלמידו הר"ר דובער
המגיד ממעזריטש. גן הוא אחי הנועם
אלימלך וזה נהר יוצא מן העדן להשקות את
הגן העיקר בתלמידיו ומשם היינו מהנועם
אלימלך יפרד והיה לארבעה ראשים אחד
מין הקדוש מצובלין וצלה"ה השני
הרה"ק מקאזניץ ז"ל השלישי הרה"ק הר"מ
מרומוז הרביעי הרה"ק מאפטא ז"ל ואינם
לריכים לרצ זולתיהם (סס באות שע"ג):

(עב) שמעתי מנכבד אחד שבעלמו
שמע מרצ גדול אחד.

שהיה אבד"ק דעבענקא והיה בן ל"ו שנים.
ואמר שבעלמו שמע מפ"ק מאדמו"ר
הקדוש מצובלין וצלה"ה כי פעם אחת
עלה בדעת איזה מחסידי רבינו הקדוש
הנ"ל לנסוע לקאזניץ להמגיד הקדוש מקאזניץ
להכירו. אולם פחדו שלא יהיה הקפדה ע"ז
מרבם רבינו הקדוש הנ"ל ואמר להם הרב
הנ"ל מדובענקא שהוא ילך עמכם לשאול
את רבם הקדוש שבעלמו וכן עשה והלכו
לרבם הקדוש ושאלו אותו באשר שעלה חשק
בלבם להכיר את המגיד הקדוש מקאזניץ.
אם יתן להם רשות לנסוע לשם. והשיב
להרב הנ"ל בזה הלשון. אויך מיר ה' חסיד
עבר פרעגט זיך אוב ער זאָל פאָרין קענין
דעהם מגיד פין קאזניץ. היך בין גיוועזין
ה' יונגער מאן בין איך גיכאָרין קענין אלע
נדיקים ובפרט דעם מגיד הקדוש עכ"ל

לעשותו שותף בעסק טוב כדי להעשירו לא ראה רק בעסק מעלעלין קטנים ופחדו
מאוד ממנו כי לא נשא פני איש עיי"ש עוד באריכות בדברי הרה"ק מסראלק.

לדקינו. והביא ראי' פ"י כי שפיר'ם היה
הגם על ידי מדרכי שגא מורע של שאל
ועשו הפייטנים קרובין על הש"ע על כל
זרכה. ועל שני הזרכות היינו ולירושלים
ואת זמח כללו לאתם צפוט אחד לשניהם.
ודומה כמו שלא עשו על את זמח דוד שום
פיוט. מפני שאפילו הפייטנים יראו לערב
זכרונם של דוד ציו"ט של שאל. וגם ציוס
הושענא רבה שהוא אושפיזא של דוד ועשו
הפייטנים פייט אחד זלשון למען והזכירו
שם כל השופטים והלדיקים הגדולים אשר
היה מחמילת מחשלת צ"י עד סופם וגמסר
שם שם של שאל המלך והוא מפני שהיו
יראים הפייטנים לערב זכותו של שאל
המלך ציו"ט של דוד המלך בעת אושפיזא
וכך אמר אדמו"ר הקדוש זצרה"ה
להחסידי הג"ל זצ"ל. איך לא יראה לחצר
שני השמות האלו ביחד לילד אחד. הנך
רואה כי אפילו הפייטנים היה יראים מזה
אח"כ ראיתי בשנות אליהו של הגר"א על
מס' זרכות ר"ג אומר בכל יום מחפלת
אדם שמ"ע. וכ' שם דמהירושלמי מוכח
דבראשונה בזמן התנאים לא היה עדיין נתקן
זרכת את זמח לאומרה צפ"ע רק היה
נכללת ביחד עם זרכת ולירושלים והביא
ראי' זו מהפיוט של פורים שלא עשו
הפייטנים להשני זרכות הג"ל עכ"ל הספר
לקוטי לצי :

עוד נעתק ע"י הרב הג"ל מכתבו
הרב ר' חיים ליבערזון
ממשערנאביל וז"ל בשם הר"ק מרוב"ץ.
פ"א הראה לו הרב דשם גט פטורין הנשלח
ואמר הר"ק שהוא פסול ושאל אותו הרב
מפני מה ואמר להרב מפני שהעד החתום
עליו אין לו שערות ושלחו את הגט פטורין
בחזרה ובדקו את העד וכך היה עכ"ל :

מה שכתב ארי הרב המה"ג וכו'
מ"ה זאב דוד הכהן אבד"ק גארשקוב

שרום לכבוד ידידי בלי מבירי החסיד

הנופלג

מפלה המ' לשאר'ץ הראוי ונחשז הכל כמו
אם נעשה הכל זכוונה נאזה. אופן צ'
כשעבר יוה"כ אחד זה ויוה"כ מכפר נחשז
ג"כ כאלו נעשה הפ' זכוונה עובה. אופן
ג' אם מדבק את עגמו ללדיק הדור אחת.
מפלה גם כן הכל. אמנם בזה הכל אם
עשה מלות או למד או התפלל אף שאינם
זכוונה הראוי יש להם תקנה ע"י הכל אצל
כשחיו עושה כלל איזה תקנה יש להאים
הזה וזה כירוש הכתוב ה' יספור עמים
היינו כמו חשבות העמים. שיש אללם
מיספר נאזה שחיו נחשז כלל צפ"ע למספר
אולם אם יעמדו אללו איזה חשבון ואף
שחיו עולה רק אחד נחשז למספר רק
צלירוף הנאהלען כג"ל כן הוא בתורה
ובתפלה ובמלות ומע"ט ע"כ שמעתי מהישיב
הג"ל. שז ראיתי שתוכן הדברים מבואר
כן גם בספר טעם אלימלך פ' זראשית
באופן אחד קלת יע"ש ואולי זה הזכוונה
שאמרו צפ"ס לעולם יעסוק אדם בתורה
שלא לשמה שמחוק שלא וכו' והיינו שלא
זכוונה הראוי ומיושב בזה קושיית היום' שם
עכ"ל הרב הג"ל (ועד"ז פי' הגאון מפלונסק
ש"י פי' הכל הכלים אחד קהלת. היינו
הכל כמו נאליין אצל רק באם הבר הב' אצל
ע"י הורה ומלות נהעלה הכל לטוב
(עד) גם העתיק לי הרב הג"ל מספר
לקוטי לצי מהרב ר' לצי הירש

מיאנאווא וז"ל הרב דפה הגאון הגדול וכו'
מ"צ זל"ל. סיפר לי מעשה שקרה בימי
הרב הלדיק הקדוש מלובלין היות חסיד
אחד מחסידיו לובלין נחלה אללו ילד אחד.
ונסע להרבי ללובלין להזכירו שיתכלל עבודו
ונתן לו פתקא על שם הילד. ובעת שקרא
הרב הג"ל הפתקא ראה ששם הילד הוא דוד
שאל ויתמה מאוד הרב הקדוש על אבי הילד
שקרא אותו בשם זה לחצר שם של דוד
עם שם של שאל ביחד ואמר כמו שהיה
פרידה גדולה צנייהם כך לא נעשה שלום
צנייהם אף עד עתה. עד אשר יבוא משיח

לצית האנשים. והלכס אחת דודתה **הר"ל** ואמר לה הרבי צתי למה לך להביא **החפץ** אם רולית את להכיר אותו אלייר לך **אוסר** כהווייהו וכלורתו (הגם שהרבי ג"כ לא ראה אותו עוד מעודו. והתחיל למד בהיר ממטה למעלה לכוון גדולו כמדתו ואמר כך קומתו. והסידף. והולך בשלףפראקיל ארום. ובשאלעק משי סביב לוארו. והגם שיש לו אלל העין שתי זימער שפרענקעליך. הוא משום שהוא יפה תואר מאוד נראה בו כזאת. וא"כ יכולה את לחתום וזאת רלחה הלדקה מרת חנה ע"ה הנ"ל לפרסם עיניו הבדולחים קבל עם. וליומה שתתמוס הכלה וחתמה ואתר הסעודה ליוה הרבי מרברלין לבני שלכו ללוות את מחותנו המגיד הקדוש מטשערנאציל לאכסניא שלו. והלכו עם המגיד הקדוש צניו וצני הרבי ובמהלכס שמע הרה"ל הר' זושא הנ"ל שאחד מצניו של הנוגיד הקדוש שאל לאציו הקדוש זי"ע הלוא אמרת לנו שהבך יחיד בדור. וכעת ראינו מן מחותנינו מעשה כלא הראוי רק ליחוד הדור השיב. אני יחיד בדור לענין נטירת הצרית קודש ומחותני ג"י יחיד בדור בהעניינס צבורק הלך הרבי מרברלין לקבל פרידת שלום ממחותנו. צואו אתר אחד לחברו (במכוון אינו זוכר מי למי) חשצתי דרכי וגודע לי שיש לנו שם מרדיין. מחמות כי כתיב צתוה"ק השמר פן תשכח את ה"א. והשמר פן אינו חלל ל"ת. וצרגע אחת שאס חו"ש שוכחין צהבו"ת עוברין על ל"ת ונקראין מרדיין חו"ש. השיב השני מבואר צמשנה זית הנטיפה צשעתו הינו שכחה מפני שיש להס שס. כן צזה לא שייך שכחה ואמר לו החייתנו.

(עז) **עזר** כהב לי היצ הנ"ל וז"ל שמעתי מפי אחד ששמע מחברו וחברו מהרה"ל הר' יחיאל הלוי שליט"א בהצד"ק אוסטראחאלי שצוד קודש התמטת הגאון ר' הלל ליפשיץ ז"ל לאצד"ק לוצק היה דעות לקבל את הרב מאוסטראחאלי

זכס

המזלג וכו' וכו' מו"ה **משה מנחם מענדל וואלדען נ"י בקערלין**:

אחדות לא אסנע את פ"ע מלהודיע כ"כ מה שרשום בזכרונני טכ"ק רב האי גאון הגדול והקדוש רשכבה"ג עיר וקריש החמה **מרברלין** וצוקר"ה זי"ע א:

(עז) **סיפר** לי איש אחד ששמע מפי הרה"ל הר' זושא זל"ל נכדו של הרבי מרברלין זי"ע שצעת השתדך הרה"ק הר' יוסף זל"ל מטארטשין בנו של הרבי עם המגיד הקדוש והטבור מטשערנאציל זי"ע שהה"ק הר' נחום ממאקדוב זי"ע היה חתנו של הרה"ק מטארטשין זל"ל והגבילו מקום כתיבת התנאים בעיר הארחוב צרוסיא וכסעו צלוחת חדא עם הרבי צניו. וגם צתוכס היה הרה"ל הר' ישראל זל"ל ואשתו הרבנות מרת חנה ע"ה ובניהם הרה"ל הר' זושא הנ"ל שהיה עוד צימי צחרותו אז. וכ"ז סנכסעו צפולין רעשה הארץ לקראת הרבי מרברלין וצבואס צפנימית רוסיא יותר רעשה הארץ מהמגיד הקדוש מטשערנאציל ורלחה הרבנית מרת חנה הנ"ל להודיע צשער צת רבים גדול קדושה הרבי מרברלין ועשהה צגודל חכמות צאוכן זה היות שמרברלין לקחו אתר הצחולה הכלה. ומטשערנאציל לא לקחו עםס העלס החסן. וכאשר כתבו וחתמו התנאים שלחו מעצרת ישראל לעצרת נשים על ידי משמש אחד שהכלה תחתותם על התנאים אז אמרה הרבנית הלדקה מרת חנה ע"ה הלוא הכלה לריכה לחתום תחת חתימת החסן ואט החסן לא חתם לא שייך שהכלה ר"ת קידס לו והמשמש הלך חוצה בהצבתה זאת וזאת היטה נראה צעיניהם כהמחאה על מה שלא הביאו אתס החסן כמו הם שהביאו הכלה. הגם שהיטה נטרה צעיניהם ככת ח' אז היה הרבי מרברלין לקרות הכלה

„הלכנו“ זה מחילה וכן השיב להם הרוואה. שהאמונות נמלאו. א”כ דרכם לא היה עבור זה רק הלכו כדי לחשוף את שאל למלך ונכנסו הדברים באזני האיש כי הבין שאליו ירמזו מיליו וילא לחוד והתפיל עוד לשאל במשפחה החתן וגמלא פסול רח”ל ונתן חלי נדן קנס ופטרו ושוב נחקר בהרבי מלובלין. וישב שם כשנה תמימה את זה מלא כבוד בפנקס הקהילה כן שמעתי

(עז) עוד כתב לי הרב הג”ל ז”ל זקני הה”ל הר” אליעזר ליפמאן ז”ל משטקטשין (מגזע הרבי ר” נפחלי כ”ן ומרש”א ז”ע) בדרך מהלכו ללובלין למורו ורבו היה חמיד דרך עיר לעלוב שם היה משכן קדשו של הה”ק המפורסם ר’ דודיל מלעלוב ז”ע. שהיה ביניהם הבהה גדולה ועלומה לאין שיעור (ובאמת לבסוף נעשו זה עם זה מחותנים שלאחר כעירתו של זקני הה”ל ר’ ליפמאן הלז נשחר בנו הוא דו”ז הה”ל ר’ יחיאל אלטר ז”ל אבד”ק חיוואלנק עוד בחור קודם נשואו. ולקחו הגהלה”ק הר” יעקב ז”ל אבד”ק חיוואלנק ולפטק לחתן לו. והלדיק ר יעקב הלז היה בן בנו גל הרה”ק ר’ דודיל מלעלוב ז”ע) ופעם אחת בדרכו ללובלין דרך לעלוב לא מלא את הרה”ק ר”ד מלעלוב בחדרו. והלך לחפשו ומלאו מתכלל בעליה שט”ג ביתו עבור כי לא היה לו להביק ר”ד טלית ולא היה לו מעות לקנות טלית והיה מתפלל בסדין. ומכ”מ אכלו ציחד כחוק רעים אהובים. ואך מרעיון זקני ז”ל. לא נ”כח אף רגע העג”נ הגדול שמחמת דחקת ידידו האהוב אינו מתכלל בטלית כראוי. ובפרט לנצח קדישא ופרישא כמוהו. ובפרידתו לשלום. והלך הליה דרכו לובלינה ברעיוניו הנ”ל. אמר במחשבתו שאם יתמי טלית וליזית כד”ת יתן כל המעות שהיה איתו על הולאות ללובלין. וכן היה שנמלא לקנות טלית של ארז

וגם לבס וכתשר לא נכנס הענין בלבו. אמר שכתשר הוא בלובלין רנינו לראות את כנקם הקרל מלובלין שהוא דבר יקר ועתיק והביאו לו וכתם הפינקם וראה שם מעשה כוז באשר רתקנה בלובלין מקדמה דנא מן הגאון הר” שחול מרגליות ז”ל (בן המאיר נתיבים ז”ל) האבדפ”ק שלא להתפלל במנינים כרעים רק בבהכ”נ משום תיקון הבהכ”נ אך למען האיש לדיק וקדוש-הרב ר’ יעקב יצחק הלוי הורוויץ זללה”ה התרנו הדבר הוא בסיכית ראשי הקהל להתפלל אללו צבית מדרכו מניןקצוב. עבור כי ראינו כי רוח אלוקים מחנכט צו באשר שהיה מעשה שח” איש אחד בשליחות וכת הרשאה מגביר אחד נעשות שידוך בלובלין עבור בת הגביר הנ”ל והאיש יהיה היה ת”ח גדול ועשה התקשרות התנאים באשר שציתן החתן והוטב לו מחוד וכן שאל עלמו על המשכחה והכל היה טוב וקודם נסיעתו רלה לתהוה על קנקנו של הרבי מרובלין ז”ע כי הוא היה מתנגד ובביוי שאל לי הרבי וצ”דה”ה מה יעשיך פה והשיב שצא לעשות התקשרות שידוכין בכח הרשאה מגביר אחד אך קודם נסיעתו רולר לדבר בדברי הורה עם הרבי. אמר לו מ ר” צודאי קרית איור לו הן. אל”כ חשאתך פכוק בנביאים הראשונים בעת שרלכו שאל ועמדו לבקש האהבות ובאו אל שמואל הרוואה שאלו לו שיאמר נהם הדרך אשר הלכנו זה הלוא היו גריכים לידע הדרך אשר ילכו זה להלאה לבקש האהבות הכל הדרך אשר הלכו מקודם ידעו ולא היו לריכין לשאל וראיש הלז אשר מקודם היה כשחוק בעניו ששואל חותו כחוק בנביאים ראשונים אך כאן שלח ידע הכירוש. שאל מהרבי הכירוש. אמר לו הכירוש כך כיון ששאל הבין כיון שלא מלאו ההפונות בודאי תכלית כוונתם נא היה למלא הרתונות. אך לחכלית אמר אי”כ שאלו לרואה שיאמר להם הדרך אשר

פקיחא. ואמר הלוא ידוע כי חותמו של הקב"ה אחת ומדלא חתם אחת ש"מ שקר הוא ואחר ג' פעמים שקר. והמתנגד שסם הקלף בללחתו היה שס בואתו מעמד. לראות סופן של דברים כי שיפרו המתנגדים בנכסם כי בעת יתן אמון לזה. ועוד יראה לכל העומדים כי הוא משיח וכאשר ראה כזאת נפל ונתעלף והקיטו אותו. וסיפר כל הענין ונעשה מחסידיו ע"כ.

(פ) **עוד** כתב לי וז"ל בעת שדברו נכבדות לכ"ק חותני זקני הגאון הגדול והקדוש המפורסם הר' לייבש מאופלא זי"ע. עם הנדיקת מרת לאה זל"ל (שהיתה נקראת בשמה היא גיטע לאה) בת כ"ק חו"י הגאון הקדוש המפורסם הר"ר ראובן הלוי הורוויץ זי"ע מוזא-גאול' (אשר מהם נולד כ"ק חותני אדמו"ר ההגה"ל מוהרי"ח מאורזוב זולק"ה זי"ע) אמר אז הרבי מברב"ץ לתלמידו הגה"ק מאופלא. שמסכים לזה שנקיים הפסוק. וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי. וכן ידוע להוי שהרבי ר' ראובן מוזא-גאול' הוא קרובו שהוא (הרבי בנמו) הוא דור עשרה לשל"ה הקדוש והר"ר ראובן הוא דור י"ד לשל"ה הקדוש. וכן הודיע לו שלהר"ר ראובן יש לו נשמת ר' המנוח סבא בן היה דבריו הקדושים של הרבי מברב"ץ וצלה"ה.

(פא) **ער** כ"ק חו"י הגה"ק הר' לייבש הלוי מאופלא זל"ל אמר שיש לו לורת אברהם אבינו ע"ה והחוסם הוא מכיון כמו אה"ה.

(פב) **ג** כתב לי הרב הגל' שההר"ק מוהרי"ח מקאזיזיר זל"ל סיפר בבואו פעם הראשונה ללובלין היה בטודת ר"ח. והוא ישב על ו' אלל הכבוד וכיריים. ובחור הסעודה ראו המשימים של הרבי כי חסר מזלג כהך מן השולחן. וחשדו אותו. והיה מוסכם בדעתם שאלה שילך הרבי מן השולחן יבו אותו עד שיודה. והיה

ארץ ישראל עם לי"ת בעד עשרה ר"כ כמספר מעותיו שהיה לו. ונהן כל העשרה ר"כ. והלך בחזרה ללעלוב ונהן לו רטלית. וגדול השמחה שהיה לו להה"ק מלעלוב ח"א לתאר אך זקני זל"ל לא היה יכול עוד להיות זה הש"ק בלובלין. כי היה לר"ך לחזור לביתו לשטעקעטשין ליקח מעות אחרים. ולא היה בכדי שיבשה לבוא על שבת ללובלין ועל שבת השני ר"ה בלובלין וכאשר דרך על מפתן צה המדרש הקדוש של נ"ו ודברו הרבי מברב"ץ זי"ע נתנו לו החסידים מכיריו שלום בשמחה ושאלו לו אפשר יודע הוא לפתור החידה. ובשבת הקדוש בכל הג' סעודות בעת שהיה הרבי מחלק יין לכל אנשי שלומיו היה מחלק יין ג"כ עבור הר' ליפמאן משטעקעטשין וזהו אללם לפלא גדול כי לא היה שם וסיפר להם כל המעשה והיה מובן להם כל המעשה. כי עבור שהיה דעתו ורלונו להיות שם בלובלין בש"ק. אך העיכוב שהיה מחמת אונס מלוב ומעלה עליו הכתוב כאילו עשהה ובחזרה חזה הכל

(עט) **ג** כתב לי הרב הגל' וז"ל בחור כל המעשים שעשו המתנגדים להרבי מברב"ץ וצלה"ה לנסות אותו עם יין נסך וכדומה. עשו פעם אחת באופן זה. בקשו קלף לבי מעובד באופן נעלה שאין דוגמהו בכל העולם. וכתבו עליו בזה"ל. נפל פיתקא מן שמיא. יעקב יצחק בן מאמיל משיח נאום (יקי"ק) השם ככהבו) ואחד מן המתנגדים הניח זאת במלחת המלבוש שבת של הרבי והמנהג היה אלל הרבי. שבעליתו מן המקוה ביהי פניא דמעלי שבתא הלבישו המשמש את בגדי השבת כסדר מקף רגלו ועד קדקדו הקדוש. ובהלבישו המלבוש עליון של שבת. היה הרבי ממשמש בבגדיו. כדי לקיים דברי חז"ל לר"ך למשמש וכו' הגם שלא הלך בזה הבגד כל ימות השבוע ובהמלאו זה הפיתקא לקחו לקרותו והציט בו בעינא

הלדיקת אשת המגיד הקדוש ז"ל. וכאשר ראתה אותו הלכה לחדר המגיד הקדוש ואמרה לו תדע שיעקילע שלנו ישנו צפה השיב המגיד הקדוש אם כאן הוא יבוא לבהמ"ד ובה לבהמ"ד ונתנו לו מלות ויין כמו לכל שארי המסובין. וקודם ביאת המגיד הקדוש להסדר. פתח המגיד הקדוש ז"ל את פתחו לבהמ"ד. ואמר הכינו עלמיכם לשמוע הסדר של המגיד הקדוש כי מלאכים שרפים ואופנים באו לשמוע הסדר של המגיד ואח"כ המתינו כחלי שעה. ובתוך זה הזמן הרהר תשובה בלבו ועשה מה שעשה. ואך כאשר פתח המגיד הקדוש ז"ל את פיו הקדוש יאמר כהא לחמא נרדס הרה"ק מראדזמין בשניה ונתעורר בעת שאמר המגיד הקדוש ז"ל הברכה גאל ישראל. והיה לו ע"כ מזה. ע"כ ביום שבת עלות בנפשו. וישן כמעט כל היום כדי שלא תחטפו שניה והיה בלילה הב' כמו בלילה הא' שחלי שעה קודם אמר המגיד הקדוש ז"ל הדברים הללו. והוא ישן מן כהא לחמא עד גאל ישראל. וראה ששם לא יוכל להיות פסח ע"כ בשנה הב' נסע ללובלין על פסח והיה י"ב פעמים תג הפסח אלל הרבי מלובלין

(פה) ג כתב לי הרב הנ"ל ר"י שחנתו של הרה"ק הר' יעקב מאפטא ז"ל (הנ"ל) באות ע"ה מחו' של זקני הה"ל הרא"ל משעשקטשין ז"ל) היה הה"ל ר' קאפיל (חנתו של הגה"ק מאפטא בעל אור לשמים) ז"ל בן אחותו של הרבי מלובלין זצ"ה סיפר כי עוד בימי חברותו. כשראה ש'הרבי מלובלין דודו מוכה וחושב המלות. ואמר על זאת המלה "לדיק" ועל זו המלה אומר "רשע" כידוע. היה אללו לפלא וראה לבחון זאת. בשנה השניה אמר לדודו שהוא רוצה להיות רעדלער בע"פ. וכונתו היה לידע וראה לעשות סימנים כדי. שיברר לו הדבר על צוריו. אך לא היה אפשר בשום אופן. אך ראה

היה ירא מהם ומאגרופם. פעל בזה שהרבי רגיש בזה. ואמר הרבי לכל אנשים ובתוכם המשמשים. מי שרוצה להכיר אר"ה יביט בצורת האיש היושב בין תגור לכיריים ושזב לא חשדו אותו.

(פג) עוד כתב לי שסיפר הרה"ל הנ"ל ז"ל. שפי"א במעודת ר"ה ישב בהש"חן מכוון נגד הרבי מלובלין. ונתנו לו לאכול בארשטן והניחו צ' כפות. אמר לו הרבי המתן עד שיבוא עוד אחד לאכול עמך והמתין. וזה הב' היה אליהו הנביא. אני יודע זאת. וגם הרבי צודאי ידע. אך אם ידע שאני ג"כ יודע. זאת אני יודע. כן שמעתי מפי אחד ששמע מפ"ק הרה"ק מקאזמיר ז"ל.

(פד) ג כתב אלי הרב הנ"ל שהרה"ק המפורסם הר' יעקב מראדזמין ז"ל. היה בימי אברכותו בקאזניץ. שהיה רגילו להיות על חג הפסח אלל המגיד הקדוש מקאזניץ ז"ל. והיה שם במכוון איזה שבועות קודם כדי שלא ידחה. כי שמה היה עבודה קשה לפעול אללו שניות להיות שם על חג הפסח. והיה שם אהוב להם מאוד. ובערב פסח באו איזו אנשים מהגלילות שסביב קאזניץ לאפיית מלות לקאזניץ ליקח אלל המגיד הקדוש איזו מלות להסדרים. ובתוכם היה איש אחד נכבד וחסיד בשמו ר' חיים. ולאחר לקיחת המלות אללו. אמר לו המגיד הקדוש ז"ל לקח לך זה האברך (על הרה"ק מראדזמין הנ"ל) על פסח. וברוב שמחה לקח לו על מרכבתו שיה" לו אורח הגון על פסח. אך הרה"ק מראדזמין ז"ל נסע עמו בעג"ל. ובאם הדרך לקח עלה לנפשו ודלג מן המרכבה לחוץ ונס בחפזון העירה קאזניץ ולא הלך לבהמ"ד של המגיד הקדוש ז"ל. רק לבהמ"ד של הקהל. וגביר אחד לקחו על פסח לביתו. וקודם שהכינו הכל להסדר הלך הוא לחצר המגיד הקדוש לשמוע מה ישמע שם. ובהגיע להחלל פגש בהרבנית

לא יתנו לו רלה ללא עס הכללים כי החזיק השק על כתיפו. עד שהרבי אמר לריך ליתן כי הוא כבוד שבת וכאשר נתנו לו צריך בקול רם ברכת שהג"צ ושמה. אמר הרבי בודאי זאת הוא מלאכת הראשונים ע"כ :

(פו) **כתב** לי ידידי המופלג החסיד מו"ה אהרן יוסף ליכטענשטיין ג"י מפראשאוויץ ששמע בשם הרה"ק רבי יוסף זל"ל מעיר חדש. פ"א כשיספרו לפניו על לדיק אחד שהתחיל להנהיג עדה וזממה ואמר כשהייתי פ"א חלל הרבי זללה"ה ודברתי עמו ביחידות ואז מנה לפני בשמוותיהם כל הלדיקים שעתידים להנהיג עדה שיחנולו בעולם עד עקצתא דמשיחא. ואת הלדיק הזה לא שמעתי בין המנוים ש"מ שאין כדאי והגון לכך עכ"ל :

(פח) **בספר** טהור רעיונים בסקדמה וז"ל פ"א הלשינו על אדמו"ר הקדוש מלובלין זצלה"ה מלשינות שקר ובעבור זה הרמיק דוד לנסוע לליציוונט. והי' שם דר"ה גם אה"ז החמ"ס ז"ל היה עמו והיו מתפללים בביתו ואדמו"ר הרבי מלובלין זצלה"ה עקר רגליו ואה"ז ז"ל עוד שהה בתפלתו וזוה על הש"ץ להמתין על אה"ז ז"ל עד שיגמור הש"ע ולאחר שערך רגליו אה"ז ז"ל. אמר לאדמו"ר ז"ל כי המלשין המבקש את נפש אדמו"ר חלף ועבר מן העולם ואמר לו אדמו"ר זללה"ה אחת אחת ע"כ -

(פט) **בספר** לקוטים חדשים דף ל"ג וז"ל שמעתי פעם אחת הי' הרבי מלובלין זצלה"ה יושב חלל השלחן והי' חללו מעט אנשים וגער הרבי זללה"ה למה דחקו חללי ? ולא הבינו את דבריו מחמת שהי' מעט אנשים ולא היו דוחקים כלל ושאלו אותו למי הוא מדבר הדברים האלה ואמר להם איך שיש לו אז בגן עדן והעלו אותו להיכל גדול שהיה שם לדיקים ושאלו אותו מהיכן זכית לבוא חללינו ואמר להם

ראיה אחת. שבמהלך אחת שהמגלגלת הייתה נקבה (כי גם נקבות היו חלל המלות) ובחור אחד שמק אליה (לא בשחוק של מלה) בעת הגלגול ועשה סימן להכיר את המלה. והי' קאפיל בעלמו נשא השק עם המלות לדודו אחר האפיה והגם כשבא לחדר הרבי היה לו חרטה ע"ז כי שמא הרבי מציט רק לענין כשרות המלה לא לענין כזאת. אך מה שעשה עשה. וכאשר הרבי בא לזו המלה לא נגע בה. רק לעק בקול זרקו זה המלה כי ריח ניאוף ר"ל נודף וידע אז האות של דודו הרבי זצלה"ה והרבי צריך את במו שיהיה לה בעל המאור לכל העולם. וזה היה בעלה הגה"ק מאפטא זל"ל :

(פר) **עוד** כתב לי הרב הנ"ל ששמע זאת מדודו הרה"ק חו"פ הנגיד ר' יקותיאל ישעיה ג"י רוזנבערג מוואדיסלוב (מגע הרר"ג כ"ץ ומהרש"א זי"ע) שהרה"ק מראשנין זל"ל רלה פעם אחת לשמות דוקא מכוס של קידוש הרבי מלובלין זצלה"ה אשר היה קפידא ששום איש לא ישתה ממנו. עשה בחכמתו היות שהיה שם ערל אחד שהביא כללים על ש"ק להרבי זצלה"ה הקדים עלמו להערל. ולקח חללו והוסיף על מחירו שיהיו לו מלכוש שלו (שקנה מישראל בלי שטטנו וכובע שלו). וטטף את דיוקנא קדישא שלו. ובא עם הכללים ואמר כלשון פוליש. רלוני לראות את הרבי. ואז אמר לו את הכללים. והיה אז דוקא עם יקר על הכללים שהיו יקרי המליאות. והלך המשמש להרבי. והרבי מתחילה לא רלה לבטל עלמו אך משום קדושת שבת שא"א באופן אחר הרשה לו לבוא לחדרו ובא לחדרו והביט בחדר כמו אשר לא היה שם מעולם. ואמר רלוני רק בכך סכום (שהיה חזי מהמחיר) רק רולה שרבי יתן לו י"ש. ונתנו לו כלליות ואמר שהיא קטנה ועל אחר אמר שהוא גדול. רק רמו באלבטו על כוס של קידוש. ואם

התיישב והלך ג"כ להרבי. וכשבא להרבי ונתן לו שלום ראה שהשלחן מלא מעות מפדיונות שנתנו להרבי זללה"ה ושאל המגיד להרבי מה זה שאני דורש להם איזה ימים ולא נתנו לי עדיין מעות. ואחס עתה באחס ונתנו לכם מעות ואמר הרבי זצלה"ה מה שצכל אחד בלבו מביא ג"כ להאחר שהוא זה בלבו ואני באמת אני שואל המעות. ע"כ אני מביא ג"כ בלבם שיהיו שואלים את המעות. ע"כ נותנים המעות לי אבל אחס אוהבים המעות. ואחס מביאים בלבם אהבה למעות. ע"כ אין רולים ליתן לכם המעות.

(צג) עוד שם וז"ל שמעתי פעם אחת היה הרבי זצלה"ה מרובלין אלל הרה"ק ר' ברוך זללה"ה ממעזבין. והרה"ק ר' ברוך היה מתנהג שהיה ב"ב ג"כ יושבים אלל השלחן. וכשי שב הרבי זללה"ה מלובלין אלל השלחן ישבה בתו של הרה"ק ר' ברוך כנגדו והביטה בפניו. והרגיש הרבי ותיקף פירסה נדה וברחה מהשלחן. והרבי ר' ברוך זל"ל הקפיד ע"ז למהגירש אותה ואמר הפסוק העבר עיני מראות שוא היה לו לכתוב העבר עיני משוא הפשט הוא שהשוא יכול להיות סמוך לו אבל עיקר שיעבור עיניו שאל יראה בשוא ובצוקר לא ראה הרבי זללה"ה מלובלין לילך להשלחן ולעת ערב בס"ש שלח הרה"ק הרבי ר' ברוך זל"ל אללו שיבוא אללו ויגלה לו רזין דאורייתא והשיב הרבי עיקר אללי שיתרבה כבוד שמים וזה עוב אללי מרזין דאורייתא (מן) אות פ"ח עד ז"ג ועד בכלל העתק לי ידידי הנ"ל הרא"י ג"י)

(צד) כתב בספר עשר אורות דף מ"ב ע"א מחו' הרב הגאון הקדוש האלקי רשכב"ה רב רבנן אשר רוב לדיקי דורו השכימו לפתחו מרן מו"ה יעקב יצחק מלובלין זוק"ל אשר מרן הגאון רשכב"ה מו"ה אברהם יהושע העשיל מאפטא זל"ל העיד עליו שמימו לא הגביה ריסי עיניו בלי

להם אני איש פשוט. אבל יש לי בן מדיק שהוא אוכל היטב והוא העלה אותי אלליכם. ובאו אללי לראות. איך אני מתנהג באכילה ודחקו אללי ע"כ אמרתי להם שאל ידחקו אללי

(צ) עוד שם שמעתי פ"א שלחו שליח בשביל חולה להרבי וה' זה בימות החורף והשליח בא באמלע הלילה להרבי זצלה"ה והיו כולם ישינים. על כן לא מיתו בו והלך אל הרבי. והרבי היה ער ונתן הקוויטיל להרבי. ואמר השליח להרבי אני רעב והלך הרבי לבית המבשלות ולקח שם כל מה שמלא. ואמר השליח להרבי אפשר נתנו לי י"ש כי קר לי מאד ונתן לו י"ש טוב. ואח"כ נתן לו לאכול ואכל. ואח"כ אמר אני לריך לישן ונתן לו כר וכסתות ושכב שם. ומחמת שה' איש מגושם נתהוה ריח רע. וכשהקילו המשמשים היו רולים לגרשו ואמר הרבי זצלה"ה להמשמשים אל תגעו בו. רק יישן עד שיקין בעלמו. ואמר השי"ת הזמין לי מזה של הכנסת אורחים ואחס לא תניחו לי לקיים ע"כ

(צא) עוד שם שמעתי מהרה"ק ר' נטע מחעלים פ"א בא אלל הרבי זצלה"ה מרובלין עש"ק ולא הלך בלילה אללו. גם ביום לא הלך רק בסעודה שלישיית שהיה חשך. אז בא בלע אל בית הרבי זללה"ה למקום שישב הרבי עם החסידים וכשבא ר' נטע שם תיקף הרגיש הרבי זללה"ה ואמר הרבי צוקול רם ברוך הבח ר' נטע. ואמר מעלותו סובר שגם באן יעשה כך לא יעשה כן במקומו. ואח"כ שמחו שניהם יחד.

(צב) עוד שם שמעתי שבעיר אחת היה המגיד מדובנא והיה דורש איזה ימים. ובתוך הדרשה שמעו שאל הרבי זצלה"ה מרובלין להעיר. וברחו כולם מהדרשה והלכו ליתן שלום להרבי זצלה"ה. וכשראה המגיד שנשאר לבדו

דרכו בקודש כי כאשר בא לפניו פתקא של
אדם כשר וירא שמ"ס ה' מסתכל בו ומתבונן
בו. וכאשר בא לפניו פתקא של אדם חוטא
העבירו מעל פניו מהרה לבל יראה בגנות
של בני אדם

(צו) **פ"א** בא העצב ושל עלה כדת מה
לעשות בזהמות שיש לו אם
לשוחטם על החג או ימכרם כי לבו יפחד
פן ימלא טריפות. ולוהו הרה"ק שיכתוב
לו על כל בהמה תוארה וסימנה בכתב ויעש
כן ויקח הרב כתבו מידו ויקרא בתוכו ויגד
על כל בהמה זו כשרה. וזו טריפה וזו
ימלא בה שאלה ואינו יודע אם יפסוק המורה
כשרה או טריפה כי תורה היא ולא
בשמים היא

(צו) **פ"א** ה' הרה"ק מבאדיטשוב אלל
הרב מלובלין ושלל הרב מבא"ד
להרבי מלובלין בזה"ל אינו האבין גיהעטר
אז איבר זאגט רוח הקודש האט איבר דאס
גיזעבן ביח אינו השיבו אז איבר הייסט
מיך נישט זאגין וועל איך נשט זאגטן.
והשיבו הרב מבא"ד איבר מענט זאגין
רוה"ק אח"כ שאל הרה"ק ר' יוסף ז"ל
אם אביו הרבי מלובלין מה יאמר אדוני אבי
כדברים האלה אז ער וועט דין נישט הייסין
וועסטי נישט זאגין קיין רוה"ק הלא זה
כמה שנים אשר אתה אומר ואיך תפסוק
על ידו. השיבו אביו הלא ידעתי ברוה"ק
סיסכים עלי שאגיד רוה"ק גם מלא ולהלכה.

(צח) **בספר** ייט"פ להגה"ק בעל
ייט"ל הג"ל (בדף קמ"ז)
ע"כ) וזה"ל שם למטן דעת כל עמי הארץ
מעלת לדיקים הקדושים אשר בארץ המה
וכי הופיע רוה"ק עליהם להבין ולהשכיל
מלפניו לבות בני אדם הטמיר ונעלם מעין
כל. אמרתי טוב לחוק בספר את אשר
שמעתי מפי קדשו של מוזה"ה [הוא]
הגאון"ק מוהר"מ טייטלבוים זלוק"ל
בעמ"מ יבמת משה על מנ"ך ושו"ת השיב
משה

בלי ימוד שמו יתברך [כמובא בפני זקן על
שקלים] והמגיד הק"ש מקאזיין קראו
חלורים ותומים [עין לעיל במע' קאזיין
אות ג"ס] וידוע שה' נקרא בפי כל החוזה
מלובלין כי ה' נופה ומביט מסוף העולם
ועד סיפו. ופ"א אמר מוריני הרה"ק
מוהר"א מוידעטוב בזה"ל דעם לובלינערס
אויזין האט כזיכול דער ר"ר מלך אויך נישט
גיהאט עכ"ל. וכח הרה"ק רל"א מדינוב
אללה"ה בס' אגרא דפרקא אות כ"ה וזה"ל
בעינינו ראינו מכבוד אדמו"ר הרה"ק
מוהר"ע זללה"ה שכתב ה' קורא מהכתב
שמות בני אדם שכתבו לו ה' מתבונן ברוח
קדשו מפני האיש אם זך ואם ישר פעלו
או בהיך ח"ו. וכ"פ שמעו מפיו שה'
אומר קודם הקריאה לשיקוצה"ו והוא
לדעתי שה' מכיין וכו' עכ"ל שם ובספרו
אגרא דכלה פ' כקודי כ' בזה"ל דבאותן
סי"ב ימים הראשונים דינסן המה כח כללי
לי"ב חדשי השנה. כל יום רומז למודש שלם
אבי הראות יכולין להתבונן בכל יום איזה
מאורעות יהי' במודש אשר הוא נגד היום
ההוא וכבוד אדמו"ר הרה"ק מוהר"ע ז"ל
פ' כותב ברוח קדשו בכל יום מה יהי'
בכל המידע כנודע הדבר בפרטים לחבורותינו
קדש. ובאותה השנה שנחבקש בשיבה ש"מ
במודש מנחם לא כתב רק עד מנחם [יום
ה' דניסן] והענין הוא בפרטים עכ"ל ועתה
מה מני יהלך לאחר מפלותיו ומדריגותיו
הקדושים

(צח) **נודע** כי הגה"ק מוה"ה שלום
מבטלזא ז"ל תלמידו הוא ה'
אמר למדתי לקרות פתקא שנות בני האדם
מהרה"ק מורי ורבי מלובלין הראני בפתקא
של אדם אחד שרש נשמתו באלה הראשון
אם מקין אם מהבל וכמה פעמים ה' אדם
אם בגלגול. ומה פנס וקלקל בכל גלגול
ואיזה כחמא נשתרס ונסתבך בו ואיזה מלוא
לחמנו בו. הראני ג"כ באיזה מזל והללחה
עליו ואם יאליה נחמנה ידיו לא לא. וכו'

איש חלקי מוהר"ם ט"ז זלוק"ל
האבד"ק [אזהעל] מציא כי צעת אשר
להריוה"ק מו"ם אלעזר ניסן זל"ל האבד"ק
דראביטש [בנו של הישיבה משר] לה ה'י'
עוד רק שתי ילדים האחד [הנאווה"ק בעל
ייע"ל] שה' אז ילד בן ד' שנים וה'י' להם
עוד בן אחד קטנה בשמה תנה ראב"ל
ע"ה. וסליחה חמס ע"י איש ארד כהנא
להרבי מלובלין פתקא שקורין קוויטל להרבי
וכאשר קרא הרבי את שם הילד יקוהיאל
יהודה בן רחל בלימה אחר בליא עם שאלט
עם שאלט וברשר קרא את שם הבן
אחר בליא נעבך נעבך. וכאשר פתח בן
ה'י' חמס ביה ובמה שנים כי הגהוה"ק מו"ם
יקוהיאל י"ה"ה בעל ייע"ל זרח והליר ע"כ
הכל ביום הוריתו וקדושתו אשר לורו הלכו
אלכים ייבחרתו ותליר ארץ תכבודו כידוע
לכל. ואחותו מרת חנה רחב"ל כ"ל כאשר
נהגלה והיה לאיש הרב ר' ישראל כהן
ראב"פ ע"ה ית"כ הגאון המשיבס
אבד"ק טהרני בעל המדבר שו"ה מוהר"ם
ובנים לא ה'י' לה וגשרכה רח"ל ע"פ
אביה ואחיה בקיור יום חגל"ה

(ק) ע"ד שם בזהלה למשה הנ"ל
שכאשר ה'י' הגאון בעל
ישמח משה [בהיותו עוד אבד"ק שינאיו]
בלובלין על ש"ק [כאשר ה'י' המעש]
עם הריה ביכירים מהטאבוקי הנז"ל הנה
בש"ק בבקר התכלל עם הניצור בבית מדרשו
של רבו הקדוש בלובלין ושכך שיחו ביחד
עם רבי ותלמידו הקדושים אשר איש את
רעהו יעזרו ומקבלים עומ"ש זה מזה. ואך
באמצע תפלתו צעת אמירת נשחת כ"ח עלה
בזכרונו כי שבת המפתח עומד במוסגרת
התיבה שלו שה'י' מונח שם מועות של
יהו"ים ומורא על ראשו שלא יגבזו הזעות
ההאכסניא ומזבן שלא ה'י' לו מעותיו לשלם
מכיסו כי ה'י' עני צעת ההפלה שוב אח"כ כמו
הדבר הזה צעת התפלה שוב אח"כ כמו
רגעים אחדים התחזק על עמדו והתיישב
בדעה

משה]. סיפר לי כי צעת עמד על המחקר
להבין דרכי החסידים והוטב צעיניו עלה
בלבו קושיא ה' אשר מדרכס לשמוח תמיד
והרי מציאר בש"ע ראוי לכל ירא שמים
שיהא מילר ודואג על חורבן ציהמ"ק. וה'י'
בנסעו לקבל פני רבו הק' הרבי מלובלין
עלה בלבו להתחנן אל ה' הבוחן לבית.
אנא ה' אתה ידעת מחשבותי ועומק לבבי
כי רצוני לכל יקשה צעיני דבר הים נא
עמדי וקומה בעזרתי אשר בבאי רל רגדק
הק' הוא יתרון לי קושיא הנזכרת יי בבר
אמרו חכמים הבא לטהר מסייען וייר
לא אמרו מסייע לשון יחיד דה'י' משיע
ברש"י לבדו מסייע כ"ח מסייעין לשון רבים
ע"כ גם אותו לדיק יסייע לי לרעמדי
על הרמה כך ה'י' עיזוד ברפלה וחשז עם
קונו. והיה כבואו אל היר"ק זללה"ה תיקף
באל אותו מידוע פניכס רעים היום הן
חמת ש"י בש"ע ראוי לכל יר"ש שיהא
מילר ודואג על חורבן ציהמ"ק אבל כבר
אמר החכם זללה בכוני ואכלו בלבי. הן
תרמינו לי כי אנתנו חומרים תיקון חלוא
בצביה ורסכד וטס כל זה הכל בבייחה
וכך למדנו רבינו הקדוש ר"ר במענקא
זללה"ה מנ"ש עכ"י מכל למלך שנשבה
למרחקים ועמד נפוש הלל אחד מחרובי
וכראותו המלך בצביה ילך ובכה מיאין
הכוגית ועס כ"ז שיח כי המלך היה
מההבסן רללו. והנמשל מובן כי השכינה
עמנו ור"ס כי לא ה'י' מהרהוי לגלות הדבר
הזה כדכתיב הלנע לכת עם י"א אבל כבר
אמרו הנז"ל הבא לטהר מסייעין אותו לא
אמר מסייע הלא מסייעין ולריכין גם אנתנו
לסייע עכ"ד כי קדשו של רבינו הק'
מלובלין למוז"ה"ה עכ"ל ה'י' יי"פ

(צט) בתהלה נמשה [הוא מה שסידר
ידי"ג רגליה"ל חופ

בש"ק מו"ם משה דוד ט"ז שליט"א
האבד"ק מ' לאפ"ס רקדמה ארוכה ומחוקה
על ספר ישמח משה על נ"ך מוזיקו הגאון"ק

בא אליו אביו הרב וביקש מהר"ם שידבר על לב בנו לשב לביתו. אכן מהר"ם אמר שאינו יכול להגיד לו דעה זאת. והוא בקש מאביו שלא יכליר אותו ולא יביאנו לעבור ח"ו כיבוד אב. ובזמן קלר המירה הכלה דחה כידוע בעיר הכ"ל עכ"ל.

(קג) **עוד** שם בעיר שהי' הרבי מלובלין בנעוריו בבית מהר"ם היה המנהג שהוא אמר בכל יום הצרכות בקול רם לפני רבו מהר"ם. והוא ענה חמון. ויקראו בו חברים התלמידים. אכן מהר"ם אמר שעל הצרכות שלו עדיין חמון בכל הפמליא של מנהל :

(קד) **עוד** שם כשרי' הרבי מלובלין בישיבה אלל מהר"ם [בהיות מהר"ם בנ"ש] והי' ג"כ ב' שנים אחר הגישואין כדלעיל. והי' יושב תמיד בישיבה בשפל מקום. ולא שאל כלל איזה שאלה וקושיא כמו שאר הבחורים. ולא הביט מד' אמותיו חוץ רק הלך תמיד בשח עינים. והמהר"ם חבב אתו עד מאד. וכמה פעמים עלה על לב מהר"ם ר' שלמה רב מקשהנוב [שהי' המתורגמן של מהר"ם] ה"ך להיות על קנקנו של הרב ר' יעקב יחזק לידע מדריגתו בלימוד פ"א בא אליו עם הגמ' וביקש ממנו לאמר לו פשט בהוספות א'. ואז הבין כי הוא גדול בתורה כי הוסיפו הלז הי' חתום ונעלם רק מהר"ם מקשהנוב למד אלל גדול א' אשר רי' בקי בש"ס וקיבל ממנו הפשט. ויאמר לו מהר"ם מקשהנוב הפשט. ויענהו מהר"ם מלובלין יישר כח והלך לו. ואח"כ בא אליו עוד הפעם ודרש מאנו חוות דעתו באיזה חס' ור"ה ג"כ כי הפי' הי' סחוס ומהוס. ואמר לו הרב מקשהנוב אמר אתה בתחלה העולה על דומך. ויענהו מהר"ם מלובלין למה יאבה מעלתו להבחין אותי בלא אכני באתי לשאול ממעלתכם הפשט האמת. ויגר לו הרב מקשהנוב הפשט ויענהו יישר כח וילך לו. ולא זכה לשמוע ממנו שום דבר רק הי' תמיד דבוק בדביקות נפשא

בדעתו יהיה מה שיהיה וגער בדרגת לבבו ובטח בה' והתגבר על רעיונו ואם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בזה יבז לו. וחזר לדביקותו. ומש"ה עלה בתפלתו לשמי מרום אח"ז בעת סעודת שחרית פתח מהר"ם הרבי מלובלין לאמר. מה זה הרב ר' משה משינאווי עד נשמת הלך אחריו. ואח"ז לא ראינו עוד ברכת יולד אור ואם שוכחים המפתח הכי זה יבלבל התפלה עכ"ל

(קא) **עוד** שם מהר"ם בעל ייט"ל שמת מכי זקינו הנאווה"ק בעל ישמח משה הנז' שאמר על רבו הק' מלובלין שהי' לו כל מדריגות ישיעי' הנביא. ואף שחסר לו בחינת ררך ישראל היינו מה שהי' בחו"ל. (קב) **בם'** שמן העוז מידי"ג ומח"י הגאבד"ק פלונסק שליט"א

סיכר בשם זקנים נאמנים כי הרבי מלובלין הי' בן הרב ר' אליעזר אבד"ק יוזפאף שהי' לדיק גדול. ובכל לילה אחר עבילת מקוה הלך לביהמ"ס לעבדו בקודש ועשה שידוך עם בנו הכ"ל שהי' עליו מעיר קראסניבראד עם נגיד פשוט אחד שהי' מחזיק שם הקרטטשמי סמך לעיר. ובליילה קודם יום החתונה בבעודת חתן ויהלל שהי' נהוג בימים ההם אמר החתן לחבריו שהכלה יש לה פנים כמו נכריות והמה סיפרו זהם לאביו הרב מיוזפאף ויגער בו אביו. וביום הבא הי' החופה וקידש אותה כדמו"י. אכן חומ"י אחר החופה ברח החתן משם וילך לדרכו כל הלילה. וביום השני בא לאיזה כפר שדר שם איש בשם ר' דניאל. והי' לבוש במלבושי שבת כהן מחופתו. וביקש שיחנו לו לעטוס מה כי הי' בתענית מיום החתול יום החופה. ומשם ברח הלאה. וישא רגליו אל הרבי ר' שמעלקא ולאחר אללו שתי שנים בישיבתו. והמהר"ם אמר עליו שקיבל בשתי שנים הללו את נטליו. כי שם למד ח"ט אשר הראיה והדיבור יחי' צלמי לה' לצדו. ובתוך הזמן

הרה"ג מסעראלץ ש"י מעבין הגפילה מהרבי מלובלין ז"ל. אחרי שנת תקע"ד שראו השגת השי"ת בנפול הקיסר נאפאלין עד שלוקח בשבי. רבים נבאו להם כי יתגדל ויתקדש שמים רבם. ולאשר הרבי מלובלין ה' מלפני תמיד לישועה ה' שיבא הגאולה ע"י מלך המשיח צד"א. והה"ק בעל קדושת לוי אמר קודם פטירתו שלא ימן מנוחה לכל הדיקים מדוע לא בא בן ישי. ה' מדובר שהה"ק היהודי יסתלק מהעולם ולהיות להם לעזר בהתגלות העולם העליון. ובעזר המגיד מקאזניץ ותלמידיו הרב המאור ושמש. והה"ק ר' נפתלי הירץ היילפרין אבד"ק ברעזאן ומלא עת רגון ליל שמחת תורה שכל ישראל זכאים אחרי ימי הדין. וזיוס שמיני עשרת שמו בביתו מי דבש. והעמידו כל הלוחות הריקים על החלון. ואמר לאנ"ש כשיהי' לנו שמחת תורה טוב אזי יהי' לנו גם תשעה באב טוב. ואחר ההקפות לזה לאנ"ש להיות בהצית הגדול ולשמוח אותו בעינת פקידת בחדרו המיוחד לו. ונעשו כחרשים ולא שמעו אז לזה הרבי לז' הרבנים צילא שחזים עליו לשמרו. אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר. המגיד מקאזניץ כשהיה רב סוכות. בבית הרב מאור ושמש זר. אכן ושברו זוכי החלונות אמר מי יודע מה נשמע שם בלובלין והרבי לווח בבכיות. פתאום נדמה להרבנים לעקב ובכיות ילד דופק בפנת ביתה ושכחה הליווי והלכה לפתוח הדלת. ובשובה אליו והנה הרבי אינו בבית רק ראשה שחפסוהו מהבית דרך החלון. אנשי שלומו הבינו כי לא דבר פשוט הוא. שלא ה' ביכולת איש להפיל עלמו מהחלון. כי החלון גבוה מחפז איש. וגם כל ימי שבתו בחדרו לערך ע"ו שנה לא התקרב לחלון להביט בשוק. גם כל הלוחות עמדו בחלון על עמוד [הה"ק מהר"ל מאקליקאב אמר שמי שאינו מאמין כי דבר גדול ה' זה. הוא בכלל מתנגד על

נפלאות הבורא ופניו להובים עכ"ל (קה) בעת שהי' הרה"ק ר"ר זושא ז"ל נט וגד בכל עיר ועיר וטרם ידעו ממנו. בא פ"א אל העיר אשר נר שם אבי הרה"ק ריע"ל מלובלין. והרה"ק ה' אז נער כבן עשר שני. וכאש' הר"ר זושא עמד להפלת אחורי החנור כדרבו וראשו מעוטף בטלית. אז הביט הר"ר ברה"ק ריע"ל ולא אמר לו דבר והחזיר פניו להתנור והתפלל כמקודם ויפתחו מעינות תהום דמעות של הנער הזה וזלגו דמעות מאין הפונות שעה ושהים והר"ר זושא לא הביט בו כלל עד שפסקו הדמעות וירד דם אז חזר הר"ר זושא אליו ואמר לו נפש ורוח יש לך מעתה כי נתתי לך. וכעת לך לאחי אלימלך ויהי' לך נשמה ג"כ ומאז נעשה תלמיד הה"ק רבי ר' אלימלך ז"ל

(קו) בימי חורפו כנר את עיניו שצט שנים ראוכות לבטלי יראת ערות דבר אם לא בעת הפלתו ולימודו שהי' לריך להביט בהספר אשר קרא בו והתפלל בו ועי"ז היו עניו כחות וקלר ראית [קורלזיכטיג].

(קז) בעת שהי' אלל המגיד. והנה דרכו של המגיד ממעזריטש הי' להתפלל ביחידות רק בעת הגיע לומר אין כאלקיני לזה לאהוב מנין מזומלם. פ"א נכנס גם הק' מלובלין בתוך הבאים להמנין אז אמר המגיד הק' הביאו לי אחר תחתיו כי הוא בטלן. וילאו לבקש איש אחר ולא מצאו וישאר שמה מהמנין. וכאשר פתח המגיד לומר אין כאלקיני נתעלה הק' מלובלין עד שבקושי גדול הקיפו אותו. ואחר התפלה אמר המגיד הלא אמרתי לכם להביא אחר תחתיו כי הוא בטלן כי כאשר ראה הפמליא של מעלה נתעלה וע"כ לוית להביא איש אחר אשר עיני בשר לו לא יראה מאומה ולא יפחד : (קח) כתב לי ידי"ג ומח' הגאבד"ר פלונסק שליט"א מה שכ' לו

סופו שרש משה רע"ה ומרן האר"י שזכה לרות הקודש אשר לא נראה בזמניו כמוהו ממרן אלקי כדעש"ט עד ימיו לא הי' כ"כ החגלות כמו אללו. ואני זכיתי להיות בלובלן עם אבי זל"ל וילד בן חשע הייתי וראיתי פניו כלפידים ובעת שפחה הדלה לומר כגוונא ראיתי אש מלהטת על ראשו והייתי שמה על חג הפסח וראיתי כזה ענינים נפלאים של רוב"ק מדרגות גבורות ורמות ועבודתו הנפלאה במס"ג אש להבת שלהבת עכ"ל.

(קי) בסה"ק זוהר חי על הזוהר ויקרא (דף ה') כתב

עפ"י הזוהר דשם דמי שאין לו אשה חסור להתפלל להיליא הרבים כי עבודתו פסולה ומוסר ופגום. והרב הקדים מקאזנין ז"ל הי' בן שבעים ויותר שמהם חסרו ולא רלה עוד לישא אשה כי כבר נחטט מזנו הכח לגמרי ושלח אליו רבינו יעקב ילחק מלובלין זצ"ל אומר לו משמי כי באלו ימים נוראים וכן בכל יום כל תפלות שלו לא עלו כהוגן לא נהירין ולא בהירין טיגקיל לגמרי. ואומר לו משמי שישא אשה ותיקף קיים דבריו ונשא עכ"ל עיי"ש: **(קיא) בספר** שארית ישראל דדרוש הי' וז"ל וכן הי' הדרך של הק' רי"י מלובלין כשהיה לומד גמרא הי' לומד דף בעיון ואח"כ הי' חוזר אותו הדרך בדיבור לבד והי' מחבב הדיבור של הגמ' בלי עיון:

(קיב) סיפר מו"ז הגאון"ק מראזלא איך שרבינו הק' מלובלין ז"ל פ"א לקום בהשכמה יותר משאר פעמים כי הי' לריך להקן חיזה דבר גדול וזה לבני ביתו שיקדימו לו בעזרת הלילה יותר מפעם אחרת. והם לא די שלא הקדימו אלא אדרבה ליאשרו ונסתר כל בנינו ואמר מהראוי לי לבעוס על בני ביתי אך מה הי' כוונתי בהקדם זה לעשות רלון קוני גם זה רלון קוני שלא אכעוס:

בספר

על הדריקים כן אמר לו הר' יעקב ליב משם שהוא שמע מפיו ותפשוהו עד אחר חיזו שעות הלך הרב החסיד מו"ה ליוזר מחמפלניק חתן הה"ל הפרוש איש מופת רבי נבי הירשלי מפעאשיב. והלך סביב להבית בריחוק י' אמות ויותר. ושמע גינותי איש שאלו מי אתה השיבו יעקב ילחק בן מייטל ועשה רעש. וגאספו גדולי תלמידיו. ועשו גורל מי ישארו ברגליו. ומי בגופו וראשו לביתו. והרה"ק ר' שמואל מקארוב זכ"ה בראשו. וראה הרבי מרחש בשפתיו. והרכין אינו לשמוע והנה אחר תיקון לאה. וראה המורה שעות בלילה על שעה י"א שאז הי' אללו זמן חלות. אי' הה"ק ר' שמואל ראו קדושת רבינו גם לעת כזאת הגהו עובד. והרבי נחלה מאדר ומתנגדיו דמו כי היום יפטר לעולמו וע"ז שמחו המתנגדים ושמחו י"ן. הרבי כשמעו. אחר בעת אחת מהעולם גם מים לא יוכלו לשתות וכן הוי שהרבי רחוצה מפולין אור העולם נסתלק בט"ב שלאחריו. והרבי אחר שלקחוהו הבמים לדונו על שרלה לדחוק הקץ ופסקוהו להשליכו לארץ והמגיד מקאזנין פירש כנף בגדו להורידו בנחת ארלה ולולי הוא לא נשאר עלם שלם ח"ו משונאי ישראל ומזה נודע להרבי כי המגיד נסתלק ואלו ידע מזה לא הי' מתהיל כלל. והר"ר נפרלי היך עם ריקודיו וסירות בין חסידיו שלומו עפ"י כוונת הר"י ז"ל נפל אב מן השמים לבית הרב. וכמה אנשים ברחו לנפשותם והשפחה הנערה נשרפה באש והוא הי' עומד בצמח"ד בשירו ושבת עכ"ל:

(קמ) במוגרת סהרים למורי הגה"ק מוהרי"א מקווה רמ"ו יי"ל הוצא לעיל בתיבורה קדמאה עש"ק מערכת ט' אות כ"ב וז"ל אבי ושמואל מן תלמיד מן מרן רבינו מלובלין ששירש נשטמו הי' מאיר מוסוף העולם ועד

קודש. ותמלא בם פרו זכרון זאת סוף כ' ויחי ע"פ ועיני ישראל כבודו מוזקן כוסב בזה"ל מרוב שפע קודש נשרת ונה סה אפשר לזכור הכל אך מעט לזכרון שבינתיים עכ"ל

(קיה) פ"א שאל רב גאון אחד את הרבי מלובלין מה זה כי ינהרו רבים מצבי"י אל כבודו ללמוד ממנו ומה זה יראו מכבודו כי ימהרו אליו. ולמה לא יבואו גם אלי הלא אנכי ת"ח גדול ומופלג בצורה מאוד יותר מרוב כבודו. השיב לו הרבי בנחת. גם צעני יפלא מה זה יבאו אלי כי אנכי ידעתי פרכי השפל מו אנכי ומה אנכי כי רבים מצבי"י יבאו אלי לדרוש חלקים. ולמה לא ילכו אל הדרג גאון אשר ידעתי לראות מובהק ביני ועוקר הרים ואולי רק בעבור זה כי הוא נפלא צעני וידעתי פרכי כי איני ראוי לאותו אינטל לא לכן יבאו אלי. ולבעבור כי כבודו יתפלא למה לא יבאו אליו ע"כ יעזבוהו ולא יבאו אליו :

(קיש) ה"י מרגל בפומי' שאפילו אם יאמר לו השי"ת בעלמו שהוא לדיק ודאי אמת הדבר אבל אינו בטוח שברגע אחריו עודנו לדיק אולי חטא במחשבה והרהור מ"ו :

(קב) בסידור לב שמח וז"ל ושמעתי מפי הדיק ר' שמעון מיערוסלאב שהלש"ק מוהרי"י מלובלין אמר לו בזה"ל אם תרצה להאריך ימים תכניע עצמך בפני כל לדיק :

(קבא) דבר בקדשו מלחא בטעמא למנהגן של ישראל בבא איש ישראל להאריך להחפלא בצדו נותן לו חמון פדיון נפשו. ואמר דהענין הוא שכאשר יסמוד הדיק להחפלא להשי"ת בעד חבירו. הנה זה יחשב לעזוב מ"ו בחמיר לו למה חבירך אינו מחפלא בעלמו. אין זה כ"א לקבל רוח יתירה דאם כך שאתה הגון צעניך יותר מחבך כך לפעול בחפלתך ע"כ טלה היעולה לקחת

(קני) בספר היכל הכרכה פ' השא כ' וז"ל שמע תלמיד אחד שרבינו מלובלין אחר חלוה קודם לימודו אמר רצ"ע אפשר אני מן חופן שכתב בהם מה לך לספר חוקי והתמרמר מאד והאריך בדברי רילוי ובכיה ותחנונים עכ"ל.

(קיד) בספר רמ"ל (דף כ"ב) אות י"ח וז"ל. כמו ששמעתי מהרבי מלובלין זי"ע שאמר להרב החסיד וכו' מו"ה זלקא מלאנו ז"ל בגידל מרירות לבו בהתגלות כדרכו בקודש ואמר אני יודע רבוי ומתכוין למרוד בו ומכעיסו בכל עת ואין לי שום תנחומין רק שיבא עת פירוד היסודות ואלך לעפר שם ינוחו כל פועלי און ושם חדלו רוגז וזהו תנחומתי עכ"ד"ק ותסמר שערות ראש :

(קמו) במה"ק נולד חסד פ"ג משנה ד' וז"ל. ולכן יסר מאד לישן ביום למעט בשינה הלילה והכל לפי כח האדם ולפי הזמן והעת. וכן זהו לנו רבינו הק' מוהרי"ע"ל מלובלין שמימו לא עבר עליו חלוה לילה בשינה וכו' ונה לישן ביום שנים ושלשה שעות וגם בלילה קודם הזמן חפלה הכית עלמו לישן איזה שעה והכל שיהי' מוחו ללול להפלה וכן זה לכל תלמידיו שלא לסגף עלמו הרבה בשינה כי אינו אדם אלא חמור ולכן אמר התנא וכו' עכ"ל.

(קמז) הסכמותיו הק' בס' זאן קדשים. בס' דגל מחנה אפרים ליקומי מוהר"ן. נועם מגדים אור פני משה :

(קיו) נודע היות כי בעת אחירתו הדי"ט על השלמת אשר לפני ה' הגיד רק כפי מה שנספח עליו מן השמים שפע קודש בעת האמירה לפי הזמן המקודש והעולם הקדוש ולפי מדריגת קדושתו בעת ההיא. ולכן לפעמים באמלע השבוע בעת הכתיבה אשר הי' לו מדריגות אחרות לא יס' אפשר לו לרשום מכיון כמו שאמר בשבת

חטאיו וגודל שפלותו מה שפגם בשמות הקדושים ב"ה וב"ש וברגע לשמות זכרו את אדוניו שהוא נולד לעצמו ולשרה ככל אשר לזה בתוס"ק. כי אחת מהמדות ההלכה לבדה היא רע מאד כי העלבות לבד קשה מאד שאפשר ליפול ביאוש ח"ו והשחמה לבדה קשה מאד מפני שיכול להיות בזה יראה ח"ו. ורק ע"י שיהיה יחד יוכל לבא לידי יראה ואהבה.

(קבו) בסה"ק זכרון דברים (דף ו' ע"ג) וז"ל ושמעתי מיומורי הק' מוהרי"י מלובלין שאחר שיזהר כל אדם שלח יהי' ח"ו בגדר ירבעם בן נבט שחטא והחטיא את הרבים כי אדם אוכל באוכנו מאכלות שיש בו רבים מנשמות ישראל מצולגלים והולך אח"כ עם אותן החיות והנשמות הקדושות ומכעיס לבורא מחטיא ג"כ אותן הנשמות שהיו במאכל ונדבקו אליו להעלותם. ואדרבה לא די שלא העלים אלא הוסיף חטא על חטאם הרי זה כמו ירבעם בן נבט. ע"כ שמעתי אומרים משמו הק' לזה עלה היעולה ערס ילך לאכול יפספס במעשיו ממה שעבר בכדי שיעלה אותן נשמות למקום טוב עכ"ל:

(קבו) בספר סור מרע לרבינו לבי מזידעשוב וז"ל ושמעתי ממורי [הוא הרבי מלובלין] דעיקר קדושת הזיווג הוא קודם הזוג לדבר במתשבתו ולקשר עלמו בבית"ה וב"ש כמ"ש בספרי קדושה אבל בשעת הזיווג א"א שלא יהנה. **(קבה) בבה"ר** תכל"מ מחו"ז הרה"ק ר"ר מ"מ מסאמבור פ' פקודי וז"ל שייפתי מרבי מלובלין. כעס אחת בסעודת שבת אחר היצוא שהשפיל והקטין עליו עד ל"איד שאינו לדיק. ואני השפל אמרתי למקורבי אני כאשר בדעתי דולה ליבצט שרבי הוא לדיק גמור והגיעו הדברים אליו וכו' אח"כ חמר הרב הג"ל יודע אני שיש מזה רגשים נכבדים בעדי שאני לדיק אך בעולם העליון לא ישאלו רה אותי בענמי ואנערך

לקחת מעות ואז יש לו משנה נכונה בפני המקטרג בשביל זה אני מתפלל יען כי נחני לי יושכורתי ואני בא בשכרי והנה הרה"ק משיבאוו וז"ל אמר רמז ע"ז ויתן לו מזהב שבה ויתפלל בעדו אגד"פ אות ז' משמו

(קבה) בתפלה למשה [מחו"ז הרה"ק ר"ר משה מסאמבור]

פ' לך וז"ל כמו ששמעתי ממור"ר אל"ק מהרי"י מלובלין נב"מ שהי' משבח לאיש אחד לימר שבתו בפניו. וראה באיש ההוא שנתכרכמו פניו באמרו שבתו בפניו ואמר לזה האיש בנענוע הראש עדיין אין לו השתוות והבנתי עפ"י הדברים שענין השתוות המוצא בחוה"ל בשם החסיד לא שירע לו כשמשתין אותו כאלו היו מגן. רק ההשתוות הוא כשיהי' בעיני עלמו כאין מאפס ותהו נחשב אם ישבתו אם יגנו לא יתפעל מזה כלום כאלו אומרים לען ולחנן. וזהו ההשתוות האמת עכ"ל:

(קבה) אמר הרבי מלובלין הלדיק לריך שלא יאהב א"ע. והבטל

תשובה לריך שישא א"ע

(קבו) בס' מקדש יזעט על תהלים קפ"י ר"ב ח"א בשם הרבי מלובלין שאמר שהוא אוהב יותר הרשע אשר יודע שהוא רשע ויהלדיק אשר יודע שהוא לדיק. ושאל אותו הרב הקדוש מוכרשיסחא העטס. והשיב לו כי הרשע שודע שהוא רשע הנה רוח דבוק בהאמת והקב"ה רוח הית' ונקרא אמת. אבל הלדיק שידע שהוא לדיק ובודאי אינו גן כי אין לדיק בארץ וכו' ותנש"כ זה שהוא מרגיש שהוא לדיק בודאי אינו לדיק כמנש"כ בזה"ק מאן דאיו רב איהו זעיר ודבוק בשקר ושקר שוגא השי"ה ע"כ גש הוא שונא

(קבה) אמר הרבי מלובלין החסיד הוא מי שהוא בבחי' ילד. מה

דרכו של חינוך בוכה ושמת ברגע אחד. כך לריך להיות מדם החסיד. בוכה בזכרו

עפ"י טעמתי מחמו בשבת הקודם עכ"ל
ודפח"ח :

(קלב) עוֹד שם צפ' ואחזקן וז"ל כאשר
שמעתי שאמר חמ"ו החסיד
איש חלקים קדוש מו"ה יעקב יחזק הלוי
נעבצ"מ על שומר הפתח של ר"ג שזה הי'
מלאך שהלדיק כשמוציא דבור נעשה ממנו
מלאך בסוד וחגור חומר ויקם לך שכשהולך
ר"ג הדיבור כל מי שאין תוכו כזכרו אל
יכנס לבהמ"ד נעשו ממנו מלאך וזה הי'
שומר הפתח ודפח"ח עכ"ל :

(קלג) בספר דרך אמונה ומעשי רב
וז"ל ושמעתי מהרב ר'
מאמיל ז"ל בשם הרה"ק מלובלין דלכך עשה
רבינו המחבר צ"ט סימן פ"ע לענין
חיוב לאכול סעודת ר"ח . וכן סימן ש'
לענין חיוב לאכול סעודת מלוה מלכה .
כדי שיהי' הענין חשוב בעיני העולם .
ודפח"ח :

(קלד) בספר זכרון טוב כ' וז"ל
ובענין המובא בשם
הרה"ק מלובלין זלה"ה שעשה מעשה
פ"א שקידש הלכנה מתוך הגמ' מחמת
דבלח"ה הי' קשה עפ"י דין לקדשה אז .
ולכן קידשה מתוך הגמ' הרואה לזנה בחידושה
וכו' כדי שיהי' נראה כדרך לימוד דייק
כאדמו"ר זלה"ה דמה הועיל בזה הלא
מובא בש"ע [סי' רט"ו] במ"א דגדול בשעה
שלומד אסור להזכיר את השם ואיך הזכיר
הרה"ק מלובלין את השם בסדר הצרכה
מתוך הגמ' כדין כל צרכה שלריכה להיות
בשם ומלכות . ואמר כאדמו"ר זל"ל
מנעסכ"ז שיש להמליך על הלוזליגר כי
במירש"א בחידושי אגדות [צרכות ד"ו]
ומנין שחפילו וכו' ופי' מהרש"א ז"ל בח"א
להזכיר שמו דהיינו בדרך לימוד אבל בע"א
אסור להזכיר ש"ש דהוה לבטלה ע"כ וזהו
מליצה גדולה על הלוזליגר זל"ל עכ"ל .
(קלה) בספר זבוע קודש להרב מראפשיץ
פ' תלא וז"ל כשאדם

יאלמנך להגיד האמת וכו' ואמר לי בזה
הלשון . ר' משה מאה אנשים היו נשבעים
שאני טוב ובעולם העליון לא ישאלו רק
אותי בעלמי . ואני השפל עמדתי על רגלי
והעזתי פני ואמרתי רבי רבי עולם עליון
הוא עלמא דקשוט שם יאמר רבי האמת
שהוא לדיק . וגהמעט בענותותו והשיב
בענותותו ר' משה איני בטוח יותר רק
כשיבא משפטי לפני בורא כל עולמים בעלמו
מחמת שהוא רחום ירחם עלי אך לא לפני
בית דין של מעלה שלא יוותרו עכ"ק

(קכט) ובספר משמרת אימאר פ' חשא
כתב וז"ל וכן שמעתי

מפה קדוש אדמו"ר הרבי מלובלין נ"ע
ברוב ענותותו ויחירה ובשברון לב בזה
הלשון על עלמו . איך לדור שאני הוא
המנהיג עכ"ל

(קל) בספר תפל"מ הג"ל פ' נלצים
וז"ל כאשר שמעתי ממורי

איש חלקים קדוש מו"י מלובלין שאמר
חס שוכה אדם רגע מחלקי תת"ק אשר
בשעה מלמדק בבורא איז די לו שנשאר
בגוף בלא נשמה ונקרא מת . ואם הוא דבוק
ואינו שוכה כלל רק דבוק בצורה יומם
ולילה איז כמה נחשב ואין לו להתגדל רק
כתולעת שהיא ג"כ בריאה ועושיית רלון קונה
כי לכך נולדת ע"כ דפח"ח . תסמר שערות
ראש

(קרא) עוֹד שם צפ' פקודי וז"ל וכאשר
פ"א סיפר לי מורי ורבי

מלובלין נבג"מ בלשון תימה באים אללי בני
אדם במרה שחורה . ובנסעה מאתי מאירים
ועם שאני בעלמי רל"ל מרה וחור ואמר
שחורה ואיני מאיר . והשכתי לו אע"ג דאיהו
כתר עליון אוכם הוא לגבי עלות העלות .
וכאשר שמע החזיר פניו משט מאתי כדרכו
בענותותו תמיד כשהיו משבחין אותו .
ותיקף החזיר פניו וסיפר לי כשהיה מקבל
פני רבו ר' אלימלך בב"א הי' אומר לו
גיט יו"ט שהיתה הודאה לדבריו שידעתי כבר

גייט אים נאך דרייזין שעמבראנער דריקעס מיט עולם הבא. וועל איך נאך לויפן אין אלע גאססין. אין וועל שרייען. נאך בלייבט נאך איך צין דין גאָר נישט מקנא גאָר בלייבט גאָר איך צין דין גאָר נישט מקנא עכל"ק

(ק"ט) בבואור ושמש פ' דברים וז"ל ואדמו"ר הרב בול"ק

רשכבה"ג מוהריע"ל 'צלין אמר שאם האדם אינו עושה תשובה קודם לימוד התורה עליו נאמר ולרשעי נור אלקים מה לך לספר חוקי וכו' מש"כ באם שמערה בתשובה קודם הלימוד אזי נקרא לדיק כמו שחזו"ל בקידושין המקדש את האשה ע"מ שאני לדיק אעפ"י שהוא רשע גמור מקודשת שמה הרהר בתשובה וע"כ רשאי אה"כ ללמוד התורה הק' עכ"ל

(קמ) פ"א בא לפניו איש משוגע שנסע אליו אודות חליו. ולזה עליו ללמוד הישגה דעקביא בן מהללאל אומר הסתכל בלשה דברים ואי אתה בא לידי עבירה וכו'. והי' שם הרה"ק ר' דוד מלעלוב ושאלו ענין זה. וא"ל שכל הרפואות הם סמים המעוררים לחימום או לזנן כפי מה שלריך האדם ואחרי שהאדם הוא עולם קטן ויש בו כל הזרעים וכל העשבים למה לא יתרפא מעצמו לערב כל הכחות אלא שמחמת גאותו שאינו יכול להשפיל א"ע למזל דבר קטן בדקות כ"כ. וממשה זו יכנע וימלא רפואתו וכן הי'. אבל הרופאים אינם יודעים כלל

(קמא) פ"א בא אחד לפניו להתגלל שהוא כעסן אחר לו בזה"ל איהר טיט נישט רייכערן קיין פאקע ליבאך וואָרין דאָס רייכערן איז מסוגל להסיר הכעס :

(קמב) אבמר מרן כששומה אחד לחבירו ואומר לחיים שאין להשיב טובים לבד כי לחיים טובים לבד גימ' קללה רק ישיב לחיים טובים ולשלים : פ"א

עובד אורו יה' הכל לבי מעשיו בונה את ירושלים ובהמ"ק יש בונה ביום א' סירה שלימה ויש מניח למשל לבונה אחת וכו' וכן שמעתי מהרה"ק מו"ה אלימלך זצ"ל שכשעלה עליות גשמה ראה גשומאים את כלי הבהמ"ק ואמרו לו שהם אוחס הכלים שהוליא הוא מהגלות. ופ"א אמר שנפלה בית עומאה א' בצורה גדולה מאד ובכל יום עולים אלפי אלפים בעלי מלאכות בנאים ולבנות החומה אבל יש לי שומר טוב שכשהרב מו"ה יעקב יצחק מלאנדהוט מתפלל הפלת י"ח מתכלת מנחה מפיל כל מה שבונים וכו' עיי' ש

(קנו) עוד גם בס' זרע קודש הג"ל פ' וישלח וז"ל. ולריך להסתפלל

על כל הערכות. ובאמת השפיע תבא מן השמים מומלח בכל טוב. כאשר שמעתי מפי אדונינו מוריני ורבינו מלובלין שאמר שהוא מתפלל על אדם שיספיע לו עשירות. ובהשפעה זו נשבע גם יראת שמים כי שפע המקום ב"ה נכלל מכל טוב. וכשהקב"ה משפיע לאדם טובה יש בתוכה כל מיני טובות אפילו ירחם שמים דהיינו העזר הבא לו מקודם על דרך מי הקדימני ואשלים ופז"ח עכ"ל

(קלז) ובכפר משמרת איתמר פ' חיי שרה כתב וזה"ל על

דרך מה שאמר אדונינו מוריני ורבינו איש אלקים רבינו יעקב יצחק הלוי נ"ע שכשמתפלל על תשובה מפרש דבריו ואומר מתוך שמחה והרחבה ולא מדחוק ושמעתי מפיו הקדוש ששמה מאד על המחנה שניתן לו מן השמים זה השכל והזרה לידע ולהסתפלל בן צפירוס עכ"ל

(קלח) בתב לי ידי"ג הגאבד"ק פלונסק כי שמע שהי' מרגלא בפומי'

דהרה"ק מוהר"ח מלאנו בשם הרבי מלובלין שאמר. מאד איני אוהב השועה. אפילו אז איך וועל שוין זיין בעולם העליון אין וועל זגן וויא מען פיהרט אַנאָר אין עם